

Skatteutskottets betänkande 2024/25:SkU12

Skatteförfarande, folkbokföring och tull

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om skatteförfarande, folkbokföring och tull. Motionerna innehåller förslag till tillkännagivanden om bl.a. synliga skatter och avgifter, F-skatt, skatte- och avgiftskontroll, folkbokföring, skyddade personuppgifter, Tullverkets befogenheter och verksamhet, tull och importskatter.

I betänkandet finns 29 reservationer (S, SD, V, C, MP) och ett särskilt yttrande (SD).

Behandlade förslag

Cirka 140 yrkanden i motionerna från allmänna motionstiden 2024/25.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut4

Redogörelse för ärendet10

 Ärendet och dess beredning.....10

Utskottets överväganden.....11

 Synliga skatter och avgifter11

 F-skatt.....15

 Personalliggare20

 Certifierade kassaregister24

 Skatte- och avgiftskontroll27

 Deklaration m.m.33

 Förseningsavgifter37

 Skattebeslut och rättssäkerhet i skattemål m.m.39

 Skatteavtal m.m.45

 Folkbokföring.....52

 Skyddade personuppgifter m.m.61

 Tull69

Reservationer81

 1. Synliga skatter och avgifter, punkt 1 (SD)81

 2. Synliga skatter och avgifter, punkt 1 (C)82

 3. F-skatt och näringsverksamhet, punkt 2 (S, MP).....83

 4. F-skatt och näringsverksamhet, punkt 2 (V).....84

 5. F-skatt och näringsverksamhet, punkt 2 (C)85

 6. Krav på underentreprenörer och tidsbegränsad F-skatt, punkt 3 (V, MP).....85

 7. Personalliggare, punkt 4 (SD)87

 8. Personalliggare, punkt 4 (V).....88

 9. Personalliggare, punkt 4 (C)89

 10. Certifierade kassaregister, punkt 5 (SD).....90

 11. Skatte- och avgiftskontroll, punkt 6 (S, V).....91

 12. Skatte- och avgiftskontroll, punkt 6 (C)93

 13. Deklaration m.m., punkt 7 (SD)93

 14. Skattebeslut och rättssäkerhet i skattemål m.m., punkt 9 (SD).....94

 15. Skattebeslut och rättssäkerhet i skattemål m.m., punkt 9 (C)95

 16. Skatteavtal m.m., punkt 10 (SD)96

 17. Skatteavtal m.m., punkt 10 (V, MP)97

 18. Skatteavtal m.m., punkt 10 (C).....98

 19. Folkbokföring m.m., punkt 11 (C, MP)99

 20. Delårsboende, punkt 12 (C, MP)100

 21. Uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, punkt 13 (V, MP).....101

 22. Skyddade personuppgifter, punkt 14 (S, V, MP).....102

 23. Skyddade personuppgifter, punkt 14 (C)103

 24. Driva företag med skyddad identitet, punkt 15 (SD)104

 25. Driva företag med skyddad identitet, punkt 15 (C, MP).....105

 26. Tull och importskatter, punkt 16 (SD).....105

 27. Tullverkets verksamhet, punkt 18 (S, MP)107

 28. Tullverkets verksamhet, punkt 18 (SD)109

 29. Tullverkets verksamhet, punkt 18 (C)109

Särskilt yttrande111

Skyddade personuppgifter, punkt 14 (SD)	111
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	112
Motioner från allmänna motionstiden 2024/25	112

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Synliga skatter och avgifter

1. Synliga skatter och avgifter

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:332 av Nima Gholam Ali Pour (SD) yrkandena 2 och 3,
2024/25:1099 av Helena Storckenfeldt och Lars Püss (båda M),
2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 1,
2024/25:1741 av Cecilia Rönn (L),
2024/25:1948 av Margareta Cederfelt (M),
2024/25:2044 av Anna af Sillén och Jesper Skalberg Karlsson (båda M)
yrkandena 1 och 2,
2024/25:2460 av Hans Eklind (KD),
2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 3,
2024/25:2669 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2024/25:2755 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2024/25:2868 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2024/25:2923 av Sten Bergheden (M),
2024/25:3077 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda
SD) yrkandena 1–5,
2024/25:3144 av Marie-Louise Hänel Sandström (M) och
2024/25:3155 av Josefin Malmqvist (M) yrkandena 1 och 2.

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (C)

F-skatt

2. F-skatt och näringsverksamhet

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:62 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 7 och 33,
2024/25:1127 av Alexandra Anstrell (M),
2024/25:1787 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),
2024/25:2123 av Mattias Ottosson m.fl. (S),
2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 1 och
2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 18.

Reservation 3 (S, MP)

Reservation 4 (V)

Reservation 5 (C)

3. Krav på underentreprenörer och tidsbegränsad F-skatt

Riksdagen avslår motion

2024/25:62 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 8 och 9.

Reservation 6 (V, MP)

*Personalliggare***4. Personalliggare**

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:62 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 18 och 19,

2024/25:1148 av Charlotte Nordström (M),

2024/25:1191 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 9,

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 2,

2024/25:1450 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del,

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 4 och

2024/25:2907 av Sten Bergheden (M).

Reservation 7 (SD)

Reservation 8 (V)

Reservation 9 (C)

*Certifierade kassaregister***5. Certifierade kassaregister**

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:317 av Erik Hellsborn (SD),

2024/25:1450 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 4 i denna del och 12,

2024/25:1454 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 14,

2024/25:1469 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 och

2024/25:3084 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkandena 5 och 6.

Reservation 10 (SD)

*Skatte- och avgiftskontroll***6. Skatte- och avgiftskontroll**

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:504 av Anne-Li Sjölund (C),

2024/25:2056 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 6,

2024/25:2546 av Boriana Åberg (M),

2024/25:2827 av Sten Bergheden och Johanna Rantsi (båda M) yrkande 1,

2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 23 och

2024/25:3191 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2.

Reservation 11 (S, V)

Reservation 12 (C)

*Deklaration m.m.***7. Deklaration m.m.**

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 9,

2024/25:1659 av Camilla Rinaldo Miller (KD),
2024/25:1958 av Cecilia Engström (KD),
2024/25:2722 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2024/25:2865 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2024/25:2880 av Sten Bergheden (M),
2024/25:2881 av Sten Bergheden (M) och
2024/25:3084 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkandena 1–3.

Reservation 13 (SD)

Förseningsavgifter

8. Förseningsavgifter

Riksdagen avslår motionerna
2024/25:904 av Magnus Manhammar (S),
2024/25:1996 av Erik Ottoson (M),
2024/25:2784 av Sten Bergheden (M) och
2024/25:3084 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 4.

Skattebeslut och rättssäkerhet i skattemål m.m.

9. Skattebeslut och rättssäkerhet i skattemål m.m.

Riksdagen avslår motionerna
2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkandena 5 och 7 samt
2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkandena 7 och 9.

Reservation 14 (SD)

Reservation 15 (C)

Skatteavtal m.m.

10. Skatteavtal m.m.

Riksdagen avslår motionerna
2024/25:59 av Kjell-Arne Ottosson (KD),
2024/25:446 av Serkan Köse (S),
2024/25:554 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 16,
2024/25:744 av Fredrik Olovsson (S),
2024/25:1125 av Lars Püss (M),
2024/25:1200 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 8,
2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 14 och
2024/25:1921 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkandena 18–20.

Reservation 16 (SD)

Reservation 17 (V, MP)

Reservation 18 (C)

*Folkbokföring***11. Folkbokföring m.m.**

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:263 av Anna Vikström (S) yrkandena 1 och 2,

2024/25:363 av Martin Westmont (SD),

2024/25:788 av Monica Haider (S),

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4,

2024/25:1960 av Margareta Cederfelt (M),

2024/25:2139 av Robert Stenkvist (SD) yrkandena 1–7,

2024/25:2260 av Mattias Eriksson Falk m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2024/25:2514 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 9,

2024/25:2869 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) och

2024/25:2951 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 17.

Reservation 19 (C, MP)

12. Delårsboende

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1483 av Camilla Mårtensen m.fl. (L),

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 11 och

2024/25:3057 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 8.

Reservation 20 (C, MP)

13. Uppehållstillstånd med tillfälligt skydd

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1930 av Tony Haddou m.fl. (V) yrkande 28 och

2024/25:3052 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 19.

Reservation 21 (V, MP)

*Skyddade personuppgifter m.m.***14. Skyddade personuppgifter**

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:321 av Erik Hellsborn (SD),

2024/25:486 av Mikael Larsson (C),

2024/25:854 av Alexandra Völker och Azadeh Rojhan (båda S) yrkande 7,

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 6,

2024/25:1503 av Marlène Lund Kopparklint (M),

2024/25:2062 av Ann-Sofie Alm (M) yrkande 2,

2024/25:2534 av Jan Ericson (M),

2024/25:2611 av Ida Drougge (M),

2024/25:2702 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2024/25:3078 av Markus Wiechel (SD),

2024/25:3130 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 13 och

2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 27.

*Reservation 22 (S, V, MP)**Reservation 23 (C)***15. Driva företag med skyddad identitet**

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 8,

2024/25:2467 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 34 och

2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 50.

*Reservation 24 (SD)**Reservation 25 (C, MP)**Tull***16. Tull och importskatter**

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:25 av Magnus Jacobsson (KD) yrkande 1,

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 12 och

2024/25:1354 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2.

*Reservation 26 (SD)***17. Tullverkets befogenheter**

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:754 av Heléne Björklund (S),

2024/25:1354 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 4,

2024/25:1498 av Marlène Lund Kopparklint (M),

2024/25:1833 av Jennie Wernäng och Marlène Lund Kopparklint (båda M) och

2024/25:2791 av Ann-Sofie Lifvenhage (M).

18. Tullverkets verksamhet

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:73 av Johnny Svedin (SD) yrkande 1,

2024/25:819 av Eva Lindh m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2024/25:1191 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 11,

2024/25:1194 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 3,

2024/25:1354 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 3,

2024/25:1686 av Joakim Sandell m.fl. (S),

2024/25:3111 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 65,

2024/25:3164 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 15 och

2024/25:3192 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2.

*Reservation 27 (S, MP)**Reservation 28 (SD)**Reservation 29 (C)*

Stockholm den 27 mars 2025

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Eric Westroth (SD), Borian Åberg (M), Marie Olsson (S), Bo Broman (SD), Kalle Olsson (S), Fredrik Ahlstedt (M), Mathias Tegnér (S), Marie Nicholson (M), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Anders Ådahl (C), Jimmy Ståhl (SD), Annika Hirvonen (MP), Anders Ekegren (L), Erik Hellsborn (SD) och Marcus Andersson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet ca 140 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25. Motionsyrkandena handlar bl.a. om synliga skatter och avgifter, F-skatt, skatte- och avgiftskontroll, deklaration, skatteavtal, folkbokföring, skyddade personuppgifter, Tullverkets befogenheter och verksamhet, tull samt importskatter. Motionsyrkandena återges i förteckningen över behandlade förslag, se bilagan.

Utskottets överväganden

Synliga skatter och avgifter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om olika sätt att synliggöra skatter och avgifter.

Jämför reservation 1 (SD) och 2 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen borde verka för att öka skatte-
transparensten på lönebesked, slutskattebesked och konsumentkvitton.

I kommittémotion 2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att den allmänna löneavgiften bör separeras från arbetsgivaravgiften och definieras som en egen skattesats för att tydliggöra vilka skatter som företagen betalar.

I motion 2024/25:332 av Nima Gholam Ali Pour (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska överväga att utreda om den allmänna löneavgiften ska synliggöras för löntagare på lönebeskedet och i deklarationen. I yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att den allmänna löneavgiften ska få en ny benämning som beskriver den allmänna löneavgiften som en statlig löneskatt.

I motion 2024/25:1099 av Helena Storckenfeldt och Lars Püss (båda M) föreslås ett tillkännagivande om att överväga behovet av ändringar i skatteförfarandelagen om att arbetsgivardeklarationen för varje betalningsmottagare även ska innehålla en uppgift om arbetsgivaravgiftens belopp.

I motion 2024/25:1741 av Cecilia Rönn (L) föreslås ett tillkännagivande om att synliggöra arbetsgivaravgiften för den anställda på slutskattebeskedet och tillkännager detta för regeringen.

I motion 2024/25:1948 av Margareta Cederfelt (M) föreslås ett tillkännagivande om ökad transparens i skattesystemet.

I motion 2024/25:2044 av Anna af Sillén och Jesper Skalberg Karlsson (båda M) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att överväga att ge Skatteverket i uppdrag att stärka informationen om jobbskatteavdragens positiva effekter. I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att överväga att ge Skatteverket i uppdrag att stärka informationen om arbetsgivaravgiftens storlek för löntagare.

I motion 2024/25:2460 av Hans Eklind (KD) föreslås ett tillkännagivande om att tydligt redovisa arbetsgivaravgifterna på lönespecifikation och slutskattebesked.

I motion 2024/25:2669 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att synliggöra skatter för löntagare på lönebesked och i deklaration.

I motion 2024/25:2755 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att göra det tydligt vilka skatter, vilken moms och vilka avgifter som betalas på lön och köpta varor.

I motion 2024/25:2868 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att separera socialförsäkringar från skatter för löntagare på lönebesked och i deklaration.

I motion 2024/25:2923 av Sten Bergheden (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över hur det kan förtydligas vilka skatter, vilken moms och vilka avgifter som betalas på lön och på köpta varor.

I motion 2024/25:3077 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkandena 1–5 föreslås tillkännagivanden om att tydligare redovisa mervärdesskatt för konsumenter (1), redovisa socialavgifter i arbetstagares inkomstdeklaration (2), redovisa socialavgifter på lönebesked (3), utreda möjligheter att i samband med slutskattebeskedet redovisa hur inbetald skatt fördelats på olika utgiftsområden (4) och presentera lättlästa budgetar i all offentlig verksamhet (5).

I motion 2024/25:3144 av Marie-Louise Hänel Sandström (M) föreslås ett tillkännagivande om att göra osynliga skatter synliga.

I motion 2024/25:3155 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att det ska framgå tydligt av deklarationen vad skattepengarna gått till. I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att det ska framgå tydligt av deklarationen vilka totala skatter som betalats, inklusive arbetsgivaravgift och schablon för konsumtionsskatter.

Bakgrund och gällande rätt

Avgifter i arbetsgivaravgifterna

Arbetsgivaravgifter består både av ett antal egentliga arbetsgivaravgifter enligt socialavgiftslagen (2000:980), förkortad SAL och av allmän löneavgift enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift. De egentliga arbetsgivaravgifterna finansierar socialförsäkringen, medan den allmänna löneavgiften är en skatt.

För de flesta avgiftsskyldiga är summan av arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften 31,42 procent av avgiftsunderlaget för 2024.

Arbetsgivaravgifterna är 19,80 procent av avgiftsunderlaget och innehåller följande delar (2 kap. 26 § SAL):

- sjukförsäkringsavgift 3,55 procent
- föräldraförsäkringsavgift 2,60 procent
- ålderspensionsavgift 10,21 procent
- efterlevandepensionsavgift 0,60 procent
- arbetsmarknadsavgift 2,64 procent
- arbetsskadeavgift 0,20 procent.

Den allmänna löneavgiften är 11,62 procent av underlaget (3 § lagen om allmän löneavgift).

Detaljerade regler om hur de egentliga arbetsgivaravgifterna ska användas för att finansiera olika delar av systemen för social trygghet finns i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter.

Arbetsgivardeklaration på individnivå

Uppgifter på individnivå dvs. per betalningsmottagare i en arbetsgivardeklaration har ersatt de årliga uppgifter som tidigare lämnades i en kontrolluppgift. Uppgifter om utbetalda ersättningar för arbete och skatteavdrag på individnivå, dvs. per betalningsmottagare, lämnas nu löpande till Skatteverket månadsvis i en arbetsgivardeklaration i stället för årligen i en kontrolluppgift. Arbetsgivare ska månadsvis redovisa hur mycket lön och skatteavdrag som har betalats till varje anställd. Tidigare betalade arbetsgivare in skatteavdrag och arbetsgivaravgifter som en klumpsumma där ingen krona var kopplad till en specifik anställd. Reglerna om arbetsgivardeklaration på individnivå ger möjlighet till en snabbare kontroll och att lämna information vidare till andra myndigheter (t.ex. Försäkringskassan) utan att behöva invänta de årliga avstämningarna vid deklarationstillfället, vilket kan få till följd att t.ex. bidragsbrott kan upptäckas snabbare. Införandet skedde i två steg. Från den 1 juli 2018 gäller det företag som är skyldiga att föra personalliggare, t.ex. i byggbranschen, och har fler än 15 anställda. För övriga företag, oavsett bransch och antal anställda, började reglerna gälla den 1 januari 2019.

Under Mina sidor på skatteverket.se kan anställda gå in och se vad arbetsgivaren betalat in men här finns inte arbetsgivaravgifterna med, eftersom detta anses vara en kostnad enbart för företagen.

Pågående arbete

I budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg. omr. 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning), under rubrikerna Politikens inriktning och Ökad transparens genom att redovisa socialavgifter för arbetstagare hos myndigheter under regeringen, anges följande. Att skattesystemet är transparent är viktigt såväl ur ett demokratiskt perspektiv som för legitimiteten i systemet. Skatter och avgifter som en arbetsgivare betalar in för en arbetstagare bör redovisas på ett samlat, tydligt och öppet sätt. Myndigheterna under regeringen är arbetsgivare för ca 285 000 anställda och kan föregå med gott exempel för andra offentliga och privata arbetsgivare. Arbetsgivare redovisar vanligtvis lön och de skatteavdrag som har gjorts i lönespecifikationer till sina arbetstagare. Arbetsgivaravgifter bör också kunna redovisas för arbetstagarna. En utredare fick därför i februari 2024 i uppdrag att bistå Finansdepartementet med att utreda förutsättningarna för att införa en skyldighet för myndigheter under regeringen att i samband med löneutbetalningar till arbetstagare redovisa inbetalda socialavgifter.

Utredarens uppdrag var att lämna förslag som innebär att en sådan skyldighet införs. Utredningen genomfördes internt inom Finansdepartementet, genom en s.k. bokstavsutredning. Uppdraget har slutredovisats och den 20 februari 2025 remitterade regeringen promemorian En skyldighet att informera anställda vid myndigheter under regeringen om arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift (Fi2025/00388). I promemorian föreslår regeringen att det ska införas en skyldighet för myndigheter under regeringen att lämna uppgifter till sina anställda om de arbetsgivaravgifter och den allmänna löneavgift som myndigheterna enligt lag är skyldiga att betala med anledning av ersättning för arbete. Regeringen föreslår att skyldigheten ska regleras i en ny förordning som ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Rapport och skrivelse från Svenskt Näringsliv

Svenskt Näringsliv publicerade den 20 december 2018 att 39 procent av företagen enligt deras företagarpå panel skrev ut arbetsgivaravgifterna på lönespecifikationerna, trots att möjligheten finns i de flesta lönesystem.

Den 24 maj 2023 publicerade Svenskt Näringsliv resultatet från en undersökning om hur hög de svarande ansåg att arbetsgivaravgiften är i normalfallet. Av rapporten framgår bl.a. att nästan hälften (46 procent) underskattade arbetsgivaravgiftens storlek med mer än 5 procentenheter. Svenskt Näringsliv drar slutsatsen att det är lite oroande att samtliga grupper utom företagare tenderar att underskatta vår näst största skatt. Vidare menar Svenskt Näringsliv att det knappast finns någon snabb lösning men att det vore ett bra första steg att konsekvent redovisa arbetsgivaravgiften på lönebeskedet och i deklarationen.

I en skrivelse till finansminister Elisabeth Svantesson (M), energi- och näringsminister Ebba Busch (KD) och riksdagens skatteutskott från den 28 juni 2023 föreslår Svenskt Näringsliv om att slutskattebesked från Skatteverket till inkomstdeklaration 1 ska innehålla en uppgift om totalbeloppet för arbetsgivaravgifter hänförliga till den enskildes anställningar under inkomståret.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om synliggörande av skatter behandlades i betänkande 2023/24:SkU15. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt med ett transparent skattesystem både ur ett demokratiskt perspektiv och för legitimiteten i systemet. Skatter och avgifter som en arbetsgivare betalar in för en arbetstagare bör redovisas på ett samlat, tydligt och öppet sätt. Utskottet noterar att det finns möjlighet att i de flesta lönesystem redovisa arbetsgivaravgifterna som betalas på lönen. Utskottet

noterar vidare att ett förslag har lämnats till Finansdepartementet och att man i Regeringskansliet har remitterat promemorian En skyldighet att informera anställda vid myndigheter under regeringen om arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift (Fi2025/00388), som innehåller förslag om att det ska införas en skyldighet för myndigheter under regeringen att lämna uppgifter till sina anställda om de arbetsgivaravgifter och den allmänna löneavgift som myndigheterna enligt lag är skyldiga att betala med anledning av ersättning för arbete.

Utskottet konstaterar att steg nu tas i riktning mot ökad transparens i skatter och avgifter och finner därför inte skäl att ställa sig bakom tillkännagivanden med den inriktning som anges av motionärerna. Utskottet avstyrker samtliga motionsförslag.

F-skatt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om ändrade regler för godkännande för F-skatt, om nya krav i reglerna för godkännande vid utbetalning av rotavdrag, om ändringar i regelverket om preliminärskatt och om ett förtydligande av vad som avses med näringsverksamhet.

Jämför reservation 3 (S, MP), 4 (V), 5 (C) och 6 (V, MP).

Motionerna

F-skatt och näringsverksamhet

I kommittémotion 2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att lagstiftningen om hantering av preliminärskatt bör utredas i syfte att ändra på regelverket för preliminärskatt för nystartade företag.

I kommittémotion 2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 18 föreslås ett tillkännagivande om att stärka förutsättningarna för kontroll i F-skattesystemet.

I partimotion 2024/25:62 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om att det ska krävas flera uppdragsgivare för att godkännas för F-skatt. I yrkande 33 föreslås ett tillkännagivande att det ska ställas krav på F-skatt vid egenanställning.

I motion 2024/25:1127 av Alexandra Anstrell (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över hur hästnäringens betydelse för Sverige ska förtydligas, och även att den ofta innefattar viktiga småföretagare.

I motion 2024/25:1787 av Johanna Haraldsson m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att se över reglerna för F-skatt i syfte att motverka löne- och villkorsdumpning på arbetsmarknaden.

I motion 2024/25:2123 av Mattias Ottosson m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att se över reglerna vid F-skatt så att de inte missbrukas av oseriösa arbetsgivare.

Krav på underentreprenörer och tidsbegränsad F-skatt

I partimotion 2024/25:62 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 8 föreslås ett tillkännagivande om tidsbegränsad F-skatt. I yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande att det ska införas ett krav på att även underentreprenörer ska ha giltig F-skatt för att rotavdrag ska betalas ut.

Bakgrund och gällande rätt

Näringsverksamhet

Med näringsverksamhet avses enligt 13 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt. Med yrkesmässigt menas att verksamheten bedrivs varaktigt och med vinstsyfte. Verksamheten ska alltså kännetecknas av varaktighet, vinstsyfte och självständighet. Vid bedömningen av om en uppdragstagares verksamhet bedrivs självständigt ska det särskilt beaktas vad som avtalats med uppdragsgivaren, i vilken omfattning uppdragstagaren är beroende av uppdragsgivaren och i vilken omfattning uppdragstagaren är inordnad i uppdragsgivarens verksamhet.

Gränsdragningen mellan hobby (tjänst) och näringsverksamhet vid avelsverksamhet

Av Skatteverkets promemoria Hästverksamhet – gränsdragningen mellan hobby- och näringsverksamhet (dnr 131 342327-09/111) framgår bl.a. följande. I inkomstskattelagen finns inte någon direkt definition av hobbyverksamhet. Begreppet hobbyverksamhet tas upp i 12 kap. 37 § IL. Där anges att det är en verksamhet som bedrivs självständigt men som inte ska räknas till inkomstslaget näringsverksamhet. Med avelsverksamhet avses avel och uppfödning. En förutsättning för att det ska anses röra sig om näringsverksamhet är att avelsverksamheten bedrivs i syfte att sälja de framavlade eller uppfödda hästarna eller att de ska ingå i en annan hästverksamhet som ägaren bedriver. Avel ingår då som en del i helhetsbedömningen av om verksamheten ska anses utgöra hobby- eller näringsverksamhet. Några viktiga omständigheter, förutom de som tidigare beskrivits, som måste beaktas vid bedömningen är bl.a. hur många avelsston det finns i verksamheten, härstamning, tester och bedömningar av avelsston och avkommor, historiska prestationer, hur många föl som avlas fram, fölens omsättningshastighet, ersättningsnivån för hästarna, marknadsföringsåtgärder, nyttjandegrad av professionell hjälp och ägarens utbildning och erfarenhet av avel.

F-skatt

Den som bedriver enskild näringsverksamhet ska som regel vara godkänd för F-skatt. Ett godkännande för F-skatt innebär att man själv ansvarar för att betala in skatter och avgifter (egenavgifter) på ersättning för arbete som man har utfört åt någon. Om verksamheten bedrivs av en juridisk person är det den juridiska personen som ska vara godkänd för F-skatt och betala in skatt på eventuellt överskott. För att bli godkänd för F-skatt när verksamheten ska bedrivas som enskild näringsidkare måste verksamheten uppfylla vissa kriterier. Verksamheten måste

- vara självständig
- ha vinstsyfte
- vara varaktig.

Verksamhet som bedrivs av en juridisk person, t.ex. ett aktiebolag eller handelsbolag, beskattas i princip alltid som näringsverksamhet. Skatteverket ska utifrån omständigheterna i det enskilda fallet avgöra om den som ansöker om godkännande för F-skatt kan anses bedriva eller ha för avsikt att bedriva näringsverksamhet. I vissa fall kan det därför vara tillräckligt att ha endast en eller ett fåtal uppdragsgivare för att uppfylla kraven för att bli godkänd för F-skatt.

Den som bedriver eller avser att bedriva näringsverksamhet i Sverige kan godkännas för F-skatt. Skatteverket ska, enligt huvudregeln i 9 kap. 1 § första stycket skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, efter ansökan godkänna den som uppger sig bedriva eller ha för avsikt att bedriva näringsverksamhet i Sverige för F-skatt. Detta gäller oavsett om en fysisk eller juridisk person är skattskyldig i Sverige eller inte. Om Skatteverket beslutat att godkänna en ansökan om F-skatt gäller beslutet tills vidare. Det innebär att godkännandet gäller till dess att det återkallas av Skatteverket.

Ett godkännande för F-skatt innebär att det är den fysiska eller juridiska personen själv som ansvarar för att betala in sin preliminära skatt och sina socialavgifter. Preliminär skatt ska betalas för beskattningsåret med belopp som så nära som möjligt motsvarar den slutliga skatten. Den preliminära skatten betalas antingen genom skatteavdrag som A-skatt eller enligt särskild debitering som F-skatt eller särskild A-skatt.

F-skatteutredningen

Den 3 juni 2019 redovisade F-skatteutredningen sitt uppdrag i slutbetänkandet F-skattesystemet – en översyn (SOU 2019:31). F-skatteutredningen har sett över F-skattesystemet och analyserat effekterna av de nuvarande bestämmelsernas utformning och tillämpning, eftersom dessa regler påverkar ett konkurrenskraftigt och dynamiskt företagsklimat. Syftet med översynen var att utreda F-skattesystemets inverkan på företagens villkor, dess betydelse för skyddsregler för arbetstagare samt dess betydelse för att förebygga skattefusk och skatteundandragande.

Nya bestämmelser den 1 januari 2025

Regeringen uppgav i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1) att det finns ett behov av vissa förändringar på F-skattens område, framför allt för att motverka risken för skattefusk och skatteundandraganden och för att förebygga att företag används som brottsverktyg. I samband med beslutet om budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1, bet. 2024/25:FiU1, rskr. 2024/25: 49) beslutades om ett antal förändringar av F-skattesystemet som gäller sedan den 1 januari 2025, bl.a. följande.

Om Skatteverket begär det, ska den som är godkänd för F-skatt tillhandahålla de handlingar och lämna de upplysningar som behövs för att kontrollera om förutsättningarna för att vara godkänd är uppfyllda. Skatteverket får förelägga den som inte fullgör denna skyldighet att fullgöra den genom att lämna in handlingar och lämna upplysningar.

Skatteverkets prövning för såväl godkännande som återkallelse av F-skatt när sökanden är ett fåmansföretag utvidgas. Prövningen ska omfatta företagsledare och andra fysiska personer som har bestämmande inflytande över företaget. Även andra fåmansföretag som företagsledaren är eller under de senaste två åren har varit företagsledare i ska prövas. Detsamma gäller i fråga om fåmansföretag som den fysiska personen har eller under de två senaste åren har haft bestämmande inflytande över. Det sker även en utvidgning av bestämmelsen om vem som ska prövas vid såväl godkännande som återkallelse av F-skatt när sökanden är en fysisk person som under de senaste två åren har varit företagsledare i ett fåmansföretag. Prövningen ska, utöver fåmansföretag som den som söker är eller under de senaste två åren har varit företagsledare i, även omfatta fåmansföretag som den sökande har eller under senaste två åren haft ett bestämmande inflytande över. Den som genom innehav av aktier, andra andelar eller medlemskap kontrollerar mer än 50 procent av det totala antalet rösterna i fåmansföretaget ska anses ha ett bestämmande inflytande.

Godkännandet ska kunna återkallas om den som är godkänd för F-skatt inte följer ett föreläggande att tillhandahålla de handlingar och lämna de upplysningar som behövs för att kontrollera att förutsättningarna för att vara godkänd är uppfyllda.

Endast om det finns särskilda skäl ska den som inte har betalat skatter eller avgifter som lämnats för indrivning enligt skatteförfarandelagen (2011:1244) eller motsvarande utländska skatter eller avgifter vid den tidpunkt då prövningen görs få godkännas för F-skatt. Skatteverket ska återkalla godkännandet om den som är godkänd för F-skatt inte har betalat skatter eller avgifter enligt skatteförfarandelagen eller inte betalat motsvarande utländska skatter eller avgifter, till ett belopp som sammanlagt uppgår till ett halvt prisbasbelopp eller mer vid den tidpunkt då prövningen görs.

Den som inte följt ett beslut om återbetalning vid rut- och rotarbete ska inte vara godkänd för F-skatt. Det finns grund för återkallelse när ett beslut om återbetalning när det gäller rut- och rotarbeten är fattat och den som är godkänd ändå inte följer beslutet.

Det förtydligas att grund för återkallelse på grund av missbruk finns när missbruket har orsakat en risk för att skatter eller avgifter undanhållits.

Pågående arbete

I beslutet om budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1) infördes ett nytt hinder för godkännande, och en ny grund för återkallelse, för den som inte har följt ett beslut om återbetalning enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. Sedan den 1 januari 2021 finns det möjlighet att få skattereduktion för delar av kostnaden för arbete och material vid anlitande av ett företag för installation av grön teknik. Förfarandet, som regleras i lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik, bygger på lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.

Regeringen har tagit fram promemorian Godkännande för F-skatt - nya hinder och återkallelsegrunder (Fi2024/02090) eftersom den anser att det av likformighetsskäl bör införas ett nytt hinder för godkännande och en ny grund för återkallelse av F-skatt som tar sikte på felaktiga utbetalningar i samband med skattereduktion för installation av grön teknik.

Promemorian innehåller även förslag som motiveras av Skatteverkets förslag Ny återkallelsegrund för godkännande för F-skatt (Fi2023/01800). Det föreslås ett nytt hinder för godkännande och en ny grund för återkallelse av F-skatt när ett utländskt företag, utan fast driftställe i Sverige, inte har följt ett föreläggande att lämna sådana särskilda uppgifter som avses i 33 kap. 6 a § skatteförfarandelagen för bedömning av skattskyldigheten enligt inkomstskattelagen.

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Promemorian remitterades i oktober 2024.

I regeringens propositionsförteckning för 2025 anges att regeringen under våren 2025 avser att lämna propositionen Godkännande för F-skatt – nya hinder och återkallelsegrunder.

Tidigare riksdagsbehandling

Regeringen gjorde i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1) bedömningen att det fanns behov av vissa förändringar på F-skattens område, framför allt för att motverka risken för skattefusk och skatteundandragande och för att förebygga att företag används som brottsverktyg. Regeringen föreslog därför ett antal förändringar i F-skattesystemet. Skatteutskottet tillstyrkte förslaget i yttrande 2024/25:SkU1y.

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt med ett konkurrenskraftigt och dynamiskt företagsklimat. Samtidigt måste möjligheterna till skattefusk och skatteundandragande

motverkas. Utskottet konstaterar att den preliminära skatt som betalas in ska ligga så nära den slutliga skatten som möjligt och att det finns möjlighet att jämka skatten under beskattningsåret. Utskottet avstyrker motion 2024/25:2468 (C) yrkande 1.

Vidare anser utskottet att det är viktigt att i inkomstskattehänseende skilja hobbyverksamhet från näringsverksamhet. Utskottet konstaterar att vinstsyftet är gränsdragningen mellan hobbyverksamhet och näringsverksamhet och att utgifter för hobbyverksamhet är personliga levnadskostnader som inte är avdragsgilla. Utskottet anser därför inte att det behövs ändringar i regelverket om vad som avses med näringsverksamhet. Utskottet avstyrker motion 2024/25:1127 (M).

Det är viktigt att motverka skattefusk och skatteundandragande och att företag används som brottsverktyg. I takt med att förutsättningarna för att bedriva verksamhet förändras måste även reglerna för godkännande för F-skatt förändras. Utskottet ser positivt på de förändringar som har gjorts på F-skattens område den senaste tiden och de som aviseras i närtid. Utskottet anser att förändringarna bidrar till att minska risken att företag används som brottsverktyg och leder till ett mer rättvist företagsklimat. Utskottet vill inte föregå regeringens arbete i frågan. Utskottet avstyrker motionerna 2024/25:62 (V) yrkandena 7–9 och 33, 2024/25:1787 (S), 2024/25:2123 (S) och 2024/25:3190 (S) yrkande 18.

Personalliggare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om ändringar i reglerna för personalliggare.

Jämför reservation 7 (SD), 8 (V) och 9 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda systemet för personalliggare och dess effektivitet när det gäller att beivra skatteundandragande samt hur den administrativa bördan för företagare ska kunna hållas till ett minimum.

I kommittémotion 2024/25:1450 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del föreslås ett tillkännagivande om att utvärdera systemet med personalliggare i hotell- och restaurangbranschen.

I kommittémotion 2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag på undantag och förenklingar i systemet med personalliggare i sin helhet.

I partimotion 2024/25:62 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 18 föreslås ett tillkännagivande om att krav på elektroniska personalliggare bör

införas för företag som utför byggtjänster med rotavdrag. I yrkande 19 föreslås ett tillkännagivande om att företag som begär en utbetalning från Skatteverket inom ramen för rotsystemet även ska lämna uppgift om vilka arbetstagare som har utfört arbetet.

I motion 2024/25:1148 av Charlotte Nordström (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över kravet på personalliggare för att få en lagstiftning som är rimlig och rättvis.

I motion 2024/25:1191 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att avskaffa kraven på personalliggare för familjemedlemmar.

I motion 2024/25:2907 av Sten Bergheden (M) föreslås ett tillkännagivande om att överväga en översyn av och om möjligt slopa kravet på personalliggare i mindre företag.

Bakgrund och gällande rätt

Den som bedriver verksamhet inom byggbranschen, fordonsservice, kropps- och skönhetsvård, livsmedels- eller tobaksgrossistbranschen, restaurangbranschen eller tvätteribranschen ska föra personalliggare. En personalliggare är en förteckning över vilka som är verksamma på byggarbetsplatsen eller i verksamhetslokalen. Den ska uppdateras dagligen och vara lättillgänglig om Skatteverket gör ett besök. I personalliggaren ska en anteckning göras av företagsnamn och personnummer eller organisationsnummer. Företagare i de ovannämnda branscherna ska föra in nödvändiga identifikationsuppgifter i personalliggaren för sig själva och för sin personal.

De ska också löpande dokumentera uppgifter om arbetspass i liggaren, såväl för sig själva som för personalen. Personalliggaren ska finnas tillgänglig för Skatteverket i verksamhetslokalen respektive på byggarbetsplatsen. Skatteverket får besluta om kontrollbesök i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen för att kontrollera att den som är eller kan antas vara skyldig att föra personalliggare fullgör sina eventuella skyldigheter. Vid kontrollbesöket får Skatteverket begära att personer som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten ska styrka sin identitet för att verket ska kunna stämma av sina iakttagelser mot uppgifterna i personalliggaren. Syftet med personalliggaren är att ge Skatteverket bättre möjligheter att upptäcka och bekämpa svartarbete (prop. 2005/06:169 s. 34). Av förarbetena till bestämmelserna om personalliggare i byggbranschen framgår att syftet också är att främja en sund konkurrens inom byggbranschen (prop. 2014/15:6 s. 38).

Pågående arbete

Skatteverkets regleringsbrev för 2025

Av Skatteverkets regleringsbrev för 2025 framgår att verket ska fortsätta förenklingsarbetet för att minska företagens regelbörda och administrativa kostnader. Samtidigt behöver regelverken vara utformade så att det kan

förebyggas och motverkas att kriminella använder företag som brottsverktyg. Myndigheten ska redovisa de förenklingsåtgärder för företag som har vidtagits och planeras samt vilka hinder och möjligheter som finns i förenklingsarbetet. Redovisningen ska också innehålla en beskrivning av vilka effekter förenklingsåtgärderna bedöms få för företag. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet) senast den 13 mars 2026.

Effektivare kontrollmöjligheter i systemen för rot, rut, grön teknik och personalliggare.

Den 30 augusti 2024 överlämnades betänkandet Effektivare kontrollmöjligheter i systemen för rot, rut, grön teknik och personalliggare (SOU 2024:61) till regeringen. I uppdraget som gäller regelverket för personalliggare ingick bl.a. att analysera om regelverket fungerar på ett effektivt sätt och föreslå eventuella åtgärder för att öka effektiviteten samt motverka skatteundandragande. Vidare ingick att ta ställning till om fler alternativt färre branscher bör omfattas av reglerna och om ändringar bör göras i regelverket för att effektivisera myndighetssamverkan mot fusk, regelöverträdelser och arbetslivskriminalitet.

Av betänkandet framgår att det är utredningens bedömning att det är en nödvändig förutsättning för att ett krav på personalliggare ska vara en relevant åtgärd för att motverka svartarbete att oannonserade fysiska kontrollbesök kan genomföras. Utredningen anser att det är nödvändigt med fler kontrollbesök och att sådana besök vid behov även görs mer frekvent. Det är nödvändigt med fysiska kontrollbesök på en fysiskt avgränsad plats. Kontrollbesök när det gäller personalliggare bör därför inte få genomföras hos privatpersoner i deras privatbostad, vilket innebär att personalliggare inte är ett lämpligt verktyg i branscher eller verksamheter där arbetet till övervägande del utförs hemma hos privatpersoner. Utredningen anser att samtliga verksamheter som i dag omfattas av regelverket för personalliggare även fortsättningsvis bör göra det. Utredningen bedömer vidare att regelverket för personalliggare inte bör omfatta fler branscher än i dag.

För att effektivisera kontrollen ska det enligt utredningen införas ett särskilt krav på att en elektronisk personalliggare ska vara utformad på ett sådant sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket. För att åtgärden ska vara verkningsfull ska det även ställas krav på att uppgifterna ska överföras elektroniskt till Skatteverket om verket begär det vid ett kontrollbesök. För att den elektroniska överföringen i praktiken ska förenkla kontrollen är det nödvändigt att Skatteverket kan ställa krav på hur den ska göras, dvs. i vilket format och på vilket sätt uppgifterna ska överföras. När skyldigheten att föra personalliggare inte fullgörs ska en kontrollavgift tas ut. I de fall kravet på att en elektronisk personalliggare ska vara utformad på så sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket inte är uppfyllt, ska Skatteverket få förelägga näringsidkaren eller byggherren att fullgöra skyldigheten. Föreläggandet ska få förenas med vite. Utredningen föreslår att det ska ställas

krav på elektroniska personalliggare för samtliga verksamheter som omfattas av bestämmelserna om personalliggare. Utredningen bedömer att det inte är lämpligt att införa bestämmelser som innebär att uppgifter i personalliggare regelbundet överförs till Skatteverket.

För att effektivisera Skatteverkets kontroll föreslår utredningen att Skatteverket vid ett kontrollbesök, utöver kontroll av dokumentationsskyldigheten, även ska kunna utreda om det finns behov av att kontrollera vissa uppgiftsskyldigheter enligt skatteförfarandelagen för den som beslutet om kontrollbesök gäller eller för den som utför eller kan antas utföra arbete i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen. De uppgiftsskyldigheter som förslaget omfattar är de som har en koppling till kontrollbesökets bakomliggande syfte, dvs. att bedöma om det förekommer svartarbete på den kontrollerade arbetsplatsen. Det huvudsakliga syftet med ett kontrollbesök, dvs. kontroll av dokumentationsskyldigheten, bör dock inte förändras. Kontrollbesök ska därför normalt inte få göras enbart för att utreda behovet av att kontrollera viss uppgiftsskyldighet. Skatteverket ska för det nya ändamålet, utöver de befogenheter som finns i dag, få genomföra vissa ytterligare åtgärder. Bland annat ska myndigheten få ställa vissa frågor och granska historiska uppgifter i personalliggaren.

Utredningen anser att inhyrda personers arbetsgivare bör framgå av personalliggaren.

Utredningen anser att kontrollavgifterna ska bestämmas utifrån prisbasbeloppet. Förslaget innebär en höjning jämfört med nuvarande nivåer.

Betänkandet remitterades hösten 2024.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om personalliggare behandlades i betänkande 2023/24:SkU15. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt att motverka skattefusk och skatteundandragande samtidigt som företagsklimatet behöver vara konkurrenskraftigt och dynamiskt. Det är även viktigt att värna goda arbetsvillkor. Regelverken bör vara utformade så att man kan förebygga och motverka att kriminella använder företag som brottsverktyg. Utskottet noterar att regeringen har gett Skatteverket i uppdrag att fortsätta förenklingsarbetet för att minska företagens regelbörda och administrativa kostnader. Utskottet noterar vidare att betänkandet Effektivare kontrollmöjligheter i systemen för rot, rut, grön teknik och personalliggare (SOU 2024:61) överlämnades till regeringen den 30 augusti 2024. I uppdraget som gäller regelverket för personalliggare ingick bl.a. att analysera om regelverket fungerar på ett effektivt sätt och att föreslå eventuella åtgärder för att öka effektiviteten samt motverka skatteundandragande. Vidare ingick att ta

ställning till om fler alternativt färre branscher bör omfattas av reglerna och om ändringar bör göras i regelverket för att effektivisera myndighets-samverkan mot fusk, regelöverträdelse och arbetslivskriminalitet. Utskottet vill inte föregripa den beredning av utredningens arbete som görs i Regeringskansliet och avstyrker samtliga motionsförslag.

Certifierade kassaregister

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om ändringar av reglerna om kassaregister.

Jämför reservation 10 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:1450 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del föreslås ett tillkännagivande om att utvärdera systemet med kassaregister i hotell- och restaurangbranschen. I yrkande 12 föreslås en översyn av marknadsknallarnas förutsättningar. Samma förslag finns också i kommittémotionerna 2024/25:1454 yrkande 14 och 2024/25:1469 yrkande 5 av samma motionärer.

I motion 2024/25:317 av Erik Hellsborn (SD) föreslås ett tillkännagivande om att uppdatera lagen om kassaregister så att undantag från lagen ska kunna meddelas i händelse av krig eller kris. En fiende som vill slå ut elektricitet och internet kommer sannolikt också att försöka slå ut kassasystem.

I motion 2024/25:3084 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om en rättvisare hantering av kassaregister vid torghandel. I yrkande 6 föreslås ett motsvarande tillkännagivande om fäbodverksamhet.

Bakgrund och gällande rätt

Certifierade kassaregister

Den som säljer varor eller tjänster mot kontant betalning måste ha ett certifierat kassaregister. Definitionen av kassaregister är bred och omfattar kassa-apparater, kassaterminaler, kassasystem och liknande apparatur för registrering av varor och tjänster mot kontant betalning eller mot betalning med kontokort (39 kap. 2 § SFL). Som kontant betalning räknas även betalning med kontokort. Alla former av elektroniska betalningar är enligt Skatteverket att jämföras med betalning med kontokort. Försäljning som betalas med Swish ska registreras i ett kassaregister. Undantag gäller bl.a. för den som bedriver taxitrafik, distans- och hemförsäljning, försäljning av varor eller tjänster mot betalning i en varuautomat och automatspel. Vidare är lagen inte tillämplig för

den som endast i obetydlig omfattning säljer varor eller tjänster mot kontant betalning eller mot betalning med kontokort. Vid bedömningen av om det är fråga om försäljning i obetydlig omfattning ska det särskilt beaktas om försäljningen normalt uppgår till eller kan antas komma att uppgå till sammanlagt högst fyra prisbasbelopp under ett beskattningsår. Utländska företag utan fast driftsställe i Sverige är skyldiga att använda kassaregister. Skatteverket får göra oannonserade kontrollbesök och får ta ut en kontrollavgift på 12 500 kronor om kassaregister saknas, inte uppfyller föreskrifternas krav eller inte är anmält i tid eller om uppgifterna i kassaregistret inte sparas, belopp inte slås in eller kunden inte får något kvitto. En förhöjd avgift på 25 000 kronor gäller för en kontrollavgift som tas ut på grund av en överträdelse som har inträffat inom ett år från den dag då Skatteverket meddelade beslutet om den senaste kontrollavgiften.

Enligt lagstiftningen (39 kap. 9 § första stycket 2 SFL) får Skatteverket i enskilda fall efter ansökan besluta om undantag från skyldigheter som gäller kassaregister bl.a. om en viss skyldighet är oskälig. Förutom möjligheten att bevilja undantag i enskilda fall får Skatteverket med stöd av 39 kap. 10 § SFL utfärda generella föreskrifter om undantag från skyldigheter som gäller kassaregister.

Torg- och marknadshandel

Det generella undantaget i skatteförfarandelagen från skyldigheten att använda kassaregister för torg- och marknadshandel slopades den 1 januari 2014 (prop. 2012/13:129, bet. 2012/13:SkU32, rskr. 2012/13:241). Samtidigt fick Skatteverket större möjlighet att i enskilda fall bevilja undantag från olika skyldigheter som gäller kassaregister. I samband med utvidgningen till torg- och marknadshandel anförde regeringen att det underlag som Skatteverket presenterat tydde på att lagstiftningen om kassaregister hade varit framgångsrik och att fler företag konkurrerade på lika villkor. Den tekniska utvecklingen medförde att det inte längre var orimligt att även torg- och marknadshandlare omfattades av kravet på kassaregister.

Utvärdering av kassaregisterlagstiftningen

Skatteverket publicerade den 6 april 2022 en utvärderingsrapport om kassaregisterlagstiftningen. En viktig slutsats från analyserna i rapporten är att kravet på kassaregister är svårt att utvärdera. Vid liknande reformer i framtiden finns anledning att fundera över hur lagstiftningen ska genomföras och kanske även hur den ska utformas. En annan viktig slutsats internt för Skatteverket är att urvalen till kassaregisterbesök bör ses över. Ett skäl är att urvalsförfarandet gör det svårt att mäta effekten av besöken. Ett annat skäl är att resultaten, i den utsträckning effekten kan mätas, inte visar tecken på en långsiktigt positiv effekt av besöken. Det finns snarare indikationer på en negativ effekt. En sista slutsats är att analysen har visat hur dataskyddsreglerna begränsar möjligheterna att göra dataanalyser med hjälp av Skatteverkets register.

Gallringsreglerna, som gör det omöjligt att använda historiska data längre tillbaka i tiden, har varit ett konkret hinder för att få fram kunskap om kassaregisterkravets övergripande effekt på hur reglerna följs. Skatteverket var därför positivt till att regeringen tillsatt en utredning om en översyn av Skatteverkets, Tullverkets och Kronofogdemyndighetens registerförfattningar (dir. 2021:104).

Pågående arbete

Den 22 december 2023 överlämnades betänkandet Framtidens dataskydd–Vid Skatteverket, Tullverket och Kronofogden (SOU 2023:100) till regeringen. I betänkandet lämnar utredningen förslag för att effektivisera kontrollverksamheten hos Skatteverket, Tullverket och Kronofogden. Förslagen ska ge bättre möjligheter att göra dataanalyser och urval för att förebygga, förhindra och upptäcka fel. Utredningen lämnar också förslag om en modern och mer flexibel dataskyddsreglering för myndigheterna. Genom utredningens förslag ska myndigheterna kunna inrikta sina kontroller mot områden med hög risk för fel och fusk och där bästa möjliga effekt kan uppnås. I betänkandet föreslår utredningen att det ska införas bestämmelser i beskattnings-, folkbokförings-, tull- och kronofogdedatalagen som ger myndigheterna rätt att behandla personuppgifter om det är nödvändigt för att göra dataanalyser och urval i syfte att förebygga, förhindra och upptäcka fel i de verksamheter som omfattas av de nya lagarna. Utredningen har även haft i uppdrag att modernisera myndigheternas dataskyddsreglering eftersom den nuvarande regleringen inte tar hänsyn till den tekniska utveckling som skett sedan reglerna infördes. I betänkandet föreslår utredningen en modern och mer flexibel dataskyddsreglering. Syftet med förslagen är att ge myndigheterna möjlighet att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Förslagen remitterades våren 2024.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om certifierade kassaregister behandlades i betänkande 2023/24:SkU15. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagens biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt att värna goda arbetsvillkor samtidigt som regelverken bör vara utformade så att man kan förebygga och motverka att kriminella använder företag som brottsverktyg.

Utskottet konstaterar att regleringen i skatteförfarandelagen ger möjligheter till undantag från skyldigheter som gäller kassaregister i situationer då skyldigheterna inte är möjliga att uppfylla.

Utskottet noterar att en viktig slutsats från analyserna i Skatteverkets utvärderingsrapport från 2022 är att kravet på kassaregister är svårt att utvärdera. Analysen har bl.a. visat hur dataskyddsreglerna begränsar möjligheterna att göra dataanalyser med hjälp av Skatteverkets register. Utskottet ser därför positivt på regeringens beredning av betänkandet om framtidens dataskydd (SOU 2023:100) som överlämnades till regeringen den 22 december 2023. Utredningen lämnar förslag för att effektivisera kontrollverksamheten hos bl.a. Skatteverket för att ge bättre möjligheter att göra dataanalyser och urval för att förebygga, förhindra och upptäcka fel.

Utskottet vill inte föregripa detta arbete och avstyrker motionsförslagen.

Skatte- och avgiftskontroll

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att förstärka arbetet mot skattefusk och skatteundandragande och om ändring av reglerna för kontrolluppgifter.

Jämför reservation 11 (S, V) och 12 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 23 föreslås ett tillkännagivande om att förstärka arbetet mot arbetslivskriminalitet systematiskt.

I kommittémotion 2024/25:3191 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att förstärka arbetet mot skattefusk och skatteundandragande. I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om stärkta regelverk för att motverka medhjälp till skatteundandragande och aggressiv skatteplanering.

I motion 2024/25:504 av Anne-Li Sjölund (C) föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att höja gränsen för föreningars skyldighet att lämna kontrolluppgifter.

I motion 2024/25:2056 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att Skatteverket inte ska invänta deklarationen innan det agerar mot svartjobb och fusk gentemot Försäkringskassan. Det bör bli enklare att internt inom Skatteverket flagga för misstanke och få möjlighet att agera.

I motion 2024/25:2546 av Boriana Åberg (M) föreslås ett tillkännagivande om att överväga att se över lagstiftningen som reglerar förverkande av brottsvinster i fall där åklagaren inte har yrkat på förverkande av brottsvinster. Dessa bör i sådana fall skönbeskattas av Skatteverket.

I motion 2024/25:2827 av Sten Bergheden och Johanna Rantsi (båda M) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att Skatteverkets möjligheter att motverka skattefusk i form av olaglig arbetskraft bör ses över. Inom oseriösa företag finns det idag en stor kreativitet när det gäller att undgå och undanhålla skatt från staten. Uppläggen som görs kan innehålla allt från olagliga bemanningsföretag och olagliga anställningar till olagliga egenföretagare. Genom detta kan man idag komma undan från att betala skatt på arbetskraft.

Bakgrund

Budgetpropositionen för 2025

Av regeringens resultatredovisning i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1) inom utgiftsområde 3 framgår att Skatteverkets deltagande i myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet nästan fördubblades under 2023 jämfört med 2022. Med stöd av reglerna om personalliggare och kassaregister kontrollerade Skatteverket ca 1 950 företag och beslutade om kontrollavgifter i över 30 procent av fallen.

Vidare framgår det av budgetpropositionen att anslaget till Skatteverket ökas med 14 miljoner kronor för 2025 för att förstärka Skatteverkets arbete i myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet och att anslaget för 2026 och 2027 beräknas öka till 14 miljoner kronor respektive 11 miljoner kronor.

I utskottets ställningstagande när det gäller regeringens förslag till anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (bet. 2024/25:SkU1) anser utskottet att Skatteverkets arbete med att förhindra att företag används som brottsverktyg, mot penningtvätt och arbetslivskriminalitet, för ökad skattekontroll mot risker kopplade till den kriminella ekonomin samt för utveckling av digitala verktyg för att motverka brott är viktiga insatser.

Regeringens skrivelse om Riksrevisionens rapport om fastställande av identitet vid statliga myndigheter – Redogörelse för regeringens åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser

Sammanhållen identitetsförvaltning

I regeringens och myndigheternas pågående arbete mot målet att svensk identitetsförvaltning ska vara tillförlitlig och solid, och inte kunna utnyttjas för olika former av missbruk och brottslighet, ingår bl.a. att få till stånd en mer sammanhållen identitetsförvaltning med ökad användning av biometriska uppgifter (skr. 2023/24:67).

Den 26 februari 2025 beslutade riksdagen om propositionen Biometri i brottsbekämpningen (prop. 2024/25:37, bet. 2024/25:JuU18, rskr. 2024/25:147) i vilken det bl.a. föreslås att biometriska underlag ska få tas upp, registreras och användas vid utredning av brott i större utsträckning.

Regeringen har också tillsatt Utredningen om stärkt återvändande-verksamhet (Ju 2022:12). Utredningen ska bl.a. ta ställning till hur biometriska

uppgifter i form av fingeravtryck och fotografier ska kunna användas i utlänningsärenden i större utsträckning och på ett mer effektivt sätt än i dag.

Regeringen har vidare tillsatt en utredning som har till uppgift att se över om Skatteverket bör ges utökade befogenheter inom folkbokföringen och brottsbekämpningen (dir. 2023:134). Utredningen ska bl.a. analysera och ta ställning till om Skatteverket ska få möjlighet att lagra och på annat sätt behandla ansiktsbilder och fingeravtryck samt de biometriska uppgifter som tas fram ur dessa i ärenden om folkbokföring och samordningsnummer.

Dessutom avser regeringen att tillsätta en utredning med uppdrag att föreslå hur kopplingen mellan verifiering och grundregistrering av identitet kan stärkas.

Statlig kompetens om identitetsfrågor

Regeringen har beslutat att ge Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket och Statens servicecenter i uppdrag att stärka samarbetet för att upprätthålla och sprida kompetens om identitetsfrågor (Fi2024/02215). I uppdraget ingår att gemensamt föreslå vilka uppgifter ett nationellt kompetenscentrum för identitetsfrågor eller motsvarande funktion bör utföra och vilken myndighet som bör ansvara för funktionen.

Förbättrad folkbokföring och införandet av stärkta regler

Regelförändringar som har genomförts för att skapa ordning och reda i folkbokföringsverksamheten ger Skatteverket förutsättningar att förbättra kvaliteten i verksamheten. Skatteverkets arbete med att förbättra folkbokföringen och använda de nya verktyg som regelverket ger har redovisats till regeringen i Skatteverkets årsredovisning för 2023 (Fi2024/03131) och i den löpande myndighetsdialogen. Regeringen har i den löpande myndighetsdialogen t.ex. följt Skatteverkets arbete med att skaffa och införa teknisk utrustning vid servicekontoren för att kunna kontrollera biometriska uppgifter i handlingar vid flytt till Sverige och ansökan om samordningsnummer. Sedan slutet av juni 2024 är utrustningen i drift på samtliga av de servicekontor som hanterar ärenden om samordningsnummer och flytt till Sverige och alla medarbetare som hanterar dessa ärenden har fått den utbildning som behövs.

Regeringen har beslutat att ge Arbetsförmedlingen, Bolagsverket, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten, Skatteverket och Transportstyrelsen i uppdrag att säkerställa att tillgänglig information från folkbokföringen och om samordningsnummer används i verksamheten för att bidra till korrekta beslut och utbetalningar (Fi2024/02213).

Bättre operativt samarbete

Regeringen har gett Migrationsverket, Polismyndigheten och Skatteverket i uppdrag att utveckla myndigheternas operativa samarbete för att identifiera identitetsmissbruk, att dela information om misstänkt missbruk och fel när det gäller identitetsuppgifter med varandra samt att åtgärda upptäckta fel i myndigheternas register (Fi2024/02214).

Kontroller vid utbetalning från välfärdssystemen

En ny dataskyddsreglering för Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten trädde i kraft den 15 februari 2024 och ger båda myndigheterna förbättrade möjligheter att använda personuppgifter vid kontroller och ett utökad stöd för att lämna ut personuppgifter digitalt vid informationsutbyten (prop. 2023/24:29).

En ny lag om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet trädde i kraft den 1 juli 2024 (prop. 2023/24:85).

Uppgiftsskyldighet i fråga om frånvaro på grund av vård av barn

Den 1 januari 2025 trädde lagen om uppgiftsskyldighet i fråga om frånvaro på grund av vård av barn (2024:1300) i kraft.

En skyldighet införs för arbetsgivare (och andra som är skyldiga att lämna en arbetsgivardeklaration) att lämna uppgift om frånvaro från arbetet på grund av vård av barn eller föräldraledighet. Uppgifterna ska lämnas till Skatteverket i samband med arbetsgivardeklarationen och Skatteverket lämnar över uppgifterna till Försäkringskassan. Försäkringskassan kan sedan jämföra de uppgifter som den enskilde lämnat i sin ansökan med de uppgifter som arbetsgivaren lämnat.

Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen

Regeringen lämnade den 28 november 2024 propositionen Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen (prop. 2024/25:65). I propositionen föreslås att det ska införas en ny lag som ger ett antal statliga myndigheter samt kommuner, regioner och skolor en skyldighet att både på begäran och på eget initiativ lämna uppgifter till Polismyndigheten och övriga brottsbekämpande myndigheter. Bland annat Skatteverket och Tullverket föreslås omfattas av begreppet brottsbekämpande myndighet till vilken uppgifter ska lämnas.

Skatteverket föreslås även i likhet med Kronofogdemyndigheten omfattas av uppgiftsskyldigheten dvs. ska lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna. För Skatteverkets del innebär det att överlämnandet av uppgifter till Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet från övriga verksamhetsgrenar inom myndigheten omfattas av uppgiftsskyldigheten.

Den 26 februari 2025 beslutade riksdagen om propositionen (prop. 2024/25:65, bet. 2024/25:JuU9, rskr. 2024/25:148). Den nya lagen och lagändringarna träder i kraft den 1 april 2025.

Utökade skyldigheter att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten

Den 12 november 2024 lämnade regeringen propositionen Utökade skyldigheter att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten (prop. 2024/25:45) till riksdagen. I propositionen föreslår regeringen att de uppgiftsskyldigheter som regleras i lagen (2023:456) om skyldighet att lämna

uppgifter till Utbetalningsmyndigheten ska kompletteras i vissa fall för att Utbetalningsmyndigheten ska kunna utföra sin verksamhet med bl.a. dataanalyser och urval samt granskningar på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Den 29 januari 2025 beslutade riksdagen om propositionen (prop. 2024/25:45, bet. 2024/25:FiU19, rskr. 2024/25:133).

Pågående arbete

Ett effektivt straffrättsligt skydd för statliga stöd till företag

Regeringen beslutade den 31 mars 2022 att utse en särskild utredare för att undersöka hur ett särskilt straffrättsligt skydd, motsvarande det som finns i bidragsbrottslagen (2007:612) för ekonomiska förmåner och stöd till enskilda personer, kan införas även för statliga stöd till företag och andra juridiska personer. Utredaren skulle samtidigt överväga om lagen (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen bör utvidgas. Utredningen Ett effektivt straffrättsligt skydd för statliga stöd till företag (SOU 2024:24) bereds nu i Regeringskansliet.

Utredningen föreslår att det ska införas en ny straffrättslig reglering som omfattar statliga företagsstöd. Straffbestämmelserna föreslås bilda en särskild lag. Huvudbrottet föreslås heta subventionsbrott.

När det gäller välfärdsområdet ska underrättelseskyldigheten i den befintliga lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen utvidgas till att omfatta regionerna. Underrättelseskyldigheten ska även utvidgas till att gälla situationer där det finns anledning att anta att en ekonomisk förmån eller ett ekonomiskt stöd kan komma att beslutas, betalas ut eller tillgodoses felaktigt eller med ett för högt belopp. Det ska införas en ny lag om underrättelseskyldighet när det gäller statliga företagsstöd. Skyldigheten ska gälla för de aktörer som beslutar om statliga företagsstöd, Kronofogdemyndigheten och regionerna. Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet ska dock undantas. Förslaget har remitterats och bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse

Enligt regeringens propositionsförteckning planerar regeringen att lämna propositionen Förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse i juni 2025.

Ny utredning för stärkta identitetskontroller

Regeringen beslutade den 10 mars 2025 att tillsätta en utredning för att förbättra stödet till myndigheter vid identitetskontroller. Utredningen är en del av arbetet för att stoppa identitetsmissbruk och är viktig för att information om

biometriuppgifter ska kunna stärka fler myndigheters arbete med identitetskontroller. Uppdraget ska redovisas senast den 31 augusti 2026.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om skatte- och avgiftskontroll behandlades i betänkande 2023/24:SkU15. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Utskottets ställningstagande

Skatteverkets arbete med att förhindra att företag används som brottsverktyg, arbete mot penningtvätt och arbetslivskriminalitet, för ökad skattekontroll mot risker kopplade till den kriminella ekonomin samt för utveckling av digitala verktyg för att motverka brott är viktiga insatser.

Utskottet konstaterar att Skatteverkets deltagande i myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet nästan fördubblades under 2023 jämfört med 2022 och att anslaget till Skatteverket ökades med 14 miljoner kronor för 2025 för att förstärka det arbetet.

Utskottet noterar vidare att en ny lag om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet trädde i kraft den 1 juli 2024 (prop. 2023/24:85).

Utskottet kan vidare konstatera att regeringen påbörjat ett stort antal åtgärder för att motverka identitetsmissbruk, och utskottet ser positivt på regeringens arbete med att få till stånd en mer sammanhållen identitetsförvaltning med ökad användning av biometriska uppgifter.

Det är viktigt att upprätthålla förtroendet för skattesystemet och motverka missbruk i form av skatteundandragande och felaktiga utbetalningar. Samtidigt är det viktigt att undvika betungande regelverk.

Utskottet noterar att en ny dataskyddsreglering för Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten trädde i kraft den 15 februari 2024 som ger båda myndigheterna förbättrade möjligheter att använda personuppgifter vid kontroller och ett utökat stöd för att lämna ut personuppgifter digitalt vid informationsutbyten (prop. 2023/24:29).

Utskottet anser att det är viktigt att förbättra möjligheterna till informationsutbyte mellan myndigheter och ser positivt på det förslag som regeringen har aviserat att den kommer att lämna i juni: Förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse och beredningen av utredningsbetänkandet Ett effektivt straffrättsligt skydd för statliga stöd till företag (SOU 2024:24).

Utskottet konstaterar vidare att riksdagen har beslutat om nya regler med anledning av propositionen Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen den 26 februari 2025 (prop. 2024/25:65, bet. 2024/25:JuU9, rskr. 2024/25:148) och att de nya reglerna träder i kraft den 1 april 2025. Vidare

beslutades propositionen Utökade skyldigheter att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten den 29 januari 2025 (prop. 2024/25:45, bet. 2024/25:FiU19, rskr. 2024/25:133).

Utskottet finner därmed inte skäl att rikta några tillkännagivanden till regeringen på detta område och avstyrker motionerna 2024/25:2056 (C) yrkande 6, 2024/25:2827 (M) yrkande 1, 2024/25:3190 (S) yrkande 23 och 2024/25:3191 (S) yrkandena 1 och 2.

Utskottet finner inte skäl att förorda förändringar av systemet för kontrolluppgifter för föreningar och inte heller av bestämmelserna om sköns- mässig beskattning och avstyrker motionerna 2024/25:504 (C) och 2024/25:2546 (M).

Deklaration m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om en förenklad deklarations- process för företag, handläggningstid vid bouppteckning, ändringar i skattekontosystemet, höjt tak för ersättning till familjedaghem och utvidgat uppdrag till Kronofogdemyndigheten.

Jämför reservation 13 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör fortsätta arbetet med förenklad digital deklARATION för företag.

I motion 2024/25:1659 av Camilla Rinaldo Miller (KD) föreslås ett tillkännagivande om att utreda en höjning av taket för den skattefria kostnadsersättningen till familjedaghem.

I motion 2024/25:1958 av Cecilia Engström (KD) föreslås ett tillkänna- givande om att utreda att ge Kronofogdemyndigheten ett utvidgat och/eller förändrat uppdrag i syfte att minska suicidrisken hos överskuldsetta och samarbeta med vården på ett annorlunda sätt än i dag.

I motion 2024/25:2722 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att överväga att se över hur handläggningstiden hos Skatteverket kan påskyndas för en normal bouppteckning.

I motion 2024/25:2865 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att få göra en frivillig extra skatteinbetalning till specifika projekt.

I motion 2024/25:2880 av Sten Bergheden (M) föreslås ett tillkännagivande om att ge de som vill möjligheten att betala in mer i skatt än de behöver, en s.k. frivillig extra inbetalning av skatt.

I motion 2024/25:2881 av Sten Bergheden (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten till rättvisa skattekonton där tillgångar respektive

skulder som understiger 100 kronor inte vare sig betalas ut eller betalas in under året.

I motion 2024/25:3084 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) föreslås tillkännagivanden om bokföringshjälp till småföretagare (yrkande 1), om en förenklad deklarationsprocess för småföretagare (yrkande 2) och om att se över möjligheten till en bokföringstjänst kopplad direkt till Skatteverket (yrkande 3).

Bakgrund och gällande rätt

Mål för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Riksdagen har tidigare beslutat om nuvarande mål för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution. Målet för utgiftsområdet är att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för allmänhet och företag samt motverka brottslighet (prop. 2017/18:1, bet. 2017/18:SkU1, rskr. 2017/18:78).

Regeringen uppgav i resultatredovisningen för utgiftsområde 3 i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1) att antalet inkomna ärenden till Skatteverket om bouppteckningar fortfarande var högt under 2024 och att handläggningstiden var lång även om resultatutvecklingen var positiv jämfört med 2022. Man hade vidtagit åtgärder som att bl.a. anlita externa konsulter, anställa fler medarbetare och skapa handläggarteam för enklare ärenden. Åtgärderna hade lett till att ärendebalansen sjönk mot slutet av året, men sammantaget under året var handläggningstiden fortfarande lång och färre än hälften av bouppteckningarna registrerades inom nio veckor.

Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldsättning

Den 27 november 2024 beslutade riksdagen om propositionen Stärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldsättning (prop. 2024/25:17, bet. 2024/25:CU5, rskr. 2024/25:62–63). I propositionen föreslog regeringen ändringar i konsumentkreditlagen (2010:1846) i syfte att motverka riskfylld kreditgivning och att enskilda blir överskuldssatta genom att beviljas lån som de inte kan betala tillbaka. Förslagen innebar att de regler som tidigare endast gällt för högkostnadskrediter, bl.a. ränte- och kostnadstak, skulle utvidgas till att gälla flertalet konsumentkrediter. Regeringen föreslog även att räntetaket skulle sänks från 40 till 20 procentenheter utöver gällande referensränta. Lagändringarna trädde i kraft den 1 mars 2025.

Dagbarnvårdare

Kostnadsersättning som en kommun betalar ut till dagbarnvårdare är skattefri till den del ersättningen motsvarar kostnader i verksamheten. Detsamma gäller för anställda hos privata utförare som tar emot kommunal barnomsorgspeng

och där kostnadsersättningen är beräknad på samma sätt som för kommunalt anställda.

Enligt rekommendationer från Sveriges Kommuner och Regioner, ska kostnadsersättning som betalas ut av en kommun täcka familjedaghemmets kostnader för mathållning, slitage av möbler och övrig inredning samt mindre förbrukningsartiklar som t.ex. diskmedel, toalettpapper och tvål. Enligt en dom från Högsta förvaltningsdomstolen täcks även kostnader för el och vatten av ersättningen.

Enligt Skatteverkets allmänna råd (SKV A 2022:26) bör dagbarnvårdare anses ha kostnader motsvarande erhållen kostnadsersättning, för inkomståret 2024 högst med

- 76 kronor per barn för hel dag (åtta timmar)
- 9,50 kronor per barn och timme.

Pågående arbete

Skatteverkets regleringsbrev för 2025

Av Skatteverkets regleringsbrev för 2025 framgår att verket har flera pågående uppdrag.

Bland annat har verket i uppdrag att säkerställa att information från folkbokföringen och om samordningsnummer används ändamålsenligt (Fi2024/02213). Detta uppdrag ska redovisas senast den 13 juni 2025. Vidare har myndigheten i uppdrag att stärka det operativa samarbetet för att motverka identitetsmissbruk (Fi2024/02214). Detta uppdrag ska också redovisas senast den 13 juni 2025. Myndigheten har även i uppdrag att utveckla samarbetet för att upprätthålla och sprida kompetens om identitetsfrågor (Fi2024/02215). Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars respektive den 30 september 2025.

Vidare framgår det att Skatteverket ska fortsätta förenklingsarbetet för att minska företagens regelbörda och administrativa kostnader. Samtidigt behöver regelverken vara utformade så att man kan förebygga och motverka att kriminella använder företag som brottsverktyg. Myndigheten ska redovisa de förenklingsåtgärder för företag som har vidtagits och planeras samt vilka hinder och möjligheter som finns i förenklingsarbetet. Redovisningen ska också innehålla en beskrivning av vilka effekter förenklingsåtgärderna bedöms få för företag. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet) senast den 13 mars 2026.

Kronofogdemyndighetens regleringsbrev för 2025

Av Kronofogdemyndighetens regleringsbrev för 2025 framgår att myndigheten har följande pågående uppdrag.

Uppdrag att verka för att ett avhysningsförebyggande samarbete etableras med socialtjänst och hyresvärdar i samtliga kommuner. Arbetet ska särskilt inriktas mot att förebygga avhysningar som berör barn och ska redovisas den

22 februari 2025 (Fi2022/00714). Vidare har myndigheten i uppdrag att förebygga och motverka överskuldsättning (Fi2024/03131). Uppdraget ska redovisas den 1 oktober 2025.

Stärkt konsumentskydd på kreditmarknaden

Den 13 mars 2025 lämnade regeringen propositionen Stärkt konsumentskydd på kreditmarknaden (prop. 2024/25:138) till riksdagen. För att stärka konsumentskyddet, motverka överskuldsättning och skapa en jämnare spelplan för aktörer på konsumentkreditmarknaden föreslås i propositionen att lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter ska upphävas och att bara ett svenskt eller utländskt kreditinstitut ska få bedriva näringsverksamhet som har till ändamål att lämna eller förmedla krediter till konsumenter. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

En ny regel om ränteskillnadsersättning – minskade hinder mot förtidsbetalning av bostadslån

Den 30 januari 2025 lämnade regeringen propositionen En ny regel om ränteskillnadsersättning – minskade hinder mot förtidsbetalning av bostadslån till riksdagen (prop. 2024/25:97). Regeringen föreslår en ny modell för beräkning av ränteskillnadsersättning vid förtidsbetalning av ett bundet bostadslån. Dagens modell medför omotiverade kostnader för många konsumenter som vill betala sitt bostadslån i förtid. I propositionen föreslår regeringen därför en ny schablonregel för ränteskillnadsersättning. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Tidigare riksdagsbehandling

Målen för Skatteverkets och Kronofogdemyndighetens verksamheter behandlades i betänkande 2024/25:SkU1. När det gäller de redovisade resultaten för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution delade utskottet regeringens samlade bedömning att måluppfyllelsen är god och att myndigheternas insatser i hög grad bidrar till att uppfylla målet för utgiftsområdet.

Motionsyrkanden om deklarationer m.m. behandlades i betänkande 2023/24:SkU15. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Utskottets ställningstagande

Av Skatteverkets regleringsbrev framgår att verket har ett pågående uppdrag att fortsätta förenklingsarbetet för att minska företagens regelbörda och administrativa kostnader. Myndigheten ska senast den 13 mars 2026 redovisa de förenklingsåtgärder för företag som har vidtagits och planeras samt vilka hinder och möjligheter som finns i förenklingsarbetet. Redovisningen ska också innehålla en beskrivning av vilka effekter förenklingsåtgärderna

bedöms få för företag. Utskottet avstyrker därför motionerna 2024/25:1350 (SD) yrkande 9 och 2024/25:3084 (SD) yrkandena 1–3.

Utskottet konstaterar att nya bestämmelser i konsumentkreditlagen trädde i kraft den 1 mars 2025 i syfte att stärka konsumentskyddet mot riskfylld kreditgivning och överskuldsättning. Utskottet är därför inte berett att se över reglerna och avstyrker motion 2024/25:1958 (KD). Utskottet konstaterar vidare att resultatutvecklingen när det gäller handläggningstiden för bouppteckningar var positiv under 2023 och att Skatteverket vidtagit åtgärder som ledde till att ärendebalansen sjunkit. Därmed avstyrker utskottet motion 2024/25:2722 (M).

Utskottet ser inga skäl att ändra på regelverket för skattekonton på det sätt som föreslås. Utskottet avstyrker motionerna 2024/25:2865 (M), 2024/25:2880 (M) och 2024/25:2881 (M).

Utskottet konstaterar vidare att Skatteverket beslutade om nya allmänna råd för kostnadsersättning till dagbarnvårdare så sent som 2023 och avstyrker därför motion 2024/25:1659 (KD).

Förseningsavgifter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om ändringar i regelverket för förseningsavgifter.

Motionerna

I motion 2024/25:904 av Magnus Manhammar (S) föreslås ett tillkännagivande om att studera förutsättningarna för att införa liknande begränsningar för påminnelseavgifter för statliga myndigheter som de som gäller för företag.

I motion 2024/25:1996 av Erik Ottoson (M) föreslås ett tillkännagivande om en översyn i syfte att sänka avgiften för försenad inbetalning av trängselavgift.

I motion 2024/25:2784 av Sten Bergheden (M) föreslås ett tillkännagivande om att ändra reglerna så att Transportstyrelsen måste vänta med att skicka ut räkningen för trängselavgifter tills kravet är minst 100 kronor.

I motion 2024/25:3084 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att företagare som lämnat in felaktiga eller försenade uppgifter enbart ska beläggas med en administrativ avgift om felet inte begåtts uppsåtligt eller för egen vinnings skull.

Bakgrund och gällande rätt

Trängselskatt

Trängselskatt tas ut i Stockholm och Göteborg. Syftet med trängselskatten är att förbättra framkomligheten och miljön men även att bidra till finansiering av infrastrukturen. Samtliga passager som görs med en viss bil under en kalendermånad sammanställs av Transportstyrelsen till ett beslut som skickas till den skattskyldige månaden därefter. Först när skattebeslutet är fattat kan inbetalning göras av skatten. Betalningen ska finnas på Transportstyrelsens konto för trängselskatt senast den sista dagen i månaden efter den månad som skattebeslutet fattades. Den som är skattskyldig ansvarar för att skatten blir betald i rätt tid även om han eller hon inte får något inbetalningskort från Transportstyrelsen. Om skatten inte betalas i tid tas det ut en tilläggsavgift på 500 kronor.

Skatteverkets förseningsavgift i fråga om inkomstdeklaration

Om deklarationen lämnas in efter ordinarie deklarationsdatum eller, om man fått anstånd, efter anståndsdatum, kan man få betala 1 250 kronor i förseningsavgift. Om deklarationen inte har lämnats in inom tre månader från ordinarie deklarationsdatum, tas ytterligare 1 250 kronor ut i förseningsavgift. Om deklarationen inte lämnats in efter fem månader, eller längre, får man betala ännu en förseningsavgift på 1 250 kronor.

Det innebär att man totalt kan få betala 3 750 kronor i förseningsavgifter.

Den som är 65 år eller äldre betalar ingen förseningsavgift även om deklarationen lämnas sent. Man behöver inte heller ansöka om anstånd med att lämna deklarationen. Detta gäller dock inte om man arbetar heltid som anställd, bedriver aktiv näringsverksamhet eller handlar med värdepapper i väldigt stor utsträckning.

I dessa fall gäller samma regler om anstånd och förseningsavgift som för personer under 65 år.

Om man har fått ett föreläggande från Skatteverket om att underteckna sin inkomstdeklaration (som man har lämnat in i tid) och inte gjort det inom den tid som anges i föreläggandet, kan förseningsavgiften vara högst 1 250 kronor.

Man kan helt eller delvis befrias från förseningsavgift om det är oskäligt att ta ut avgiften med fullt belopp, t.ex. om förseningen har berott på ålder, hälsa eller liknande förhållanden.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om förseningsavgifter behandlades i betänkande 2023/24:SkU15. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt att avgifter är ett effektivt påtryckningsmedel för att förmå individer och företag att lämna deklarationen och andra uppgifter till Skatteverket. Utskottet vill även framhålla att Skatteverket har möjlighet att helt eller delvis befria någon från förseningsavgiften om det är oskäligt att ta ut en förseningsavgift med ett fullt belopp. Utskottet ser inga skäl att förändra regelverket för förseningsavgifter eller tilläggsavgifter på de sätt som föreslås. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Skattebeslut och rättssäkerhet i skattemål m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att på olika sätt stärka rättssäkerheten i skattemål, om ändrade regler för ersättning för ombudskostnader i skattemål och om nya regler för det skatterättsliga företrädaransvaret.

Jämför reservation 14 (SD) och 15 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att se över hur rättssäkerheten i skatterättsliga processer kan förbättras. I yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att se över regelverket för skattemål så att rättegångskostnader betalas in efter att en dom blivit klarlagd.

I kommittémotion 2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om att ta fram förslag på ny lagstiftning kring företrädaransvaret. I yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att se över ersättningen för processkostnader i skattemål.

Bakgrund och gällande rätt

Skatteverket ska se till att ärenden som hanteras inom myndigheten blir utredda i den omfattning som ärendet kräver (23 § förvaltningslagen [2017:900], förkortad FL). Myndigheten har ett ansvar för att utredningen hos myndigheten är så fullständig som möjligt. Bestämmelsen om utredningsansvaret är tillämplig på alla förvaltningsärenden. Bestämmelsen finns även i annan lagstiftning, t.ex. skatteförfarandelagen (40 kap. 1 § SFL), men benämns där som utredningsskyldigheten.

Som beslutsmyndighet har Skatteverket det yttersta ansvaret för att underlaget i ärendet är sådant att det leder till ett materiellt riktigt beslut. Att ärendena hos Skatteverket blir tillräckligt utredda är en fråga om att fatta ett korrekt beslut utifrån den materiella lagstiftning som är tillämplig.

Utredningen ska klarlägga om omständigheterna i det enskilda ärendet är sådana att kriterierna i den materiella lagstiftningen är uppfyllda.

När det gäller utredningsåtgärder, särskilt sådana som är ingripande mot den enskilde, ska Skatteverket beakta ett antal rättsprinciper: proportionalitetsprincipen (det ska finnas en rimlig balans eller proportionalitet mellan fördelarna för det allmänna och de nackdelar som åtgärden innebär för den enskilde), officialprincipen (en myndighet ska se till att ett ärende blir utrett i den omfattning som dess art kräver), legalitetsprincipen (myndigheterna får bara vidta åtgärder som har stöd i rättsordningen) och objektivitetsprincipen (myndigheterna ska i sin verksamhet vara sakliga och opartiska). Om ett ärende inleds av en enskild ligger mycket av ansvaret för utredningen av naturliga skäl på den enskilde, och han eller hon ska medverka så långt som möjligt genom att lämna in den utredning som åberopas (23 § andra stycket FL). Skatteverket har dock även i detta fall ett utredningsansvar och ska, om det behövs, verka för att parten förtydligar eller kompletterar de uppgifter som lämnats i ärendet. Verket kan göra detta genom att t.ex. ställa frågor och påpeka brister till den enskilde (23 § tredje stycket FL). I praktiken styrs alltså Skatteverkets utredningsinsatser av vilken typ av ärende det gäller, av hur bevisbördan fördelar sig i ärendet och av vilken styrka bevisningen ska ha.

I vissa ärenden är det domstolen som fattar ett första eller slutgiltigt beslut. Det gäller t.ex. företrädaransvar, bevissäkring och betalningssäkring. I dessa fall är det alltså domstolen som är den beslutande myndigheten och som ansvarar för att målet blir tillräckligt utrett (8 § förvaltningsprocesslagen [1971:291]), dvs. så utrett som dess natur kräver. Men domstolens utredningsansvar befriar inte Skatteverket från ansvaret att utreda frågan som ansökande myndighet. Dessa mål är tvåpartsprocesser och parterna kommer i praktiken att själva få stå för den huvudsakliga utredningen. Detta innebär också att domstolen vid behov kan anvisa parterna att komplettera utredningen. Vidare får domstolen avvisa överflödiga bevisning.

Ändringsansånd

Skatteverket ska bevilja anstånd med betalningen av en skatt eller avgift om det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas (63 kap. 4 § SFL). Anstånd ska beviljas oavsett av vilket skäl det är tveksamt om skatten ska behöva betalas. Det spelar ingen roll om det är Skatteverket eller den skattskyldige som väckt frågan om att skatten eller avgiften ska sättas ned.

Tveksamheten kan bero på att ett beslut ska omprövas så att skatten eller avgiften sänks. Anståndet måste inte kunna kopplas till ett ärende hos Skatteverket. Skatteverket anser att en begäran om resning kan vara en anledning att bevilja anstånd. Tveksamheten kan också bero på att det finns utrymme för en betalningsuppgörelse.

Om det allmänna ombudet ansökt om förhandsbesked i skattefrågor finns det vanligtvis grund för anstånd eftersom rättsfrågan normalt kan förutsättas

vara oklar. Detta innebär att det är tveksamt om skatten eller avgiften som begäran om förhandsbesked avser kommer att behöva betalas.

Med beviskravet "tveksam" förstås att det är lika troligt att skatten ska sättas ned som att den ska bestå. Det behöver dock inte väga helt jämnt, utan anstånd får beviljas när sannolikheten för att det inte blir någon nedsättning väger över något. Däremot bör anstånd inte beviljas om det är troligt att skatten kommer att bestå (prop. 1996/97:100 s. 426).

När Skatteverket helt eller delvis beviljar anstånd krediteras skattekontot med anståndsbeloppet.

Den skattskyldige kan begära omprövning eller överklaga ett beslut om skatt eller avgift och samtidigt begära anstånd med betalningen. Skatteverket ska ge anstånd med betalningen om det är tveksamt hur mycket skatt den skattskyldige kommer att behöva betala när Skatteverket omprövat frågan eller när en domstol har prövat den.

Vid bedömningen har det betydelse om omprövningen ska avgöras genom efterbeskattning. Beviskravet för efterbeskattning är högre än för omprövning i ordinarie ordning. För efterbeskattning ska beviskravet "mycket sannolikt" vara uppfyllt. Det kan innebära att anstånd ska beviljas när sakfrågan har avgjorts genom efterbeskattning trots att det är sannolikt att den skattskyldige haft de påstådda inkomsterna. Den skattskyldige kommer kanske inte att beskattas för dem om Skatteverket inte haft tillräcklig bevisning för efterbeskattning (prop. 1996/97:100 s. 426 f.).

När det dessutom är fråga om mycket stora belopp och någon domstolsprövning ännu inte har gjorts kan det finnas skäl att bevilja anstånd (Högsta förvaltningsdomstolen, mål nr 1478–1482-19).

Tveksamheten kan också bero på att skattebeslutet gäller en svårbedömd rättslig fråga. Ibland är lagstiftningen konstruerad så att den överlåter åt de rättstillämpande myndigheterna att fylla ut olika rekvisit. Om det finns tveksamhet om lagens rätta innehåll ska Skatteverket ge anstånd. Skatteverket ska också ge anstånd om ärendet gäller en tvistig fråga som verket driver för att få prejudikat (prop. 1989/90:74 s. 341).

Skattefrågan behöver inte vara tveksam bara för att utredningsmaterialet är omfattande eller för att ärendet innehåller komplicerade frågor. För att Skatteverket ska ge anstånd ska det vid en objektiv helhetsbedömning framstå som sannolikt att skatten kommer att sättas ned. Det kan också vara tveksamt hur mycket skatt den skattskyldige ska betala när det finns utrymme för en eftergift. I Skatteverkets borgenärsarbete kan det bli aktuellt att Skatteverket efterger en skatt eller avgift, helt eller delvis. Sådan eftergift kan göras vid

- underhandsackord
- offentligt ackord
- skulduppgörelse i en rekonstruktionsplan
- nedsättning av fordran
- skuldsanering.

Förutom dessa situationer kan det i enstaka fall förekomma ackord i konkurs enligt 12 kap. 4 § konkurslagen (1987:672).

Skatteverket får pröva om anstånd ska ges för en eventuell kommande befrielse och göra en allsidig bedömning av befrielsefrågan. På samma sätt som i omprövnings- och överklagandesituationerna bör Skatteverket kunna ge anstånd när omständigheterna är sådana att det finns en beaktansvärd ovisshet kring frågan om befrielse kommer att beviljas.

Tveksamheten kan också bero på att en person kan ha rätt till avräkning av utländsk skatt på inkomster som ska beskattas i Sverige.

Ersättning för ombudskostnader

En skattskyldig kan beviljas ersättning för kostnader för ombud, biträde och utredning i ett ärende. Även om utbetalningen av ersättningen dröjer kan ränta inte beviljas. En ansökan om ersättning för den sortens kostnader ska göras hos den myndighet där kostnaderna har uppkommit. Ansökan om ersättning ska ha kommit in till myndigheten innan ärendet eller målet avgörs (43 kap. 6 § SFL).

Domstolarnas oberoende

Varken någon myndighet eller riksdagen får bestämma hur en domstol ska döma i det enskilda fallet eller hur en domstol i övrigt ska tillämpa en rättsregel i ett särskilt fall. Ingen annan myndighet får heller bestämma hur dömande uppgifter ska fördelas mellan enskilda domare (11 kap. 3 § regeringsformen, RF). Riksdagen, regeringen, en annan domstol eller en förvaltningsmyndighet får således inte påverka en domstol i dess dömande verksamhet eller vid dess tillämpning av en rättsregel i ett särskilt fall. Detta förbud mot påverkan gäller också en domstols handläggning av ett administrativt ärende om en rättsregel ska tillämpas.

Företrädaransvar

Företrädaransvaret innebär att en företrädare för en juridisk person kan bli personligt ansvarig för betalning av den juridiska personens obetalda skatter och avgifter på grund av att den juridiska personen

- inte har betalat skatter eller avgifter enligt skattebetalningslagens regler/skatteförfarandelagens regler eller
- inte har gjort skatteavdrag för anställda
- har lämnat en oriktig uppgift i en momsdeklaration som lett till att det har betalats ut för mycket moms till den juridiska personen.

För att ett personligt betalningsansvar ska kunna utdömas för underlåten betalning, krävs det att företrädaren har agerat uppsåtligt eller grovt oaktsamt.

Den 2 november 2020 lämnade Utredningen om det skatterättsliga företrädaransvaret sitt betänkande till regeringen (SOU 2020:60).

Utredningen har haft i uppdrag att se över vissa frågor om det skatterättsliga företrädaransvaret. I uppdraget ingick att särskilt överväga om det finns behov av att ändra bestämmelserna om de subjektiva rekvisiten, uppsåt och grov oaktsamhet, om befrielse från betalningsskyldighet och om överenskommer om betalningsskyldighet. Utredningen föreslår bl.a.

- att de subjektiva rekvisiten ska kompletteras med en föreskrift om vad som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om företräderen varit grovt oaktsam
- att den nuvarande regeln om befrielse från betalningsskyldighet får en ny utformning med ett delvis utökat tillämpningsområde och
- att en företrädare efter ansökan, om inte särskilda skäl talar emot det, ska beviljas ett rådrum på två månader då företräderen inte riskerar personligt betalningsansvar.

Utredningens förslag har remitterats.

Pågående arbete

Företrädaransvar

Enligt regeringens propositionsförteckning planerar regeringen att lämna en proposition om det skatterättsliga företrädaransvaret i juni 2025.

Domstolarnas oberoende

Domstolarnas och domarnas oberoende framgår framför allt av 11 kap. 1–5 §§ RF. Den 17 mars 2023 överlämnade en parlamentariskt sammansatt grundlagskommitté sitt betänkande Förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende (SOU 2023:12). Utredningen föreslår att det ska bli svårare att ändra grundlag och att skyddet för domstolarnas och domarnas oberoende ska stärkas. Kommittén framhåller att domstolarnas och domarnas oberoende fungerar väl i Sverige i dag och i väsentliga delar skyddas av den nuvarande regleringen. För att skapa ett starkare och mer långsiktigt skydd för oberoendet finns det dock anledning att överväga vissa förändringar av den nuvarande regleringen. Bland annat bör frågor om domstolar och domare i större utsträckning regleras på grundlags- och lagnivå. Det bör även säkerställas att domstolarna och domarna får ett betydande inflytande när det gäller de frågor som är centrala för oberoendet. Domstolarnas oberoende ska betonas i regeringsformen. Den nuvarande bestämmelsen om rättskipningen i kapitlet i regeringsformen om statsskickets grunder ändras så att det där tydliggörs att rättskipningen utövas av oberoende domstolar. Kommittén föreslår att det i 1 kap. 8 § RF införs en bestämmelse om att rättskipningen utövas av oberoende domstolar. Betänkandet har remissbehandlats.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om skattebeslut och rättssäkerhet i skattemål m.m. behandlades i betänkande 2023/24:SkU15. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med i sitt tidigare ställningstagande att det är viktigt att de principer som är kärnan i rättssäkerhetsbegreppet, såsom förutsebarhet, legalitet, likabehandling, effektiva rättsmedel och domstolsförhandling inom skälig tid, är en del av skattelagstiftningen och att den respekteras av myndigheter och domstolar. Utskottet noterar att 2020 års grundlagskommitté i sitt betänkande Förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende (SOU 2023:12) framhåller att domstolarnas och domarnas oberoende fungerar väl i Sverige i dag och i väsentliga delar skyddas av den nuvarande regleringen. Det har inte framkommit något skäl att ifrågasätta Skatteverkets eller domstolarnas oberoende eller skyldighet att vara objektiva i sin hantering av ärenden och mål.

Utskottet konstaterar att Skatteverket ska bevilja anstånd med betalningen av en skatt eller avgift om det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas. Vidare finns det rätt till ersättning för skäliga kostnader för ombud, biträde, utredning eller annat i ett ärende eller mål i den utsträckning sökandens yrkanden bifallits helt eller delvis, om ärendet eller målet avser en fråga som är av betydelse för rättstillämpningen eller om det finns synnerliga skäl för ersättning.

Därmed avstyrker utskottet motionerna 2024/25:1350 (SD) yrkandena 5 och 7 samt 2024/25:2468 (C) yrkande 9.

Den 2 november 2020 lämnade Utredningen om det skatterättsliga företrädaransvaret sitt betänkande till regeringen (SOU 2020:60). Utredningen har haft i uppdrag att se över vissa frågor om det skatterättsliga företrädaransvaret. I uppdraget ingick att särskilt överväga om det finns behov av att ändra bestämmelserna om de subjektiva rekvisiten, uppsåt och grov oaktsamhet, om befrielse från betalningsskyldighet och om överenskommelser om betalningsskyldighet. Utredningens förslag är föremål för beredning i Regeringskansliet och enligt regeringens propositionsförteckning planerar regeringen att lämna en proposition om det skatterättsliga företrädaransvaret i juni 2025.

Utskottet vill inte föregripa det pågående arbetet i Regeringskansliet och finner därmed inte skäl att ställa sig bakom ett tillkännagivande med den inriktning som anges av motionärerna. Utskottet avstyrker motion 2024/25:2468 (C) yrkande 7.

Skatteavtal m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om stärkt arbete med skatteavtal, en översyn av det nordiska skatteavtalet och dubbelbeskattning av pensioner, ökade transparenskrav och internationellt samarbete för att motverka skatteflykt, ändringar i regelverket för land-för-land-rapportering samt ett nytt skatteavtal med Portugal.

Jämför reservation 16 (SD), 17 (V, MP) och 18 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:554 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 16 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen tillsammans med de övriga nordiska regeringarna bör se över det nordiska dubbelbeskattningsavtalet.

I kommittémotion 2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 14 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör förstärka arbetet med de bilaterala skatteavtalen.

I kommittémotion 2024/25:1921 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 18 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen inom EU bör driva på för att den offentliga land-för-land-rapporteringen ska gälla i samtliga länder där företagen har verksamhet. I yrkande 19 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen inom EU ska driva på för att alla multinationella företag vars omsättning överstiger 40 miljoner euro ska omfattas av den offentliga land-för-land-rapporteringen och i yrkande 20 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med ett lagförslag som innebär att företag inte ska ha möjlighet att tillfälligt utelämna vissa uppgifter i sin inkomstskatterapport.

I motion 2024/25:59 av Kjell-Arne Ottosson (KD) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska verka för en översyn och eventuell revidering av det nordiska skatteavtalet, i syfte att förenkla reglerna och förbättra rättssäkerheten för gränsspendlare samt främja den nordiska arbetsmarknadens integration.

I motion 2024/25:446 av Serkan Köse (S) föreslås ett tillkännagivande om att motverka skatteflykt genom att stärka transparenskraven för multinationella företag och intensifiera det internationella samarbetet för att bekämpa skatteflykt.

I motion 2024/25:744 av Fredrik Olovsson (S) föreslås ett tillkännagivande om ett nytt skatteavtal med Portugal.

I motion 2024/25:1125 av Lars Püss (M) föreslås ett tillkännagivande om benämningen av Republiken Kina (Taiwan).

I motion 2024/25:1200 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om dubbelbeskattning av pensioner eftersom många i Öresundsregionen får problem med pensionen. Dubbelbeskattning i denna form måste enligt motionären stoppas.

Bakgrund och gällande rätt

Skatteavtal

När två stater utövar sin rätt att beskatta samma skattesubjekt för en och samma inkomst och den slutliga skatten därmed överstiger den skatt som tas ut på sådan inkomst i den stat som har den högsta skattenivån kan man säga att internationell dubbelbeskattning uppkommer. En sådan dubbelbeskattning kan lindras eller undanröjas genom ensidiga åtgärder, t.ex. genom bestämmelser om rätt till avdrag för utländsk skatt eller bestämmelser om avräkning av utländsk skatt. Internationell dubbelbeskattning kan även undvikas genom skatteavtal. Ett skatteavtal är ett folkrättsligt avtal som ingåtts mellan Sverige och en annan stat (eller jurisdiktion). Ett skatteavtal är ett viktigt medel för att förhindra dubbelbeskattning genom att de avtalsslutande staterna ömsesidigt avstår från sina skatteanspråk. Att undvika dubbelbeskattning med hjälp av avtal är oftast mer effektivt än att enbart tillämpa interna regler. I avtalet finns gemensamma definitioner, och det är anpassat så att det ska fungera i förhållande till de aktuella skattelagstiftningarna.

Nordiska ministerrådet

Sverige var under 2024 ordförande i Nordiska ministerrådet, de nordiska regeringarnas officiella samarbetsorgan. Det svenska ordförandeskapet tog utgångspunkt i ett säkrare, grönare och friare Norden, med ett särskilt fokus på ett integrerat Norden utan gränshinder.

Under ordförandeskapet slöts bl.a. viktiga bilaterala överenskommelser. Sverige och Finland beslutade i samband med det gemensamma regeringssammanträdet i september att experter i båda länderna ska inleda en dialog om förbättrade rutiner för utbyte av folkbokföringsuppgifter. Det första steget är en gemensam analys av behov och möjligheter som ska vara färdig under 2025. Under ordförandeskapet antogs också ett reviderat skatteavtal mellan Sverige och Danmark som gör det lättare att arbeta på båda sidor om Öresund vilket skapar förutsättningar för fler jobb och högre tillväxt.

Skatteavtalet med Portugal

Skatteavtalet med Portugal har sagts upp och upphörde att gälla den 1 januari 2022. Det innebär bl.a. att den som är bosatt i Portugal och får svensk pension ska betala svensk skatt på dessa pensioner sedan den 1 januari 2022. Det innebär också att den som betalar ut pensionerna ska dra skatt på pensionerna. Vidare gäller att den svenska beskattningen enbart regleras av svenska regler och att det inte är tillåtet att avräkna eller göra avdrag för eventuell skatt betalad i det andra landet eftersom det förutsätter att den inkomst som har blivit dubbelbeskattad ska härröra från eller ha sitt ursprung i en utländsk stat. En svensk pension uppfyller inte något av dessa krav.

Land-för-land-rapportering

Multinationella koncerner med sammanlagda intäkter som uppgår till minst 7 miljarder kronor ska i en land-för-land-rapport lämna vissa uppgifter för varje land där koncernen bedriver verksamhet och andra uppgifter per företag. Bestämmelserna genomför det multilaterala avtalet den 27 januari 2016 mellan behöriga myndigheter om utbyte av land-för-land-rapporter, och rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning, i lydelsen enligt rådets direktiv (EU) 2016/881.

Med multinationell koncern avses en koncern där det ingår minst två företag som hör hemma i olika länder eller minst ett företag som hör hemma i ett land och som har ett fast driftställe i ett annat land (33 a kap. 2 § SFL). Så kallade päkta koncerner där en fysisk person har det bestämmande inflytandet över två eller flera juridiska personer omfattas inte av reglerna om land-för-land-rapportering.

Med koncern menas en sådan grupp av företag där det antingen finns en skyldighet att upprätta koncernredovisning enligt tillämpliga årsredovisningsregler eller skulle finnas en sådan skyldighet om andelarna i något av företagen vore föremål för handel på en reglerad marknad (33 a kap. 2 § SFL).

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) har förtydligat att det är redovisningsprinciperna som styr vilka företag som anses ingå i den multinationella koncernen.

Regelverket bygger på att ett företag inom koncernen ska lämna en land-för-land-rapport i ett land och att skattemyndigheterna i övriga länder där koncernen har verksamhet får tillgång till uppgifterna genom automatiskt informationsutbyte. Men eftersom inte alla berörda länder är med i EU eller har skrivit under OECD:s multilaterala avtal finns det ett antal olika alternativ när det gäller vilka företag som är rapporteringsskyldiga för att berörda länder ska vara säkra på att få in uppgifterna. Varje land reglerar vilka företag som är rapporteringsskyldiga i det landet. Den svenska lagstiftningen anger vilka svenska företag som är rapporteringsskyldiga.

Rapporterna utbyts automatiskt mellan berörda skattemyndigheter. Reglerna bygger på OECD:s standard och EU-direktiv (DAC 4). De uppgifter som kommer in till Skatteverket i land-för-land-rapporter får bara användas för vissa angivna ändamål. De får användas för övergripande analys av risker på internprissättningsområdet och andra risker som gäller erodering av skattebasen och flyttning av vinster. Uppgifterna i rapporterna får även användas för ekonomisk och statistisk analys.

Offentliggörande av vissa stora företags inkomstskatterapporter

Enligt lagen (2023:340) om offentliggörande av vissa stora företags inkomstskatterapporter ska multinationella koncerner och företag offentliggöra inkomstskatteuppgifter. Lagen genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2101 om ändring av direktiv 2013/34/EU vad gäller offentliggörande av inkomstskatteuppgifter för vissa företag och filialer.

Ett företag får utelämna en uppgift från en inkomstskatterapport, om det skulle skada marknadspositionen allvarligt för de företag som rapporten avser att offentliggöra uppgifterna. Företaget ska i rapporten ange att uppgiften utelämnas och ange skälen för detta. En uppgift som har utelämnats ska offentliggöras i en annan inkomstskatterapport senast fem år efter det att utelämnandet gjordes.

Uppgifterna ska lämnas till Bolagsverket i en rapport som även ska göras tillgänglig på företagets webbplats. Bestämmelserna gäller koncerner och företag med årliga intäkter som överstiger 8 miljarder kronor. Dessutom ska revisorn i de företag som kategoriseras som större företag enligt årsredovisningslagen (1995:1554) i revisionsberättelsen ange om det företaget är skyldigt att offentliggöra en inkomstskatterapport och om det i så fall har gjort det. Den nya lagstiftningen trädde i kraft den 22 juni 2023 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 maj 2024.

Tilläggsskatt för företag i stora koncerner

Den 13 december 2023 fattade riksdagen beslut om propositionen Tilläggsskatt för företag i stora koncerner (prop. 2023/24:32, bet. 2023/24:6, rskr. 2023/24:89). Den 1 januari 2024 infördes lagen om tilläggsskatt. Lagen syftar till att säkerställa att multinationella och nationella koncerner betalar en skälig andel skatt oavsett var de är verksamma. Förslagen motiveras av rådets direktiv (EU) 2022/2523 om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella koncerner och storskaliga nationella koncerner i unionen. Direktivet bygger på de modellregler med tillhörande kommentar som OECD/G20 arbetat fram inom det inkluderande ramverket mot urholkning av skattebasen och överföring av vinster. Den nationella tilläggsskatten syftar till att uppnå en effektiv minimibeskattningsnivå av enheter som ingår i stora nationella eller multinationella koncerner. Enligt förslaget ska sådana koncerner med en årlig intäkt motsvarande minst 750 miljoner euro vara föremål för en effektiv skatt om minst 15 procent på en särskilt definierad skattebas.

Ändringsdirektiv om administrativt samarbete i fråga om beskattning (DAC 9)

Kommissionen har lämnat ett förslag till rådets direktiv om ändring av direktiv 2011/16/EU om administrativt samarbete i fråga om beskattning (COM(2024) 497). Förslaget är nära kopplat till minimibeskattningsdirektivet från 2022, som syftar till att säkerställa en global minimiskattenivå för multinationella företagsgrupper och vissa storskaliga (nationella) koncerner. Förslaget innehåller i huvudsak de bestämmelser som krävs för att företag ska kunna uppfylla sin rapporteringsskyldighet enligt minimibeskattningsdirektivet och för att skattemyndigheter ska kunna utbyta information om tilläggsskatte-rapporter. Förslaget innebär också att det införs regler om samarbete och krav

på nationella sanktioner vid brister i uppgiftslämnandet och informationsinhämtningen. De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 31 december 2025.

Avtal mellan Sverige och Danmark om vissa skattefrågor (Öresundsavtalet)

Riksdagen beslutade den 27 november 2024 om propositionen Avtal mellan Sverige och Danmark om vissa skattefrågor (prop. 2024/25:15, bet. 2024/25:FiU1, rskr. 2024/25:49). Avtalet ersätter det nu gällande avtalet från 2003 och innebär vissa nya eller ändrade bestämmelser som påverkar fördelningen av beskattningsrätt för löneinkomster och vissa andra inkomster vid tillämpning av det nordiska multilaterala skatteavtalet. Det innehåller även bestämmelser om arbetsgivares skyldighet att göra skatteavdrag för anställda som omfattas av avtalet. Avtalet från 2003 innehåller även bestämmelser om utjämning av skatteintäkter mellan länderna, vilka genom det nya avtalet utvidgas när det gäller de inkomster som omfattas. Ett antal bestämmelser har inte ändrats utan har överförts med samma lydelse till det nya avtalet: bl.a. gäller det bestämmelser om avdrag för inbetalningar till pensionsordningar och avdrag för utgifter för resor över Öresundsbron. Lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta har ändrats så att de till viss del ändrade förutsättningarna för svensk beskattningsrätt för löneinkomster som följer av det nya avtalet motsvaras av en skattskyldighet i Sverige. Ändringarna i lagen om dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna träder i kraft den dag som regeringen bestämmer. Ändringarna i lagen om särskild inkomstskatt trädde i kraft den 1 januari 2025.

Taiwan

Den 29 april 2024 besvarade finansminister Elisabeth Svantesson (M) interpellation 2023/24:591 av Mathias Tegnér (S) om huruvida finansministern avsåg att vidta några generella åtgärder med anledning av Skatteverkets nuvarande benämning på Taiwan. Ministern anförde bl.a. att Skatteverkets registrering av uppgifter i folkbokföringen följer svensk namnstandard och att Skatteverket tillämpar standarden ISO 3166 för koder och namn på svenska. Vidare anförde ministern att hur länders och områdens namn anges i folkbokföringen är något som Skatteverket avgör i sin tillämpning. Ministern anförde vidare att hon inte avsåg att vidta några generella åtgärder och även om hon har ansvaret för Skatteverket avsåg hon inte att lägga sig i hur myndigheten benämner olika länder. Vidare anförde hon att regeringen är väldigt tydlig med att den sedan länge använder benämningen Taiwan på regeringens webbplats och att också EU genomgående använder benämningen Taiwan, medan Skatteverket tillämpar en standard som även många andra använder.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om skatteavtal m.m. behandlades i betänkande 2023/24:SkU15. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är viktigt med en gemensam välfungerande nordisk arbetsmarknad och är positiv till att det reviderade avtalet mellan Sverige och Danmark om vissa skattefrågor nu är på plats. Utskottet noterar även att det under det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet slöts andra viktiga bilaterala överenskommelser mellan de nordiska länderna. Utskottet anser därför att riksdagen inte behöver rikta något tillkännagivande till regeringen med det innehåll som motionärerna föreslår och avstyrker motionerna 2024/25:554 (V) yrkande 16, 2024/25:59 (KD) och 2024/25:1200 (C) yrkande 8.

Utskottet konstaterar att ett skatteavtal är ett viktigt medel för att förhindra dubbelbeskattning genom att de avtalsslutande staterna ömsesidigt avstår från sina skatteanspråk. Utskottet konstaterar att avtalens tillämpning ses över kontinuerligt. När det gäller Portugal står utskottet fortfarande bakom de skäl som motiverade att avtalet med Portugal sades upp. Det är viktigt att förhindra dubbel icke-beskattning dvs. att en inkomst inte beskattas i något av de avtalsslutande länderna. Utskottet har tidigare ställt sig bakom ett flertal förslag från regeringen om att uppdatera befintliga och förhandla nya skatteavtal för att säkerställa att de är i linje med aktuella standarder om informationsutbyte och innehåller bestämmelser för att motverka skatteflykt och skatteundandragande. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2024/25:1350 (SD) yrkande 14 och 2024/25:744 (S).

För att genomföra rådets direktiv (EU) 2022/2523 om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella koncerner och storskaliga koncerner i unionen och därigenom förhindra skatteflykt och aggressiv skatteplanering ställde sig utskottet nyligen bakom regeringens förslag om tilläggs-skatt som ska säkerställa att stora multinationella koncerners vinster beskattas med en effektiv skattesats om minst 15 procent.

Utskottet konstaterar vidare att kommissionen har lämnat ett förslag till rådets direktiv om ändring av direktivet om administrativt samarbete i fråga om beskattning som är nära kopplat till minimibeskattningsdirektivet och som ska förhandlas mellan medlemsländerna i EU. Förslaget innebär bl.a. att skattemyndigheter ska kunna utbyta information om tilläggs-skatterapporter och att det införs regler om samarbete och krav på nationella sanktioner vid brister i uppgiftslämnandet och informationsinhämtningen. Förslaget är att bestämmelserna ska träda i kraft den 31 december 2025.

Vidare har utskottet tidigare ställt sig bakom ett flertal förslag från regeringen om att stärka det internationella ramverket mot skatteflykt och skatteundandragande. Utskottet anser därför att riksdagen inte behöver rikta

något tillkännagivande till regeringen med det innehåll som motionären föreslår och avstyrker motion 2024/25:446 (S).

Land-för-land-rapporteringen har sitt ursprung i en global respons på utmaningarna med skatteflykt och vinstförflyttning. Rapporteringen bygger på standarder, riktlinjer och ett multilateralt avtal framtagna av OECD, som ett stort antal länder har ställt sig bakom. För att genomföra OECD:s standard för land-för-land-rapportering i EU-rätten antog EU ett direktiv om administrativt samarbete i fråga om beskattning (rådets direktiv (EU) 2016/881 av den 25 maj 2016 om ändring av direktiv 2011/16/EU om administrativt samarbete i fråga om beskattning, DAC 4).

EU:s arbete med offentlig land-för-land-rapportering syftar inte bara till att stärka transparensen inom unionen utan fungerar också som ett verktyg för att sätta press på länder utanför EU att höja sina standarder. Genom att inkludera jurisdiktioner som EU bedömer som icke-samarbetsvilliga skapas incitament för dessa länder att anpassa sig och förbättra sina skattesystem. Dessutom sker samarbeten via internationella forum, t.ex. OECD, för att främja en global standard för skatteinformation och därigenom få andra länder att gå med på liknande transparenskrav.

När det gäller frågan om beloppsgränsen för rapporteringsskyldighet gjorde OECD i samband med utarbetandet av standarder för rapporteringsskyldighet bedömningen att en majoritet av multinationella koncerner (ca 85–90 procent) kommer att undantas från rapporteringsskyldighet, medan de rapporteringsskyldiga koncernerna kommer att stå för omkring 90 procent av intäkterna (punkt 53 i OECD:s slutrapport, s. 21). Utskottet konstaterar också att beloppsgränsen för när en koncern ska lämna en land-för-land rapportering är utformad i enlighet med OECD:s internationella standard och i linje med övriga gränsvärden/beloppsgränser för rapporteringsskyldighet inom EU.

I samband med utskottets yttrande till civilutskottet om proposition 2022/23:88 Ökad transparens för stora företags skattebetalningar delade utskottet regeringens bedömning att en avsaknad av möjligheten att utelämna uppgifter i rapporten skulle kunna innebära att företag som är rapporteringsskyldiga i Sverige behöver offentliggöra konkurrenskänslig information och att de på så sätt kan lida en konkurrensnackdel i förhållande till företag i länder som har möjlighet att utelämna uppgifter. Skälen för att företag bör ha möjlighet att tillfälligt få utelämna uppgifter i inkomstskatterapporten ansågs därför väga tyngre än skälen emot (yttr. 2022/23:SkU7y).

Därmed finner inte utskottet skäl att ställa sig bakom tillkännagivanden med den inriktning som motionärerna anger i motion 2024/25:1921 (V) yrkandena 18–20. Utskottet avstyrker samtliga yrkanden i motionen.

Utskottet konstaterar att regeringen på regeringens hemsida använder benämningen Taiwan. Vidare konstaterar utskottet att Skatteverkets registrering av uppgifter i folkbokföringen följer svensk namnstandard och att det är Skatteverket och inte regeringen som i sin tillämpning avgör hur länders och områdens namn anges i folkbokföringen. Utskottet avstyrker motion 2024/25:1125 (M).

Folkbokföring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om en översyn av folkbokföringen, folkbokföring av personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, systemet med samordningsnummer, ytterligare åtgärder för att säkerställa korrekta identiteter, biometriska uppgifter vid fastställande av identitet, myndighetspost till båda vårdnadshavarna, identitetsbrickor, möjlighet att ändra civilstånd samt skatt vid delårsboende.

Jämför reservation 19 (C, MP), 20 (C, MP) och 21 (V, MP).

Motionerna

Folkbokföring m.m.

I kommittémotion 2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD yrkandena 3 och 4 föreslås tillkännagivanden om att regeringen bör överväga en total översyn av folkbokföringen för att minimera folkbokföringsfel och effektivare kunna stävja brottslighet samt överväga en total översyn av systemet med samordningsnummer.

I kommittémotion 2024/25:2951 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 17 föreslås ett tillkännagivande om att myndighetspost och information ska skickas till båda vårdnadshavarna till ett barn.

I motion 2024/25:263 av Anna Vikström (S) yrkandena 1 och 2 föreslås tillkännagivanden om att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa korrekta identiteter, t.ex. överväga en nationell övergripande stödfunktion i id-frågor och se över Statens servicecenters uppdrag och om att ge berörda myndigheter ett samverkansuppdrag att identifiera och åtgärda förekomsten av falska eller felaktiga identiteter i myndigheternas register.

I motion 2024/25:363 av Martin Westmont (SD) föreslås ett tillkännagivande om att Skatteverket i sin årliga sammanställning över de populäraste namnen på nyfödda barn i Sverige bör redovisa namn med likartad stavning i samma grupp.

I motion 2024/25:788 av Monica Haider (S) föreslås ett tillkännagivande om att göra det möjligt att ändra civilstånd. Det är i dag inte möjligt att själv ansöka om att ändra sitt civilstånd.

I motion 2024/25:1960 av Margareta Cederfelt (M) föreslås ett tillkännagivande om en översyn av reglerna för folkbokföring så att den blir mer rättssäker.

I motion 2024/25:2139 av Robert Stenkvist (SD) yrkandena 1–7 föreslås tillkännagivanden om att identiteten ska fastställas mycket noggrannare, säkrare och så tidigt som möjligt för alla grupper av människor med utländsk härkomst som vill bli folkbokförda i vårt land, om att biometriska uppgifter alltid ska användas vid fastställande av identitet när detta är möjligt, att införa

biometriska uppgifter vid tilldelning av samordningsnummer, om att falska samordningsnummer omedelbart ska avföras från folkbokföringsdatabasen, om att för människor som anländer till vårt land utan identitetshandlingar och söker asyl ska identiteten kontrolleras mycket noggrant och identiteten göras "högst sannolik" innan samordningsnummer tilldelas och vidare beslut i ärendet tas, att samtliga relevanta myndigheter såsom Polismyndigheten, Migrationsverket och Skatteverket ska samarbeta för att avslöja och inhibera falska identiteter samt att alla falska identiteter som upptäcks av en myndighet genast ska meddelas folkbokföringsmyndigheten och att samtliga kontor och utlandsmyndigheter ska ha nödvändig utrustning för att med maximal precision kunna fastställa identiteten hos individer som avser att söka sig till eller anländer till Sverige.

I motion 2024/25:2260 av Mattias Eriksson Falk m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2 föreslås tillkännagivanden om att överväga att återinföra utgivningen av identitetsbrickor i samband med födsel och om att dela ut identitetsbrickor för barn födda från den 1 januari 2010.

I motion 2024/25:2514 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om en kvalitetshöjning av folkbokföringen.

I motion 2024/25:2869 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att kräva biometrisk identifiering vid utfärdande av personnummer eller samordningsnummer för att minimera risken för fusk.

Delårsboende

I kommittémotion 2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 11 föreslås ett tillkännagivande om att se över hur man kan möta utmaningarna hos kommuner som har en stor andel icke folkbokförda deltidsboende kan mötas.

I kommittémotion 2024/25:3057 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om att utreda effekterna för Sveriges kommuner om man skulle skatta där man bor även en kortare tid som sommar- eller säsonsboende.

I motion 2024/25:1483 av Camilla Mårtensson m.fl. (L) föreslås ett tillkännagivande om att möjligheterna till delårsskatt bör ses över.

Uppehållstillstånd med tillfälligt skydd

I kommittémotion 2024/25:1930 av Tony Haddou m.fl. (V) yrkande 28 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om att utlänningar med tillfälligt skydd ska kunna folkbokföras i Sverige så snart ett uppehållstillstånd har beviljats.

I kommittémotion 2024/25:3052 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 19 föreslås ett tillkännagivande om folkbokföring vid beviljande av ettåriga uppehållstillstånd.

Bakgrund och gällande rätt

Folkbokföring

För att bli folkbokförd krävs att en person har för avsikt att vistas i Sverige i minst ett år och också har rätt att vistas här. Rätt att vistas i Sverige har man om man är medborgare i ett nordiskt land, har uppehållsrätt som EES-medborgare, uppehållsstatus och uppehållsrätt som brittisk medborgare eller familjemedlem eller om man har uppehållstillstånd från Migrationsverket. Med folkbokföring avses fastställande av en persons bosättning samt registrering av de uppgifter om personen som enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet får förekomma i folkbokföringsdatabasen. En mängd uppgifter kan registreras i folkbokföringsdatabasen i samband med ett folkbokföringsärende, exempelvis personnummer, namn, födelsetid, medborgarskap, adress, folkbokföringsfastighet, lägenhetsnummer, folkbokföringsort och civilstånd. Uppgifterna i folkbokföringen ska spegla befolkningens bosättning, identitet och familjerättsliga förhållanden så att olika samhällsfunktioner får ett korrekt underlag för beslut och åtgärder (2 § andra stycket förordningen [2017:154] med instruktion för Skatteverket). Folkbokföringsdatabasen används i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet för att tillhandahålla information som behövs för bl.a. samordnad behandling, kontroll och analys av identifieringsuppgifter för fysiska personer och av andra folkbokföringsuppgifter samt handläggning av folkbokföringsärenden (1 kap. 4 § och 2 kap. 1 § lagen om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet).

Den 1 september 2023 trädde lagändringar om folkbokföring i kraft som syftar till att stärka kvaliteten i folkbokföringen. Skatteverket fick då utökade möjligheter att göra kontrollbesök. Skatteverket ska under vissa förutsättningar kunna besluta om att en person i stället ska folkbokföras i den kommun där han eller hon tidigare var folkbokförd men inte på en viss fastighet, till dess att något annat har beslutats. Åtgärder för att stärka identitetskontrollen infördes som bl.a. innebär att en person ska inställa sig personligen hos Skatteverket för identitetskontroll t.ex. när han eller hon anmäler flytt till Sverige och ska bli folkbokförd. Vid identitetskontrollen ska pass, identitetskort eller en motsvarande handling överlämnas för kontroll. Den som har ett uppehållstillståndskort ska på begäran överlämna detta. Skatteverket har fått möjlighet att kontrollera biometrisk data som finns lagrade i de handlingar som ska överlämnas vid kontrollen. Den som är föremål för identitetskontroll ska vara skyldig att på begäran låta Skatteverket ta fingeravtryck och en ansiktsbild.

Folkbokföring av barn

Barn, dvs. personer under 18 år, ska folkbokföras enligt samma regler som vuxna och ska vara folkbokförda där de tillbringar sin nattvila eller motsvarande vila (dygnsvilan). Barn kan ibland bo på två ställen, vilket kan

innebära dubbel bosättning. Det är t.ex. vanligt när föräldrarna har var sin bostad och barnet vistas hos båda föräldrarna. Huvudregeln är att barnet då får folkbokföras hos den av vårdnadshavarna som de båda är överens om. Detta gäller i de fall då föräldrarna har gemensam vårdnad om barnet och barnet bor ungefär lika ofta hos båda sina föräldrar. Om huvudregeln inte är tillämplig, t.ex. när föräldrarna inte är överens om barnets folkbokföring, ska ett barn folkbokföras hos den förälder där barnet tillbringar flest nätter. Om barnet bor lika mycket tid hos båda föräldrarna ska folkbokföringen inte ändras så länge en förälder bor kvar i familjens tidigare gemensamma bostad. Detta gäller även om barnet tillbringar en natt mer i veckan hos den andra föräldern. Om det inte finns någon sådan gemensam bostad och barnet bor lika många nätter hos båda föräldrarna eller om föräldrarna lämnar olika uppgifter om var barnet bor, ska barnets folkbokföring bestämmas utifrån barnets boendesituation. Vid denna typ av bedömning av ett barns folkbokföring är det Skatteverket som beslutar var barnet ska vara folkbokförd.

Samordningsnummer

Den 1 september 2023 trädde lagändringar i kraft som innebär att bestämmelser om samordningsnummer för den som inte är eller har varit folkbokförd utmönstrades ur folkbokföringslagen (1991:481) och fördes in i en ny lag, lagen (2022:1697) om samordningsnummer. Behandling av personuppgifter om personer med samordningsnummer kommer dock alltjämt att omfattas av folkbokföringsverksamheten och regleras även i fortsättningen i lagen om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet.

Bestämmelserna om samordningsnummer innebär bl.a. att Skatteverket har tagit över ansvaret för bl.a. identitetskontroller vid tilldelning av samordningsnummer. Samordningsnummer kan tilldelas i tre nivåer beroende på vilken identitetskontroll som föregått tilldelningen, och den som tar emot uppgifter om samordningsnummer ska få tydlig information om vilken bedömning av identiteten som har gjorts. Den högsta nivån ska tilldelas den som har styrkt sin identitet och identitetskontrollen ska i dessa fall göras vid personlig inställelse. Den som har ett pass, identitetskort eller en motsvarande handling ska på begäran överlämna handlingen för kontroll. För att ytterligare stärka identitetskontrollen ska den myndighet som utför identitetskontrollen få möjlighet att kontrollera biometriska uppgifter som finns lagrade i de handlingar som ska överlämnas vid kontrollen. Den som är föremål för identitetskontroll ska vara skyldig att på begäran låta myndigheten ta fingeravtryck och en ansiktsbild.

Bättre möjligheter för Skatteverket att göra dataanalyser och urval i folkbokföringsverksamheten

Den 1 september 2023 trädde lagändringar i kraft som ger Skatteverket bättre möjligheter att minska mängden fel i folkbokföringsverksamheten. Skatteverket får genom lagändringarna behandla personuppgifter för att göra

dataanalyser och urval för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga uppgifter i folkbokföringsverksamheten. De uppgifter som samlas in för analys och urval utgör en särskild uppgiftssamling i analys- och urvals-databasen.

Nya folkbokföringsregler för personer från Ukraina

Sedan den 1 november 2024 kan fler personer som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd bli folkbokförda. Då halverades den längd som krävs på uppehållstillstånd och vistelsetid. Folkbokföringen kan göras när en person haft uppehållstillstånd med tillfälligt skydd i minst ett år. Nytt är också att barn som är födda i Sverige och som nyligen fått sitt uppehållstillstånd kan bli folkbokförda samtidigt som sina föräldrar. Samtidigt ändrades också de ekonomiska stöd och ersättningar som personerna har rätt till.

Skatteverkets rapport Åtgärder för att förbättra folkbokföringen

Regeringen gav den 30 mars 2023 Skatteverket i uppdrag att föreslå metoder för att ta fram en nationell lägesbild och lämna förslag på ytterligare åtgärder för att förbättra folkbokföringen genom folkräkning (Fi2023/01227). Den 4 september 2023 lämnade Skatteverket sin rapport Åtgärder för att förbättra folkbokföringen – Förslag på nationell lägesbild över folkbokförda och andra som finns och verkar i Sverige samt ytterligare åtgärder för att förbättra folkbokföringen (dnr 8-2331045). Skatteverkets förslag till tänkbar åtgärd för att förbättra folkbokföringen är att ta fram en nationell lägesbild som ska utgöra kärnan i Skatteverkets förslag. Syftet med lägesbilden är bl.a. att skapa ett beslutsunderlag som beskriver personkretsar som finns och verkar i Sverige med eller utan tillstånd samt företeelser och risker kopplade till dessa personkretsar. Skatteverkets bedömning är att den nationella lägesbilden ska innehålla en samlad bild över följande personkretsar

1. folkbokförda personer som därmed är registrerade i folkbokföringsdatabasen
2. personer med samordningsnummer som därmed är registrerade i folkbokföringsdatabasen
3. andra relevanta personkretsar som finns och verkar i Sverige men som inte är registrerade i folkbokföringsdatabasen.

Skatteverket föreslår också åtgärder för att förbättra kvaliteten på uppgifterna i folkbokföringen:

- Öka kontrollen av samordningsnummer
- Förstärka kunskaperna om folkbokföring i samhället genom kommunikationsinsatser
- Införa en skyldighet för folkbokförda att intyga sina bosättningsuppgifter
- Underrätta den eller de personer som är folkbokförda på en viss fastighet, och i förekommande fall lägenhet, om någon annan anmäler flytt dit.

Av rapporten framgår att ca 900 000 samordningsnummer har vilandeförklarats sedan den 18 juni 2021, när regleringen av vilandeförklaring av samordningsnummer infördes, och i dag är ca 460 000 samordningsnummer aktiva.

Skatteverkets rapport Nationell lägesbild över befolkningen

Regeringen har gett Skatteverket i uppdrag att årligen ta fram en nationell lägesbild över befolkningen. Den 27 juni 2024 överlämnade Skatteverket sin rapport Nationell lägesbild över befolkningen till regeringen. Av den framgår bl.a. att ca 10,5 miljoner personer är folkbokförda i Sverige. Mellan 74 000 och 158 000 personer ska inte vara folkbokförda, men är det ändå. Cirka 21 000 personer är inte folkbokförda, trots att de borde vara det. Vidare uppskattar Skatteverket att mellan 107 000 och 185 000 personer står utanför registren och inte heller ska vara folkbokförda.

Skatteverket konstaterar vidare att det finns ca 480 000 aktiva samordningsnummer och ca 630 000 vilandeförklarade samordningsnummer. Av rapporten framgår att mer än hälften av samordningsnumren har tilldelats för beskattningsändamål. Skatteverket föreslår följande förbättringar:

- Utöka möjligheterna att använda biometri, så att Sverige får en säker och sammanhållen identitetsförvaltning
- Fler aktörer bör använda samordningsnummer i stället för egna nummer-serier när de registrerar personer
- Myndigheter och företag bör anpassa sina IT-system så att de kan ta emot information från Skatteverket om status och identitetsnivå på samordningsnummer.

Budgetpropositionen för 2025

Av regeringens resultatredovisning i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1) när det gäller utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution framgår det att folkbokföringsverksamhetens resultat var tillfredsställande under 2024 och därmed fortsättningsvis bättre än vad som kunnat konstateras 2017–2022. Regelförändringar som har genomförts för att skapa ordning och reda i folkbokföringen ger Skatteverket förutsättningar att förbättra kvaliteten i verksamheten. Ett ökat anslag har resulterat i fler bosättningskontroller och ändringar i folkbokföringen som förbättrat kvaliteten. Regeringen välkomnar den positiva resultatutvecklingen men konstaterar att arbetet inte är tillfredsställande när det gäller att säkerställa att resultatet också används av myndigheter och andra aktörer i samhället. Skatteverkets rapport Nationell lägesbild över befolkningen bekräftar att det behövs ytterligare arbete.

Regeringens skrivelse om Riksrevisionens rapport om fastställande av identitet vid statliga myndigheter – Redogörelse för regeringens åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser

För mer information om denna skrivelse se avsnittet Skatte- och avgiftskontroll.

Grundläggande bestämmelser om kommunal och statlig inkomstskatt

Fysiska personer ska betala kommunal och statlig inkomstskatt på inkomster i inkomstlagen tjänst och näringsverksamhet, vilket kallas för skatt på förvärvsinkomster. Dessutom ska fysiska personer betala statlig inkomstskatt på inkomster i inkomstlagen kapital samt statlig inkomstskatt på avsättningar till expensionsfonder (1 kap. 3 § inkomstskattelagen [1999:1229], förkortad IL).

Fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret ska betala kommunal inkomstskatt till hemortskommunen och regionskatt till den region som hemortskommunen ingår i (1 kap. 4 § IL).

Med hemortskommun menas den kommun där personen var folkbokförd den 1 november året före beskattningsåret (65 kap. 3 § andra stycket IL). Definitionen i inkomstskattelagen avgör vilken skattesats för kommunal inkomstskatt som är tillämplig.

Namn på nyfödda

Skatteverket publicerar sedan 2024 statistik över tilltalsnamn på nyfödda i sin Statistikportal. Siffrorna avser barn födda under året, vars namn registrerats hos Skatteverket. I statistiken kan man bl.a. söka fram namn som har liknande stavning genom att ange ~ före namnet.

Pågående arbete

Den 3 december 2024 gav regeringen Migrationsverket, Polismyndigheten och Skatteverket i uppdrag att utveckla det operativa samarbetet för att identifiera identitetsmissbruk, dela information om misstänkt missbruk och fel när det gäller identitetsuppgifter med varandra samt åtgärda upptäckta fel i myndigheternas register (dnr Fi2024/02214).

Samma dag gav regeringen Arbetsförmedlingen, Bolagsverket, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten, Skatteverket och Transportstyrelsen i uppdrag att säkerställa att tillgänglig information från folkbokföringen och tillgänglig information om samordningsnummer används i respektive myndighets verksamhet för att bidra till korrekta beslut och utbetalningar (dnr Fi2024/02213).

Vidare gav regeringen samma dag som ovan Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket och Statens servicecenter i uppdrag att stärka samarbetet för att upprätthålla och sprida kompetens om fastställande av identitet och andra identitetsfrågor (dnr. Fi2024/02215).

Skatteverkets regleringsbrev för 2025

I Skatteverkets regleringsbrev för 2025 framgår att uppgifterna i folkbokföringen ska hålla en hög kvalitet och att folkbokföringsfelet ska vara så litet som möjligt. Skatteverket ska bedöma folkbokföringsfelets storlek och redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att öka kvaliteten i folkbokföringen. Skatteverket ska särskilt beskriva hur fel förebyggs och vilka åtgärder som vidtagits för att stärka möjligheterna att utifrån riskbedömningar prioritera arbetet med att minska felen.

Skatteverket har tillförts medel under 2023–2026 för att förbättra folkbokföringen. Myndigheten ska öka kontrollerna av bosättningsuppgifter och samordningsnummer. I det ingår att upptäcka, omhänderta och utreda fler indikationer om fel när det gäller folkbokföring och samordningsnummer samt initiera egna kontroller på ett systematiskt sätt. Skatteverket ska göra dataanalyser och urval för att upptäcka felaktiga uppgifter i folkbokföringsverksamheten och inrikta sin kontroll mot områden med hög risk för fel och fusk och där bästa möjliga effekt kan uppstå. Skatteverket ska även stärka arbetet med identitetskontroller vid tilldelning av samordningsnummer, inklusive kontrollen av biometriska uppgifter, samt verka för att samordningsnummer efter styrkt identitet blir det som används brett i samhället. Skatteverket ska även öka medvetenhet, kunskap, förståelse och ansvarstagande när det gäller folkbokföringsuppgifter. Informationsinsatser ska riktas både brett i samhället och till målgrupper som är relevanta för att uppnå bättre kvalitet i folkbokföringen. Skatteverket ska redovisa genomförda åtgärder för att förbättra folkbokföringen och resultatet av dessa.

Regeringen har gett Skatteverket i uppdrag att årligen ta fram en nationell lägesbild över befolkningen. Lägesbilden ska ge aktuell information om vilka som bor, vistas och verkar i Sverige.

Skatteverket ska inom ramen för uppdraget ta fram en nationell lägesbild som beskriver personkretsar som finns och verkar i Sverige med eller utan tillstånd samt företeelser och risker kopplade till dessa personkretsar. Lägesbilden ska motsvara den som Skatteverket redovisade till regeringen i juni 2024.

Lägesbilden ska lämnas årligen och kunna användas som underlag när regeringen och myndigheterna prioriterar och inriktar framtida åtgärder.

Skatteverket ska redovisa lägesbilden till Regeringskansliet senast den 19 juni 2025 respektive den 19 juni 2026.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om folkbokföring m.m. behandlades i betänkande 2023/24:SkU15. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Utskottets ställningstagande

Svensk identitetsförvaltning ska vara tillförlitlig och solid, och inte kunna utnyttjas för olika former av missbruk och brottslighet. Utskottet har tidigare ställt sig bakom flera regelförändringar för att skapa ordning och reda i folkbokföringsverksamheten. Utskottet har även ställt sig bakom regelförändringar som avser att förhindra identitetsmissbruk bl.a. ett stärkt system för samordningsnummer, bestämmelser om biometri vid identitetskontroll och skyldighet för den som är föremål för en identitetskontroll att på begäran låta Skatteverket ta fingeravtryck och en ansiktsbild. Utskottet konstaterar att ca 900 000 samordningsnummer har vilandeförklarats sedan regleringen av vilandeförklaring av samordningsnummer infördes.

Utskottet noterar att de brottsbekämpande myndigheterna från den 1 juli 2025 kommer att få utökade möjligheter att använda biometri i brottsbekämpningen (prop. 2024/25:37, bet. 2024/25:JuU18, rskr. 2024/25:147). Utskottet konstaterar vidare att regeringen har gett flera myndigheter i uppdrag att utveckla sitt samarbete och informationsutbyte om identitetsförvaltning och identitetsmissbruk. Vidare ser utskottet positivt på att Skatteverket har tillförts medel under 2023–2026 för att förbättra folkbokföringen och fått uppdraget att årligen ta fram en nationell lägesbild över befolkningen. Utskottet anser därmed att riksdagen inte behöver rikta något tillkännagivande till regeringen med det innehåll som motionärerna föreslår och avstyrker motionerna 2024/25:263 (S) yrkandena 1 och 2, 2024/25:788 (S), 2024/25:1350 (SD) yrkandena 3 och 4, 2024/25:1960 (M), 2024/25:2139 (SD) yrkandena 1–7, 2024/25:2514 (S) yrkande 9 och 2024/25:2869 (M).

Utskottet konstaterar att det sedan den 1 november 2024 under vissa förutsättningar är möjligt för en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd att folkbokföras i Sverige. Därmed avstyrks motionerna 2024/25:1930 (V) yrkande 28 och 2024/25:3052 (MP) yrkande 19.

Utskottet anser inte att det finns några skäl att ändra på bestämmelsen om att fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga ska betala kommunal inkomstskatt till hemortskommunen och avstyrker därför motionerna 2024/25:1483 (L), 2024/25:2468 (C) yrkande 11 och 2024/25:3057 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 8.

Utskottet har behandlat motionsyrkanden om att införa en möjlighet att folkbokföra ett barn på två ställen och om hur utskick till vårdnadshavare görs vid flera tillfällen senast i betänkande 2023/24:SkU15. Utskottet står fast vid den uppfattning som det tidigare gett uttryck för, och avstyrker därför motion 2024/25:2951 (C) yrkande 17.

Utskottet anser inte att det är svårt att ta del av den statistik som Skatteverket redovisar över de populäraste namnen på nyfödda barn, och därför avstyrker utskottet motion 2024/25:363 (SD). Utskottet anser inte heller att det finns ett behov av att dela ut identitetsbrickor till barn i samband med födsel. Utskottet avstyrker motion 2024/25:2260 (SD) yrkandena 1 och 2.

Skyddade personuppgifter m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om en översyn av reglerna för skyddade personuppgifter, om kartläggning av hur ofta skyddade personuppgifter blir avslöjade, om sekretess för inkomstuppgift och bouppteckningar och för uppgifter om folkbokföring för poliser samt om en utredning av enskilda näringsidkares organisationsnummer.

Jämför reservation 22 (S, V, MP), 23 (C), 24 (SD) och 25 (C, MP) samt det särskilda yttrandet (SD).

Motionerna

Skyddade personuppgifter

I kommittémotion 2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att se över regelverket för skyddade folkbokföringsuppgifter för att förhindra brott. Folkbokföringsuppgifter har blivit en känsligare fråga för vissa kategorier av anställda t.ex. inom sjukvården, polisen, Skatteverket, socialtjänsten och Migrationsverket.

I kommittémotion 2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 13 föreslås ett tillkännagivande om att se över systemet för personer med skyddade personuppgifter och andra skyddsåtgärder för att stärka säkerheten och öka dessa personers frihet.

I kommittémotion 2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 27 föreslås ett tillkännagivande om förstärkt skydd för personuppgifter.

I motion 2024/25:321 av Erik Hellsborn (SD) föreslås ett tillkännagivande om att sekretessbelägga inkomster.

I motion 2024/25:486 av Mikael Larsson (C) föreslås ett tillkännagivande om att snarast utreda möjligheten att skydda personnummer så att kriminella inte kan använda dem för att genomföra ett brott.

I motion 2024/25:854 av Alexandra Völker och Azadeh Rojhan (båda S) yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om behovet av att kartlägga hur ofta personer som lever med skyddade uppgifter får sina uppgifter röjda och hur det ska stoppas.

I motion 2024/25:1503 av Marlène Lund Kopparklint (M) föreslås ett tillkännagivande om att överväga att utreda möjligheten att införa skyddade bostadsuppgifter för särskilt utsatta yrkesgrupper.

I motion 2024/25:2062 av Ann-Sofie Alm (M) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att överväga om skyddet för brottsoffers identiteter vid hedersbrott ska vara livslångt.

I motion 2024/25:2534 av Jan Ericson (M) föreslås ett tillkännagivande om att överväga sekretessregler vid utlämnande av bouppteckningar.

I motion 2024/25:2611 av Ida Drougge (M) föreslås ett tillkännagivande om att överväga att göra det enklare för de som lever med skyddade personuppgifter att utföra vanliga och vardagliga sysslor.

I motion 2024/25:2702 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att överväga att möjliggöra sekretess för folkbokföring för poliser.

I motion 2024/25:3078 av Markus Wiechel (SD) föreslås ett tillkännagivande om att ytterligare skydda privatpersoners känsliga uppgifter från offentligheten.

I motion 2024/25:3130 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om möjligheten att ansöka om att begränsa en viss typ av bank- och myndighetskontakter under en pågående skilsmässa.

Driva företag med skyddad identitet

I kommittémotion 2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om att utreda om enskilda firmor ska få ett organisationsnummer som inte är identiskt med näringsidkarens personnummer i syfte att motverka id-kapning.

I kommittémotion 2024/25:2467 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 34 föreslås ett tillkännagivande om möjligheten för människor med skyddad identitet att driva företag.

I kommittémotion 2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 50 föreslås ett tillkännagivande om att utreda olika möjligheter för människor med skyddad identitet att driva företag.

Bakgrund och gällande rätt

Sekretess

Uppgifter som registreras i folkbokföringen är som regel offentliga. Sekretess gäller hos alla myndigheter om det av särskild anledning kan antas att den enskilde, eller någon närstående till honom eller henne, kan lida skada eller men om uppgifter om personen lämnas ut (22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]).

Det finns tre olika nivåer av skyddade personuppgifter i Sverige i dag. Två av dem handläggs av Skatteverket skyddad folkbokföring och sekretessmarkering och den tredje av Polismyndigheten nämligen fingerade personuppgifter.

Sekretessmarkering är den lägre graden av skyddade personuppgifter. En sekretessmarkering är en administrativ åtgärd som gör det svårare för andra att ta del av en annans personuppgifter i folkbokföringsregistret. Sekretessmarkeringen omfattar en persons alla personuppgifter. En sekretessmarkering fungerar som en varningssignal för Skatteverket och andra myndigheter om att en prövning ska göras innan uppgifterna om en person lämnas ut. Det är alltså ingen absolut sekretess. En sekretessmarkering är en

administrativ åtgärd som motsvarar hemligstämpeln på ett dokument. Skatteverket kan registrera en sekretessmarkering om det finns risk för att någon utsätts för brott, förföljelse eller allvarliga trakasserier.

Skyddad folkbokföring ger ett starkare skydd än en sekretessmarkering. När någon har en markering för skyddad folkbokföring får personen vara folkbokförd i den gamla kommunen trots att han eller hon har flyttat därifrån eller i en annan kommun som personen inte har haft någon anknytning till. De gamla adressuppgifterna tas bort och den nya adressen registreras inte i folkbokföringen, och sprids därmed aldrig till andra myndigheter. En adress till Skatteverket registreras dit personen får sin post. Man kan få skyddad folkbokföring om det finns särskilda skäl att anta att man kan bli utsatt för brott, förföljelse eller allvarliga trakasserier.

Fingerade personuppgifter kan man få om man är utsatt för särskilt allvarlig brottslighet och hotas till sitt liv, sin hälsa eller sin frihet. Det innebär att man får nya identitetsuppgifter, t.ex. ett nytt namn och ett nytt personnummer. Ansökan görs hos polisen.

Straffrättsligt skydd mot olovlig identitetsanvändning

Regeringen lämnade i proposition 2015/16:150 förslag på stärkt skydd mot utnyttjande av identitetsuppgifter. Ett nytt brott infördes i brottsbalken, olovlig identitetsanvändning. Med olovlig identitetsanvändning menas att någon använder en annan persons identitetsuppgifter utan att personen lämnat sitt samtycke. Även brottet olaga förföljelse omfattar nu handlingar som rör olovlig identitetsanvändning. Straffbestämmelsen syftar till att motverka missbruk av identitetsuppgifter och ge skydd mot den integritetskränkning det innebär att få dessa utnyttjade. Genom kriminaliseringen fick den drabbade bättre möjlighet att ta till vara sin rätt. Ändringarna trädde i kraft den 1 juli 2016.

Jämställdhetsmyndigheten

Jämställdhetsmyndigheten fick i april 2021 i uppdrag att göra kunskaps- och insatser när det gäller våldsutsatta personer som lever med skyddade personuppgifter, med fokus på kvinnor och barn (dnr A2021/00971). Uppdraget redovisades i mars 2022 i rapporten Skyddade personuppgifter – oskyddade personer (2022:10). Jämställdhetsmyndigheten uppger i sin rapport att det finns brister i myndigheters digitala tjänster till kvinnor och män som lever med skyddade personuppgifter, vilket kan innebära praktiska svårigheter i vardagen.

Riksrevisionens rapport Digitala tjänster till privatpersoner – stora utvecklingsmöjligheter för statliga myndigheter

Riksrevisionen konstaterar bl.a. i sin rapport Digitala tjänster till privatpersoner – stora utvecklingsmöjligheter för statliga myndigheter (RiR 2023:6) att de flesta tjänster som ingår i granskningens urval inte kan användas av

personer med skyddade personuppgifter. Det beror på att det endast är utvalda handläggare på myndigheterna som hanterar ärenden från personer med skyddade personuppgifter. Myndigheterna kan i många fall inte garantera att de skyddade personuppgifterna inte röjs när de digitala tjänsterna används. Men det finns undantag. Ett fåtal tjänster finns tillgängliga för personer med skyddade personuppgifter, vilket visar att det är möjligt att utveckla tjänsterna på ett sätt som gör dem tillgängliga för gruppen. Det är exempelvis möjligt för en person med skyddad adress att ansöka till universitet och högskola på antagning.se, men hanteringen av personer med skyddade personuppgifter är manuell. Försäkringskassan har gjort det möjligt att använda tjänster som ansökan om sjukpenning och ändrad omfattning av och avslutad sjukpenning. Men det går däremot inte att ansöka om bl.a. föräldrapenning eller tio dagar vid barns födelse. Av rapporten framgår även att det enligt Skatteverkets uppgifter är 14 000 kvinnor och 10 000 män som lever med skyddade personuppgifter, antingen sekretessmarkering eller skyddad folkbokföring. Även om detta är en liten grupp i relation till befolkningen i stort är detta personer som kan ha särskilt stort behov av att utföra sina ärenden digitalt. Ett besök på ett statligt servicekontor eller någon annan kontakt med myndigheterna kan för dessa personer vara förenat med otrygghet.

Regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om digitala tjänster till privatpersoner.

Regeringen instämmer i sin skrivelse Riksrevisionens rapport om digitala tjänster till privatpersoner (skr. 2023/24:7) delvis i Riksrevisionens iakttagelse att det finns rättsliga hinder som försvårar eller hindrar utvecklingen av digitala tjänster riktade till privatpersoner. I likhet med Riksrevisionen anser regeringen att dessa hinder i huvudsak består av begränsningar i informationsutbytet inom den offentliga förvaltningen samt av olikheter i myndigheternas tolkning och tillämpning av såväl sektorspecifik som generell lagstiftning, t.ex. sekretesslagstiftningen. Regeringen anser att det är viktigt att undanröja rättsliga hinder som försvårar eller hindrar utvecklingen av digitala tjänster till privatpersoner. Samtidigt behöver arbetet med att undanröja de utmaningar som Riksrevisionen har lyft i fråga om rättsliga hinder hanteras på ett sätt som säkerställer att integritetsskyddet för personer bibehålls.

Skatteverkets rapport Att leva med skyddade personuppgifter – Resultat från Skatteverkets enkätstudie

Skatteverket publicerade den 13 december 2023 rapporten Att leva med skyddade personuppgifter – Resultat från Skatteverkets enkätstudie (dnr 8-2671136). Syftet med rapporten är att undersöka hur personer med skyddade personuppgifter uppfattar sin livssituation och kontakten med olika myndigheter. Resultaten är baserade på en enkät som Skatteverket skickade ut våren 2022 och som besvarades av 1 115 personer. De viktigaste resultaten uppges vara följande:

- Kvinnor har i högre utsträckning skydd på grund av våld i nära relation och män i högre utsträckning skydd på grund av hot från kriminella miljöer och arbetsrelaterat hot och våld.
- Personer som lever med skyddade personuppgifter tvingas hantera omfattande praktiska problem, exempelvis försenad post, brist på digitala lösningar och problem med barnomsorg.
- 37 procent uppger i enkäten att de fått sina skyddade personuppgifter röjda. Detta leder i många fall till allvarliga konsekvenser som att behöva flytta eller byta arbetsplats. 23 procent uppger att de på grund av röjningen har blivit hittade av den som hotar dem eller utsatta för hot eller våld.
- Konsekvenserna av röjda uppgifter är mer omfattande för de personer som har skydd på grund av våld i en nära relation och konsekvenserna blir allvarligare när det är rättsväsendet, vården eller socialtjänsten som har röjt uppgifterna.

Stärkt skydd för vissa polisanställda

Den 24 april 2024 biföll riksdagen propositionen 2023/24:102 Stärkt skydd för vissa polisanställda. Ändringar har gjorts i polislagen (1984:387) och offentlighets- och sekretesslagen. Anställda vid Polismyndigheten som arbetar mot den organiserade brottsligheten ska i vissa fall kunna använda en annan uppgift än sitt namn i beslut och andra handlingar som dokumenterar åtgärder. Uppgifter som kan bidra till att identiteten röjs för den anställde vid Polismyndigheten har sekretessbelagts. De lagändringar som gör det möjligt att använda en annan uppgift än namn gäller den 30 april 2024 – 29 april 2029.

Pågående arbete

Framtidens dataskydd – Vid Skatteverket, Tullverket och Kronofogden

Den 22 december 2023 överlämnades utredningsbetänkandet Framtidens dataskydd – Vid Skatteverket, Tullverket och Kronofogden (SOU 2023:100) till regeringen. I betänkandet föreslår utredningen att det bl.a. ska införas en beskattningsdatalag, folkbokföringsdatalag, tulldatalag och kronofogdedatalag som ger myndigheterna rätt att behandla personuppgifter om det är nödvändigt för att göra dataanalyser och urval i syfte att förebygga, förhindra och upptäcka fel i de verksamheter som omfattas av de nya lagarna. Kronofogdemyndigheten ska även få behandla personuppgifter för att göra sådana analyser och urval i syfte att motverka överskuldssättning. Utredningen föreslår även flera bestämmelser som ska minska det intrång i den personliga integriteten som förslagen kan leda till.

Utredningen har även haft i uppdrag att modernisera myndigheternas dataskyddsreglering eftersom den nuvarande regleringen inte tar hänsyn till den tekniska utveckling som skett sedan reglerna infördes. I betänkandet föreslår utredningen en modern och mer flexibel dataskyddsreglering.

Syftet med förslagen är att ge myndigheterna möjlighet att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Förslagen remitterades i början av 2024 och regeringen har aviserat en proposition till sommaren 2025.

Utredning om Skatteverkets förmedling av post till personer med skyddade personuppgifter

Den 7 december 2023 beslutade regeringen om direktiv till utredningen om Skatteverkets förmedling av post till personer med skyddade personuppgifter (dir. 2023:167). Syftet är att åstadkomma ett väl fungerande förfarande för en trygg och säker postförmedling. I uppdraget ingår även att utreda behovet av kompletterande reglering av sekretess och dataskydd. Den 13 mars 2025 beslutades om tilläggsdirektiv till utredningen som innebär att utredningstiden förlängs till den 27 augusti 2025 (dir. 2025:26).

Utredningen om åtgärder för att minska offentliganställdas utsatthet

Den 11 januari 2024 överlämnade Utredningen om åtgärder för att minska offentliganställdas utsatthet sitt betänkande Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier (SOU 2024:1) till regeringen. I utredningens uppdrag ingick bl.a. att analysera behovet av en minskad exponering av offentliganställdas namn och att analysera behovet av ett starkare skydd för uppgifter om offentliganställda. Sammantaget gör utredningen bedömningen att intresset av att skydda de offentliganställda bör ges större vikt än tidigare. Betänkandet har remitterats.

Personuppgifter och mediegrundlagarna

Regeringen gav den 21 oktober 2023 en särskild utredare i uppdrag att se över grundlagsskyddet för söktjänster som offentliggör personuppgifter om lagöverträdelse och söktjänster som offentliggör personuppgifter om adress, telefonnummer och civilstånd samt andra uppgifter som rör enskildas personliga förhållanden. Syftet med uppdraget var att stärka skyddet för den personliga integriteten när personuppgifter offentliggörs i sådana söktjänster. Utredningen tog namnet Utredningen om ett förstärkt skydd för personuppgifter på tryck- och yttrandefrihetsområdet (dir. 2023:145). Uppdraget redovisades den 20 november 2024 i betänkandet Personuppgifter och mediegrundlagarna (SOU 2024:75).

Utredningen föreslår att det befintliga undantaget i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen för söktjänster som offentliggör känsliga personuppgifter utvidgas till att omfatta samtliga personuppgifter. Utredningen föreslår vidare att undantaget ändras så att det blir tillämpligt endast när offentliggörandet innebär särskilda risker för otillbörliga intrång i

enskildas personliga integritet. Vid bedömningen av risken för otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet ska särskilt beaktas

- personuppgifternas karaktär
- omfattningen av offentliggörandet
- syftet med offentliggörandet.

Utredningens förslag innebär att lagstiftaren får möjlighet att i lag reglera de söktjänster som omfattas av grundlagsundantaget. Även befintlig lagstiftning och EU-förordningar kommer att aktualiseras för de aktörer som träffas av undantaget. För närvarande innebär det att EU:s dataskyddsförordning och kompletterande nationell lagstiftning blir tillämplig.

Grundlagsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027. Förslaget har remitterats.

Stärkt skydd för vissa förtroendevalda och en tydligare intern kontroll i kommuner och regioner

Den 21 januari 2025 lämnade regeringen propositionen Stärkt skydd för vissa förtroendevalda och en tydligare intern kontroll i kommuner och regioner (prop. 2024/25:80) till riksdagen. I propositionen föreslår regeringen en skyldighet för kommuner och regioner att förebygga att en sådan förtroendevald som anges i 4 kap. 2 § första stycket kommunallagen (2017:725), bl.a. kommunal- och regionråd, utsätts för ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld. Den nya skyldigheten motsvarar det ansvar som kommunerna och regionerna har för sina arbetstagare enligt 3 kap. 2 § första stycket och 3 § första stycket andra meningen arbetsmiljölagen (1977:1160), i fråga om hot och våld. Förslaget syftar till att stärka skyddet mot hot och våld för förtroendevalda.

I propositionen föreslås även att den interna kontrollen i kommunerna och regionerna ska förebygga fel och oegentligheter i verksamheten.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Kontaktförbud – ett utökat skydd för utsatta personer

Den 13 mars 2025 fattade regeringen beslut om propositionen Kontaktförbud – ett utökat skydd för utsatta personer (prop. 2024/25:123). Regeringen föreslår bl.a. att otillbörlig övervakning ska införas som en ny grund för kontaktförbud, att kontaktförbud ska få meddelas för att skydda målsägande och vittnen i en rättsprocess och att rätten till rättsligt biträde för barn ska utökas. Straffen för grovt barnfridsbrott och vissa överträdelser av kontaktförbud ska skärpas. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier

Den 13 mars 2025 fattade regeringen beslut om propositionen Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier (prop. 2024/25:141).

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om skyddade personuppgifter behandlades i betänkande 2023/24:SkU15. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Utskottets ställningstagande

Offentlighetsprincipen är en grundsten i Sveriges demokratiska statsskick. För att skydda enskilda personer eller tjänstemän kan det dock vara motiverat med inskränkningar i denna princip. Utskottet anser att det är viktigt att lagstiftningen följer med i den digitala utvecklingen och undanröjer rättsliga hinder som försvårar eller hindrar utvecklingen av digitala tjänster till privatpersoner. Samtidigt måste integritetsskyddet för privatpersoner bibehållas.

Utskottet konstaterar att regeringen har aviserat en proposition till sommaren 2025 med lagändringar som föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Den behandlar utredningsbetänkandet Framtidens dataskydd – Vid Skatteverket, Tullverket och Kronofogden (SOU 2023:100). I betänkandet föreslår utredningen en modern och mer flexibel dataskyddsreglering. Syftet med förslagen är att ge myndigheterna möjlighet att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling.

Utskottet noterar att ett förslag om att utvidga det befintliga undantaget i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen för söktjänster som offentliggör känsliga personuppgifter till att omfatta samtliga personuppgifter har överlämnats till regeringen (SOU 2024:75). Vidare noterar utskottet att det föreslås att undantaget ändras så att det blir tillämpligt endast när offentliggörandet innebär särskilda risker för otillbörliga intrång i enskildas personliga integritet. Utredningens förslag innebär också att lagstiftaren får möjlighet att i lag reglera de söktjänster som omfattas av grundlagsundantaget.

Utskottet konstaterar vidare att regeringen den 13 mars 2025 fattade beslut om propositionen Kontaktförbud – ett utökat skydd för utsatta personer (prop. 2024/25:123). Regeringen föreslår bl. a. att otillbörlig övervakning ska införas som en ny grund för kontaktförbud, att kontaktförbud ska få meddelas för att skydda målsägande och vittnen i en rättsprocess och att rätten till rättsligt biträde för barn ska utökas. Straffen för grovt barnfridsbrott och vissa överträdelser av kontaktförbud ska skärpas.

Därmed avstyrker utskottet motionerna 2024/25:321 (SD), 2024/25:486 (C), 2024/25:854 (S) yrkande 7, 2024/25:2062 (M) yrkande 2, 2024/25:2467

(C) yrkande 34, 2024/25:2534 (M), 2024/25:2611 (M), 2024/25:3078 (SD), 2024/25:3130 (M), 2024/25:3157 (C) yrkandena 13 och 50 och 2024/25:3190 (S) yrkande 27.

Vidare noterar utskottet att Utredningen om åtgärder för att minska offentliganställdas utsatthet (SOU 2024:1) överlämnade sitt betänkande den 11 januari 2024. Den 21 januari 2025 lämnade regeringen propositionen Stärkt skydd för vissa förtroendevalda och en tydligare intern kontroll i kommuner och regioner (prop. 2024/25:80). Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Den 13 mars 2025 beslutade regeringen om propositionen Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier (prop. 2024/25:141).

Utskottet konstaterar vidare att lagändringar har genomförts som innebär att anställda vid Polismyndigheten som arbetar mot den organiserade brottsligheten i vissa fall ska kunna använda en annan uppgift än namn i beslut och andra handlingar som dokumenterar åtgärder. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2024/25:1503 (M), 2024/25:2702 (M) och 2024/25:1350 (SD) yrkande 6.

Utskottet finner inte skäl att förorda ändringar i systemet för organisationsnummer för enskilda firmor. Utskottet avstyrker motion 2024/25:1350 (SD) yrkande 8.

Tull

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om en översyn av regelverket för importskatter, tulltillägg och deklarationer, om en utökning av Tullverkets befogenheter i kontrollverksamheten och i den brottsbekämpande verksamheten bl.a. om att stoppa utförsel av stöldgods, om förstärkning av Tullverket när det gäller både personal och utrustning samt om utökat tullsamarbete med våra grannländer och inom EU.

Jämför reservation 26 (SD), 27 (S, MP), 28 (SD) och 29 (C).

Motionerna

Tull och importskatter

I kommittémotion 2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 12 föreslås ett tillkännagivande om att se över regelverket för importrestriktioner och tullfria varor för att förhindra brottslighet.

I kommittémotion 2024/25:1354 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda hur systemet för importskatter kan bli smidigare. I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om

att regeringen bör utreda hur regelverket för tulltillägg och deklarationer kan förenklas.

I motion 2024/25:25 av Magnus Jacobsson (KD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att göra det lättare för civilsamhället att bistå Ukraina med materiel genom exempelvis förenklade tullhandlingar.

Tullverkets befogenheter

I kommittémotion 2024/25:1354 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för att utöka tullpersonalens befogenheter.

I motion 2024/25:754 av Heléne Björklund (S) föreslås ett tillkännagivande om att vidta åtgärder för att utöka Tullverkets befogenheter till att även omfatta indirekt brottsbekämpning.

I motion 2024/25:1498 av Marléne Lund Kopparklint (M) föreslås ett tillkännagivande om att överväga att stärka åtgärderna mot internationella stöldligor genom att ge Tullverkets tjänstemän utökade befogenheter att stoppa utförsel av misstänkt stöldgods.

I motion 2024/25:1833 av Jennie Wernäng och Marléne Lund Kopparklint (båda M) föreslås ett tillkännagivande om att överväga att stärka tullens rätt att kontrollera stöldgods vid gränskontroller.

I motion 2024/25:2791 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över Tullverkets befogenheter i syfte att ge tullen möjlighet att vid behov utföra polisiära uppdrag.

Tullverkets verksamhet

I kommittémotion 2024/25:1354 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör stärka Tullverkets möjligheter att utföra sina uppdrag.

I kommittémotion 2024/25:3111 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 65 föreslås ett tillkännagivande om att utreda gemensamma upphandlingar för EU-ländernas tullmyndigheter.

I kommittémotion 2024/25:3164 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 15 föreslås ett tillkännagivande om en förstärkning av Tullverket när det gäller både personal och utrustning.

I kommittémotion 2024/25:3192 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om ett utökat tullsamarbete med våra grannländer och inom EU i syfte att stoppa utförseln av stöldgods. I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om inköp av kroppskameror, vapen och annan skyddsutrustning och om att utbilda Tullverkets personal i användningen av detta.

I motion 2024/25:73 av Johnny Svedin (SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten för Tullverket att stationera personal på postcentraler.

I motion 2024/25:819 av Eva Lindh m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 föreslås tillkännagivanden om att ge Tullverket i uppdrag att utveckla samarbetet med

våra grannländer och att stärka Tullverket och ge verket nödvändiga förutsättningar för att kunna använda sina nya befogenheter.

I motion 2024/25:1191 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 11 föreslås ett tillkännagivande om att avskaffa kravet på att hamnar ska kontrollera innehållet i samtliga containrar. Tullverket kräver av hamnarna att de ska kontrollräkna allt innehåll i containrar innan de lastas. Detta trots att hamnarna enligt sina kundavtal inte får gå in i plomberade containrar.

I motion 2024/25:1194 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att flytta Tullverket till Skåne.

I motion 2024/25:1686 av Joakim Sandell m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att stärka tullens verksamhet i Skåne. Det stora inflödet av bilar, lastbilar och färjor, i huvudsak via Malmö och Helsingborg, gör Skåne till en inkörsport för narkotika, illegala vapen m.m.

Bakgrund och gällande rätt

Hantering av tull och skatter vid import till Sverige

Import är när en vara förs in till EU (Sverige) från ett land utanför EU. När varan kommer till Sverige ska den anmälas (deklarerar) till Tullverket och tull och mervärdesskatt (moms) och eventuella andra skatter och avgifter ska betalas.

Hur stor tullavgiften blir beror på vad det är för slags vara, vad den kostar och från vilket land den kommer. Vissa varor har ingen tullavgift alls, medan andra kan ha upp till 20 procent i tullavgift. Tullavgiften beräknas bl.a. på inköpspriset och fraktkostnaden. Tullavgiften är densamma i hela EU, och huvudregeln är att om försändelsen innehåller varor med ett sammanlagt värde av mer än 1 800 kronor ska tull betalas.

Mervärdesskatt ska normalt redovisas för varor som importeras till Sverige från länder utanför EU oavsett varornas värde. Standardskattesatsen 25 procent är tillämplig på import av de flesta varor. Vid import av livsmedel tillämpas dock den reducerade skattesatsen 12 procent och vid import av vissa trycksaker tillämpas den reducerade skattesatsen 6 procent. Momsen beräknas på inköpspris, fraktkostnad och tullavgift.

Den som är momsregistrerad och importerar varor till sin verksamhet ska redovisa och betala moms på importen till Skatteverket. Detta gäller också för den som är momsregistrerad och importerar varor med hjälp av ett ombud som tulldeklarerar. Den som inte är momsregistrerad, eller är en fysisk person som är momsregistrerad men importerar en vara som endast ska användas för privat bruk, ska vända sig till Tullverket.

Även den som är momsregistrerad måste förtulla importerade varor hos Tullverket. Det är Tullverket som fattar tulltaxeringsbeslut och ansvarar för att kontrollera att uppgifterna om tullvärde, klassificering m.m. i den inlämnade tulldeklarationen är korrekta. Det är endast uppgifter om moms för importen som ska redovisas i en momsdeklaration till Skatteverket.

Sanktionsavgift och Tulltillägg

Den som inte deklarerar tull, skatt och andra avgifter korrekt till Tullverket kan få betala en sanktionsavgift i form av ett tulltillägg.

En förutsättning för att Tullverket ska kunna ta ut tulltillägg är att det finns en skyldighet att lämna en skriftlig eller elektronisk tulldeklaration som ska ligga till grund för ett beslut om tull, skatt och andra avgifter.

Situationer som kan leda till tulltillägg är bl.a. oriktiga uppgifter i en tulldeklaration, ingen kompletterande tulldeklaration och bristande efterlevnad av tullregler.

Tullverket tar inte ut tulltillägg när en rättelse görs på eget initiativ eller det har gått mer än fem år från den dag då tullskulden uppkom. Hel eller delvis befrielse görs om Tullverket bedömer att det är oskäligt att ta ut tulltillägget med fullt belopp.

Tullverkets årsredovisning för 2024

Tullverkets internationella samverkan

För att stärka den internationella samverkan mot organiserad brottslighet såg Tullverket under 2024 över och omarbetade inriktningarna för underrättelse inom myndigheten. Inriktningarna följer numera de prioriterade brottsområdena som framgår av EU:s hotbilsanalys. Tullverket har också ändrat sitt arbetssätt för att i högre utsträckning involvera alla sina operativa avdelningar. Tullverket fortsätter att engagera sig i Europeiska sektorsövergripande plattformen mot brottshot (Empact).

Under 2024 deltog Tullverket i totalt 22 internationella och nationella kontrolloperationer. Av de 19 internationella kontrolloperationerna var 9 operationer inom EU:s samarbete mot organiserad brottslighet, Empact. Inriktningen var mot internationella brottsnätverk, vapen, punktskatter och narkotika.

Tullverket deltog även i kontrolloperationer initierade av Världstullorganisationen, Europeiska byrån för bedrägeribekämpning, arbetsgruppen för brottsbekämpning (tullfrågor) och Interpol med inriktning på narkotika, falska läkemedel, farliga ämnen, farligt avfall, konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter, kulturföremål, immaterialrätt, produktsäkerhet samt penningtvätt och terrorfinansiering. I flera av dessa kontrolloperationer har Tullverket samverkat med berörda marknadskontrollmyndigheter och andra aktörer med specialkunskap inom särskilda områden.

Samverkan mot organiserad brottslighet

Under 2024 prioriterade Tullverket att utöka och fördjupa samverkan med andra aktörer, t.ex. genom det nystartade initiativet Sverige mot organiserad brottslighet (SMOB) som syftar till att bekämpa den organiserade brottsligheten med fokus på den kriminella ekonomin. SMOB ska fungera som ett forum för återkoppling och stöd till samhällsaktörer i genomförande av

lämpliga metoder som försvårar för och förhindrar för den organiserade brottsligheten att verka. Bland de deltagande aktörerna finns såväl myndigheter som representanter från näringslivet, arbetsmarknaden och akademien.

Under 2023 och 2024 ledde Tullverket en insats i svenska hamnar. Tullverket genomför tillsammans med de andra myndigheterna i samverkansrådet syd olika åtgärder för att långsiktigt försvåra för kriminella att utnyttja svenska hamnar.

Tullverket och Polismyndigheten har genom samverkan i Nationellt skjutvapencenter ingripit mot svenska kunder som beställt start- och gasvapen från internationella leverantörer.

Ett viktigt verktyg för bilateral samverkan, både nationellt och internationellt, är placering av sambandsmän vid andra myndigheter. Nationellt har Tullverket sambandsmän placerade vid Polismyndigheten. Hos Nationella operativa avdelningen (Noa) vid polismyndigheten finns Tullverkets tjänstemän på både internationella enheten och gränspolisenheten för en permanent samverkan. Tullverket ingår i Sveriges nationella samordningscentral, som fungerar som kontaktpunkt gentemot Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex) och andra EU-medlemsstater i frågor som rör gränsförvaltning.

Genom placeringen av sambandsmän vid Europol får Tullverket tillgång till ett nätverk av sambandsmän från 41 andra länder. Tullverket har två tjänstemän placerade på Europol: en sekonderad nationell expert inom Europols operativa verksamhet och en ordinarie sambandsman som är placerad vid det svenska sambandskontoret tillsammans med sambandsmän från Polismyndigheten och Säkerhetspolisen.

Tillsammans med Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten och Polismyndigheten har Tullverket också en sambandsman med inriktning mot ekonomisk och finansiell brottslighet som är placerad på det svenska sambandskontoret vid Europol.

Inom det nordiska polis- och tullsamarbetet utstationerar myndigheterna gemensamma nordiska sambandsmän och driver gemensamma projekt för att bekämpa organiserad internationell brottslighet. Sambandsmännen representerar samtliga fem nordiska länder i stationeringslandet. Tullverket bemannar placeringar i Belgrad, Warszawa och Berlin. Utöver det finns även en kontaktman i Danmark. Tullverket är också sedan flera år värd för en norsk tullsambandsman.

Samverkan mot tullbrottslighet

Genom Samverkan mot tullbrottslighet (SMT) bedriver Tullverket brottsförebyggande arbete genom att vägleda och höja företagens kunskap om risker i varuflödet. Tullverket samverkar med företagen mot organiserad gränsöverskridande tullbrottslighet genom frivilliga SMT-överenskommelser mellan Tullverket och näringslivet. Vid de mycket stora narkotikabeslag som gjorts i svenska hamnar har SMT samverkat med hamnarnas operatörer.

Skyddsutrustningsuppdraget

Tullverket har en central roll i det intensifierade arbetet mot den organiserade brottsligheten som under de senaste åren har ökat sitt våldsutövande. Tullverkets bedömning var därför att det är motiverat att stärka skyddet för medarbetare med ytterligare skyddsutrustning. Under 2024 fattades beslut om att beväpna uniformerad personal i yttre tjänst med tjänstepistol.

I november 2023 gav regeringen Tullverket i uppdrag att, mot bakgrund av det rådande säkerhetsläget, se över och redovisa de avvägningar myndigheten gjort i fråga om medarbetarnas utrustning, inklusive beväpning. Tullverket redovisade uppdraget den 15 januari 2024.

Under 2024 fortsatte Tullverket internt arbetet för att successivt kunna utöka beväpningen av personal i yttre tjänst i kontrollverksamheten. Tullverket har utökat sin kapacitet eller prioriterat om för att kunna köpa material, hitta övningslokaler och utbilda och förbereda tulltjänstemän inför beväpningen. De vapenutbildade uniformerade medarbetarna gjorde sin första arbetsdag beväpnade med tjänstepistol den 1 november 2024.

Utbildningsinsatsen för skyddsutrustningsuppdraget är uppdelad i tre faser för olika målgrupper. I första fasen, som pågår till mars 2025, utbildar Tullverket tjänstemän som redan är tilldelade tjänstepistol. I den andra utbildningsfasen utbildas medarbetare som inte burit tjänstepistol tidigare men där de flesta har genomgått utbildning i konflikthantering och bär annan skyddsutrustning. Den tredje fasen innebär att skjutvapenutbildning införs som en del i aspirantutbildningen där alla i målgruppen är nyanställda.

Tullverkets resurser för fysiska kontroller

Tullverkets resurser för fysiska kontroller är fördelade över landet, bl.a. baserat på de olika transportflödena. Längs norska gränsen, vid flygplatser och i vissa hamnar kommer trafik direkt från ett land utanför EU medan många varor kommer in i landet via trafiken från EU, främst i södra Sverige.

Tullverkets kontroller vid gränsen innebär att smugglarna ändrar tillvägagångssätt för att försvåra upptäckt. Tullverket behöver därför vara flexibla och under 2024 ökade Tullverket sina kontroller på platser där de saknar fast bemanning.

För att använda resurserna så effektivt som möjligt behöver Tullverkets urval av kontrollobjekt och vilka kontroller som genomförs vara riktade mot de flöden och objekt där det finns störst risk för fel och brott. Tullverkets kontroller ska därför primärt vara baserade på underrättelse- och riskinformation.

Förutsättningarna för att selektera och göra underrättelsebaserade kontroller skiljer sig mycket åt i de olika trafikflödena. Detta beror huvudsakligen på att Tullverket har olika tillgång till information i olika flöden. För kontroll av transportmedel som lastbilar och containrar är underrättelser ett avgörande verktyg eftersom flödet är så stort.

Reform av EU:s tullagstiftning

Europeiska kommissionen presenterade den 17 maj 2023 ett omfattande förslag om en reform av tullunionen. Reformen består av dels ett förslag om en ny unionstullkodex, dels två förslag för att å ena sidan ändra direktiv 2006/112/EG om mervärdesskatt och å andra sidan ändra förordning (EG) nr 1186/2009 om tullbefrielse och förordning (EEG) nr 2658/87 om den kombinerade nomenklaturen. Dessa ändringar kompletterar den nya unionstullkodexen genom att tullfrihetsgränsen för lågvärdeförsändelser från tredjeländer tas bort och genom att det införs ett förenklat tullförfarande med en enhetlig tullsats för vissa varukategorier som säljs via distansförsäljning (e-handel).

Den främsta nyheten i förslaget om en ny unionstullkodex är inrättandet av en europeisk tullbyrå. En annan nyhet är bestämmelser om restriktiva åtgärder (dvs. internationella sanktioner) och en krishanteringsmekanism. Tullbyrån föreslås här få en nyckelroll. Ytterligare en nyhet är en central för EU:s tulldata (European Union Customs Data Hub). Förslaget innehåller också nya bestämmelser om påföljder. Ett nytt inslag är också att e-handelsplattformar i vissa fall kan bli ansvariga för att säkerställa att varor som säljs online uppfyller alla tullformaliteter och annan relevant EU-lagstiftning.

Förslagets olika delar föreslås börja tillämpas vid olika tidpunkter, med början 2028. Den europeiska tullbyrån föreslås inrättas stegvis från 2026 och vara helt i drift 2028. EU:s tulldatacentral ska vara i full drift senast 2037.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen tillämpas sedan den 1 maj 2016. Med denna tullkodex påbörjades övergången från pappersbaserade till it-baserade tullförfaranden, en process som för närvarande pågår och som är tänkt att vara avslutad senast den 31 december 2025. Genomförandet av tullkodexen har enligt kommissionen visat på brister på flera områden, vilket enligt kommissionen innebär att många av de förväntade fördelarna med förordningen ännu är orealiserade. Bristerna leder enligt kommissionen också till att det uppstår hinder för en väl fungerande tullunion och därmed för en väl fungerande inre marknad (förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EEG) nr 2658/87 vad gäller införandet av en förenklad tullbehandling för distansförsäljning av varor och av förordning (EG) nr 1186/2009 vad gäller avskaffandet av tröskelvärdet för tullbefrielse, COM(2023) 259 final).

En enda kontaktpunkt för tullen

Den 24 oktober 2022 antog rådet en förordning om inrättande av en enda kontaktpunkt för tullen. Det övergripande syftet med förordningen är att förbättra samarbetet och samordningen mellan tullmyndigheterna och de partnermyndigheter som ansvarar för olika icke tullrelaterade unionsformaliteter, och samtidigt underlätta för handeln. Detta ska uppnås genom att det skapas ett system med en enda kontaktpunkt för tullen i EU för utbyte av

intyg (EU CSW-CERTEX). Med intyg avses de olika intyg, licenser och certifikat som behövs vid import och export till och från EU. Vidare ska medlemsstaterna inrätta en miljö med en enda nationell kontaktpunkt för tullen som ska kopplas samman med EU-systemet. Avsikten är att den som importerar eller exporterar varor bara ska behöva lämna uppgifter som behövs för tullhanteringen och de icke tullrelaterade formaliteterna vid ett enda tillfälle via kontaktpunkten. Tidsgränsen för att ha integrationen med det nya systemet på plats är senast mars 2025 och förordningen ska tillämpas fullt ut fr.o.m. december 2031.

De nya reglerna förväntas främja ett smidigt flöde av gränsöverskridande handel och kommer enligt rådet att bidra till att minska den administrativa bördan för näringsidkare, särskilt genom tidsbesparingar och enklare och mer automatiserad klarering. Rådet konstaterar att en effektiv tullklarering och tullkontroll är mycket viktigt inte bara för en välfungerande handel utan också för skyddet av EU:s medborgare, företag och miljö.

Konventionen om gemensamt transiteringsförfarande och konventionen om förenkling av formaliteterna vid handel med varor

Sedan den 1 oktober 2022 är Ukraina anslutet till konventionen om gemensamt transiteringsförfarande och konventionen om förenkling av formaliteterna vid handel med varor (87/267/EEG). Konventionen syftar till att förenkla formaliteterna vid handel med varor mellan den tidigare Europeiska ekonomiska gemenskapen (numera Europeiska unionen EU), Europeiska frihandelssammanslutningen, Nordmakedonien, Serbien, Turkiet, Ukraina och Förenade kungariket ("de avtalsslutande parterna").

Genom konventionen införs ett administrativt enhetsdokument som används för bl.a. alla import- och exportformalityter för handel mellan de avtalsslutande parterna, oavsett varornas art eller ursprung.

Enligt konventionen får de avtalsslutande parterna

- tillämpa förenklade förfaranden, oavsett om de använder datorer eller inte, genom att inte kräva att aktörer ska uppvisa varorna eller den åtföljande deklarationen för ett tullkontor
- godta en ofullständig deklaration
- tillåta användning av handelsdokument i stället för enhetsdokumentet
- inte kräva något enhetsdokument för posttrafik
- inte kräva skriftliga deklarationer
- ingå avtal eller överenskommelser för att ytterligare förenkla formaliteterna
- tillåta fullgörande av formaliteterna med datorer, utan användning av skriftliga deklarationer
- tillåta offentliga eller privata företag att upprätta deklarationer på vanligt papper.

Tullmyndigheterna ska antingen på begäran eller på eget initiativ förse varandra med all tillgänglig information inbegripet administrativa rapporter och resultat för att säkerställa att konventionen fungerar smidigt.

Tullbefogenhetslagen

Den 7 november 2024 trädde en ny lag, tullbefogenhetslagen (2024:710) i kraft. Den innebär att Tullverkets och tulltjänstemäns befogenheter har samlats i en ny lag. Tulltjänstemän har fått nya eller utvidgade befogenheter inom kontrollverksamheten och den brottsbekämpande verksamheten. Den nya lagen innebär bl.a. att

- tulltjänstemän får rätt att använda våld i fler situationer
- tulltjänstemän får en utökad rätt att stoppa fordon
- tulltjänstemän får ökade möjligheter att skyddsvisitera i kontrollverksamheten
- tulltjänstemän får rätt att avlägsna ordningsstörande personer från en kontrollplats
- tulltjänstemän får öppna försändelser i fler fall än i dag
- tulltjänstemän får stänga av områden vid den inre gränsen
- tulltjänstemän får större möjligheter att leda en förundersökning
- tullåklagare får föra talan om fler brott
- tulltjänstemän får ökade möjligheter att biträda åklagare och andra brottsbekämpande myndigheter
- Tullverket får ökade möjligheter till revision utan att informera om revisionen i förväg
- Tullverket får ökad tillgång till bokningsuppgifter.

Pågående arbete

Tullbefogenhetsutredningen

Regeringen beslutade den 29 april 2021 att ge en särskild utredare i uppgift att göra en samlad översyn av Tullverkets befogenheter inom kontrollverksamheten och den brottsbekämpande verksamheten (dir. 2021:28). Tullbefogenhetsutredningen överlämnade i september 2022 delbetänkandet Tullverkets rättsliga befogenheter i en ny tid (SOU 2022:48). Den 13 april 2022 beslutade regeringen om tilläggsdirektiv som innebar att utredaren även fick i uppdrag att bl.a. göra en översyn av det tullrättsliga sanktionssystemet och analysera behovet av och möjligheterna att göra utförsel av stöldgods till ett brott (dir. 2022:29). Den 30 mars 2023 beslutade regeringen om tilläggsdirektiv som innebar att utredaren skulle lämna förslag på hur utförsel av stöldgods kan kriminaliseras oavsett ställningstagande i sak (dir. 2023:43). Tullbefogenhetsutredningen överlämnade i december 2023 slutbetänkandet Nya tullrättsliga sanktioner och skärpta åtgärder mot utförsel av stöldgods (SOU 2023:99).

Ett av Tullbefogenhetsutredningens förslag är att Tullverket i likhet med Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Skatteverket ska kunna biträda åklagare vid utredning av självständigt förverkande. En tulltjänsteman ska, i likhet med en polis, få inleda en sådan utredning. Betänkandet har remitterats.

Utförsel av stöldgods

Den 13 mars 2025 fattade regeringen beslut om propositionen Skärpta åtgärder mot utförsel av stöldgods (prop. 2024/25:129). I propositionen föreslås att ett nytt brott, utförselhäleri, införs. Straffet för utförselhäleri föreslås vara fängelse i högst två år och för grovt utförselhäleri fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Även försök, förberedelse och stämpling till utförselhäleri och grovt utförselhäleri föreslås kriminaliseras. Regeringen föreslår att det nya brottet ska ingå i Tullverkets huvuduppdrag.

I övrigt föreslår regeringen sammanfattningsvis följande

- En särskild straffskala införs för narkotikasmuggling av normalgraden om narkotikan är avsedd att säljas.
- Anställda vid Tullverket som myndigheten utsett ska kunna biträda åklagare vid utredningar om självständigt förverkande. En tulltjänsteman ska, i likhet med en polis, få inleda en sådan utredning.
- Brottsbekämpande myndigheter ska få behålla förverkad egendom för utbildning och forensiska ändamål.
- Egendom som har omhändertagits får under vissa omständigheter förstöras i förtid, bl.a. om vården av den är förenad med allvarliga säkerhetsproblem.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 september 2025.

Straffansvar för den som bedriver finansiell verksamhet utan tillstånd eller registrering m.m.

Finansdepartementet har remitterat promemorian Straffansvar för den som bedriver finansiell verksamhet utan tillstånd eller registrering m.m. I promemorian föreslås bl.a. en reglering som möjliggör för Tullverket att kontrollera in- och utförsel av kontanta medel vid gränsen mot andra EU-länder. Förslaget innebär en anmälnings- och redovisningsskyldighet för kontanta medel till ett värde av minst 10 000 euro som förs över gränsen mot ett annat EU-land. Vidare föreslås att Tullverket ska ha befogenhet att vidta åtgärder för att kontrollera anmälnings- och redovisningsskyldigheten och tillfälligt hålla kvar kontanta medel för vidare kontroll. Remisstiden gick ut i januari 2025. Den nya lagen och författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 oktober 2025.

Tullverkets regleringsbrev för 2025

Av Tullverkets regleringsbrev för 2025 framgår att myndigheten bl.a. har i uppdrag att redovisa hur den har stärkt arbetet med att förebygga brottslighet

i samband med in- och utförsel av varor. Tullverket ska också redovisa effekterna av myndighetens utökade möjligheter att ingripa mot brott, t.ex. när det gäller stöldgods som är på väg att föras ut ur landet.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om Tullverkets befogenheter och verksamhet samt betalning av tull och importskatter behandlades i betänkande 2023/24:SkU13. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att ett omfattande förslag om en reform av tullunionen förhandlas i EU och att detta bl.a. innebär att tullfrihetsgränsen för lågvärdeförsändelser från tredjeland tas bort samt att det införs ett förenklat tullförfarande med en enhetlig tullsats för vissa varukategorier som säljs via distansförsäljning (e-handel). Vidare antogs den 24 oktober 2022 en förordning om inrättande av en enda kontaktpunkt för tullen. Det övergripande syftet med förordningen är att förbättra samarbetet och samordningen mellan tullmyndigheterna och de partnermyndigheter som ansvarar för olika icke tullrelaterade unionsformaliteter, och samtidigt underlätta för handeln. Utskottet ser positivt på de förändringar som detta kan komma att innebära för att förenkla tullförfarandet. Utskottet noterar att Ukraina sedan den 1 oktober 2022 är anslutet till konventionen om gemensamt transiteringsförfarande och konventionen om förenkling av formaliteterna vid handel med varor (87/267/EEG). Därmed avstyrker utskottet motionerna 2024/25:25 (KD) yrkande 1, 2024/25:1350 (SD) yrkande 12, 2024/25:1354 (SD) yrkandena 1 och 2.

Det är viktigt att lagstiftningen om befogenheter mot enskilda är tydlig, konsekvent och lättillämplig. Det är vidare viktigt att Tullverket och tulltjänstemän kan utöva sin verksamhet på ett effektivt och rättssäkert sätt. Utskottet konstaterar att Tullverkets och tulltjänstemäns befogenheter har samlats i en ny lag, tullbefogenhetslagen. Den nya lagen innebär att tulltjänstemän har fått nya och utvidgade befogenheter bl.a. rätt att använda våld i fler situationer, stoppa fordon och avlägsna ordningsstörande personer, ökade möjligheter att skyddsvisitera i kontrollverksamheten och stänga av områden vid den inre gränsen samt ökad tillgång till bokningsuppgifter.

Tullbefogenhetslagen innebär också att tulltjänstemän får större möjligheter att leda förundersökningar och möjligheter att biträda åklagare och andra brottsbekämpande myndigheter samt att tullåklagare får föra talan om fler brott.

Utskottet konstaterar att Tullverket redovisat uppdraget om att se över behovet av utrustning för tulltjänstemän till regeringen och under 2024 fattade verket beslut om att beväpna uniformerad personal i yttre tjänst med

tjänstepistol. Vidare konstaterar utskottet att Tullverket har utökat sin kapacitet och prioriterat om så att vapenutbildade uniformerade medarbetare kunde göra sin första arbetsdag beväpnade med tjänstepistol i slutet av 2024.

I budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1) ökades anslaget till Tullverket för 2025 sammantaget med drygt 299 miljoner kronor i förhållande till anvisade medel i statens budget för 2024.

Därmed avstyrker utskottet motionerna 2024/25:754 (S), 2024/25:819 (S) yrkande 2, 2024/25:1354 (SD) yrkandena 3 och 4, 2024/25:2791 (M), 2024/25:3164 (C) yrkande 15 och 2024/25:3192 (S) yrkande 2.

Utskottet konstaterar att det av Tullverkets regleringsbrev för 2025 bl.a. framgår att myndigheten har i uppdrag att redovisa hur den har stärkt arbetet med att förebygga brottslighet i samband med in- och utförsel av varor. Tullverket ska också redovisa effekterna av sina utökade möjligheter att ingripa mot brott, t.ex. när det gäller stöldgods som är på väg att föras ut ur landet. Vidare konstaterar utskottet att regeringen har beslutat om propositionen Skärpta åtgärder mot utförsel av stöldgods, med lagändringar som föreslås träda i kraft den 1 september 2025. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2024/25:1498 (M), 2024/25:1833 (M) och 2024/25:3192 (S) yrkande 1.

Utskottet konstaterar att Europeiska kommissionens förslag om en reform av tullunionen bl.a. består av ett förslag om en ny unionstullkodex och inrättandet av en europeisk tullbyrå. Utskottet noterar vidare att Tullverket deltar i flera internationella samarbeten bl.a. Empact och det nordiska polis- och tullsamarbetet. Utskottet avstyrker motionerna 2024/25:819 (S) yrkande 1 och 2024/25:3111 (S) yrkande 65.

Utskottet noterar att Tullverkets resurser för fysiska kontroller är fördelade över landet, bl.a. i förhållande till de olika transportflödena. Enligt Tullverkets egna uppgifter ska kontroller primärt vara baserade på underrättelse- och riskinformation och för kontroll av transportmedel som lastbilar och containrar är underrättelser ett avgörande verktyg eftersom flödet är så stort. Utskottet är positivt till att Tullverket samarbetat med operatörer i Sveriges hamnar med brottsförebyggande åtgärder. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2024/25:73 (SD) yrkande 1, 2024/25:1191 (C) yrkande 11, 2024/25:1194 (C) yrkande 3 och 2024/25:1686 av (S).

Reservationer

1. Synliga skatter och avgifter, punkt 1 (SD)

av Eric Westroth (SD), Bo Broman (SD), Jimmy Ståhl (SD) och Erik Hellsborn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 1 och avslår motionerna

2024/25:332 av Nima Gholam Ali Pour (SD) yrkandena 2 och 3,

2024/25:1099 av Helena Storckenfeldt och Lars Püss (båda M),

2024/25:1741 av Cecilia Rönn (L),

2024/25:1948 av Margareta Cederfelt (M),

2024/25:2044 av Anna af Sillén och Jesper Skalberg Karlsson (båda M) yrkandena 1 och 2,

2024/25:2460 av Hans Eklind (KD),

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 3,

2024/25:2669 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2024/25:2755 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2024/25:2868 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2024/25:2923 av Sten Bergheden (M),

2024/25:3077 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkandena 1–5,

2024/25:3144 av Marie-Louise Hänel Sandström (M) och

2024/25:3155 av Josefin Malmqvist (M) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

I en årligen återkommande skrivelse redogör regeringen för skatteutgifterna, dvs. de effekter på skatteintäkterna som uppstår till följd av särregler i skattelagstiftningen. Redovisningen syftar till att ge ett bredare underlag för prioritering mellan olika stöd och satsningar i statsbudgeten. Det är vår uppfattning att redovisningen av skatteutgifterna även ska lämna utrymme för analyser av skatteutgifternas effekter och ändamål. Vi menar att redovisningen kan förbättras när det gäller samhällsekonomiska effekter, exempelvis av skattesubventionerade anställningar men även av inkomst- och mervärdes-skatt. Sammanfattningsvis vill vi att redovisningen av skatteutgifter utvecklas så att den kompletteras med fullständiga uppgifter om arbetsmarknadsåtgärder

och inkomst- och mervärdesskatt i syfte att skapa maximal transparens. De allra flesta skattebetalare saknar tillräcklig kunskap om vilka skatter de betalar, dvs. vilka offentliga resurser som de är med och bidrar till. Vi ser därför ett behov av att öka medvetenheten om skatter genom ökad transparens på de månatliga lönebeskeden, av vilka också de sociala avgifter som tas ut på lönen ska framgå. På samma sätt ska det på det årliga slutskattebeskedet göras en total sammanställning av de skatter och sociala avgifter som varje individ betalat in under året. Varje medborgare ska löpande kunna kontrollera hur mycket som betalats in och hur pengarna årligen har fördelats på kommunen, regionen och staten. Det handlar om att ge ökad information som en del i att öka transparensen. På samma sätt behöver kassakvitton bli mer transparenta när det gäller punktskatters del av slutpriset.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det vi anförde ovan.

2. Synliga skatter och avgifter, punkt 1 (C)

av Anders Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 3 och
avslår motionerna

2024/25:332 av Nima Gholam Ali Pour (SD) yrkandena 2 och 3,

2024/25:1099 av Helena Storckenfeldt och Lars Püss (båda M),

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 1,

2024/25:1741 av Cecilia Rönn (L),

2024/25:1948 av Margareta Cederfelt (M),

2024/25:2044 av Anna af Sillén och Jesper Skalberg Karlsson (båda M)
yrkandena 1 och 2,

2024/25:2460 av Hans Eklind (KD),

2024/25:2669 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2024/25:2755 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2024/25:2868 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2024/25:2923 av Sten Bergheden (M),

2024/25:3077 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD)
yrkandena 1–5,

2024/25:3144 av Marie-Louise Hänel Sandström (M) och

2024/25:3155 av Josefin Malmqvist (M) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

De skattesänkningar och avdrag som genomförts under de senaste två decennierna har varit viktiga. De har kraftigt ökat människors frihet och gjort Sverige mer konkurrenskraftigt genom att steg för steg sänka ett av världens högsta skattetryck och samtidigt minska mängden olagligt arbete och skattefusk. Livspusslet har blivit enklare och företag har kunnat växa snabbare på grund av ett lägre kostnadstryck. Skatteintäkterna ökar när fler människor jobbar och betalar skatt, samtidigt som kostnaden för bidragen sänks. Fler jobb måste skapas för att minska utanförskapet och öka resurserna till välfärden. Sänkta arbetsgivaravgifter är en viktig del för att skapa utrymme för företag att kunna anställa fler och skapa mer livskraftiga och konkurrenskraftiga företag.

Det ska vara tydligt för både företag och privatpersoner vilka skatter som har betalats. Skattesystemet ska vara så enkelt och transparent som möjligt. Arbetsgivaravgiften bör därför synliggöras genom att den allmänna löneavgiften separeras från arbetsgivaravgiften. Genom att separera avgifterna från varandra blir det tydligare vilka skatter företagen betalar.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det jag anför ovan.

3. F-skatt och näringsverksamhet, punkt 2 (S, MP)

av Niklas Karlsson (S), Marie Olsson (S), Kalle Olsson (S), Mathias Tegnér (S), Annika Hirvonen (MP) och Marcus Andersson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 18 och avslår motionerna

2024/25:62 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 7 och 33,

2024/25:1127 av Alexandra Anstrell (M),

2024/25:1787 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2024/25:2123 av Mattias Ottosson m.fl. (S) och

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 1.

Ställningstagande

F-skattereglerna har utretts och möjligheterna till missbruk ska stoppas. Skatteverket bör få bättre rättsliga förutsättningar att på ett mer effektivt sätt följa upp dem som har godkänts för F-skatt. Godkännande för F-skatt bör därför i vissa fall kunna tidsbegränsas, högre krav på skötsamhet bör kunna

ställas och Skatteverket bör få utökade möjligheter att återkalla ett godkännande vid brister och missbruk.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det vi anfört ovan.

4. F-skatt och näringsverksamhet, punkt 2 (V)

av Ilona Szatmári Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:62 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 7 och 33 samt avslår motionerna

2024/25:1127 av Alexandra Anstrell (M),

2024/25:1787 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2024/25:2123 av Mattias Ottosson m.fl. (S),

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 1 och

2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 18.

Ställningstagande

För att värna arbetstagarbegreppet och arbetsrätten ska det krävas mer än en uppdragsgivare för att godkännas för F-skatt. Ett lagom formulerat men uttryckligt krav på fler än en uppdragsgivare skulle minska risken för att arbetsgivare tvingar anställda att starta företag enbart i syfte att sänka arbetsgivarens arbetskraftskostnader. I speciella fall ska godkännande kunna ges trots att företaget bara har en uppdragsgivare. I sådana fall ska det finnas en s.k. lokal överenskommelse mellan arbetsgivaren och det avtalsbärande fackförbundet.

Egenanställning är en relativt ny företeelse på den svenska arbetsmarknaden. Egenanställningsföretagens affärsidé är att ”bereda möjligheter och skapa trygghet för personer att verka som egenföretagare utan att de behöver skaffa godkännande för F-skatt och sköta den administration som är förenad med egenföretagande” (SOU 2017:24). Många av plattformsarbetarna har en egenanställning via ett egenanställningsföretag. På detta sätt behöver plattformsföretaget inte ta något arbetsgivaransvar, utan i stället fungerar egenanställningsföretaget som en form av ”arbetsgivarmålvakt” åt plattformsföretaget. Egenanställningsföretaget tar inte heller något arbetsgivaransvar för den egenanställda plattformsarbetaren, utan företagets funktion är enbart att betrakta som en administrativ lösning. Många av de plattformsarbetare som har en s.k. egenanställning saknar godkännande för F-skatt samtidigt som de kontinuerligt utför arbete åt plattformsföretag under anställningsliknande

förhållanden. Dessa plattformsarbetare är därmed att betrakta som falska egenanställda eller falska egenföretagare. Det bör ställas krav på godkännande för F-skatt vid egenanställning.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det jag anfört ovan.

5. F-skatt och näringsverksamhet, punkt 2 (C)

av Anders Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 1 och
avslår motionerna

2024/25:62 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 7 och 33,

2024/25:1127 av Alexandra Anstrell (M),

2024/25:1787 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2024/25:2123 av Mattias Ottosson m.fl. (S) och

2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 18.

Ställningstagande

Sverige har i dag en modell med preliminärskatt för företag, både för aktiebolag och för enskilda firmor, som bl.a. innebär att nystartade företag under det första året måste uppge en förväntad vinst, redan innan de börjat tjäna pengar. Det är självklart svårt att uppskatta vad vinsten kommer att uppgå till när verksamheten inte har kommit igång. Många företagare uppskattar vinsten till ett felaktigt belopp eftersom intäkterna och utgifterna kan fördela sig väldigt olika över året. Preliminärskatten kan innebära att företagaren tvingas betala skatt med redan beskattade medel, vilket hämmar likviditeten i bolaget och minskar utrymmet för investeringar. Systemet behöver ses över så att företag inte ska behöva betala skatt i förskott.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det jag anfört ovan.

6. Krav på underentreprenörer och tidsbegränsad F-skatt, punkt 3 (V, MP)

av Ilona Szatmári Waldau (V) och Annika Hirvonen (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:62 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 8 och 9.

Ställningstagande

Hösten 2017 tillsatte regeringen en utredning med uppdrag att se över F-skattesystemet i syfte att bekämpa skattefusk och skatteundandragande. I juni 2019 lämnade utredningen sitt slutbetänkande (SOU 2019:31). Utredningen konstaterar att F-skattesystemet i huvudsak är ett välfungerande regelverk men att det förekommer att systemet missbrukas av personer som avsiktligt vill undanhålla skatter och avgifter eller kringgå arbetsrättsliga regelverk. För att komma till rätta med problemen föreslås att ett godkännande för F-skatt ”i vissa fall” ska kunna tidsbegränsas. Tidsbegränsningen ska göras om den sökande begär det eller ännu inte bedriver, men har för avsikt att bedriva, näringsverksamhet. Vidare föreslås högre krav på skötsamhet för den som ansöker om att bli godkänd för F-skatt samt utökade möjligheter att återkalla ett godkännande vid brister och missbruk. Vi välkomnar utredningens förslag men anser att de inte är tillräckliga för att värna arbetstagarbegreppet och motverka missbruk och fusk.

Det är viktigt att framhålla F-skattens roll som skydd för den enskilda konsumenten. Den som anlitar en uppdragstagare med F-skatt behöver inte göra något skatteavdrag eller betala arbetsgivaravgifter på ersättningen. Om en oseriös uppdragstagare blir godkänd för F-skatt kan detta utnyttjas för att försvåra upptäckten av svartarbete. I dag gäller ett godkännande av F-skatt tills vidare. För att begränsa fusk bör ett tidsbegränsat godkännande av F-skatt införas. Tidsbegränsningen ska avse både obegränsat och begränsat skattskyldiga och gälla de uppdragstagare som debiterar under en viss summa i skatt.

I dag ställs det krav på att företag som utför arbeten i Sverige som ger rätt till rotavdrag ska vara godkända för F-skatt. Detta krav gäller dock inte de underentreprenörer som ofta anlitas för att utföra rotarbetet. Detta skapar utrymme för missbruk och fusk. Reglerna bör ändras så att det införs krav på att även underentreprenörer ska ha giltigt godkännande för F-skatt för att rotavdrag ska betalas ut.

Detta bör regeringen se över.

7. Personalliggare, punkt 4 (SD)

av Eric Westroth (SD), Bo Broman (SD), Jimmy Ståhl (SD) och Erik Hellsborn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 2 och

2024/25:1450 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del och avslår motionerna

2024/25:62 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 18 och 19,

2024/25:1148 av Charlotte Nordström (M),

2024/25:1191 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 9,

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 4 och

2024/25:2907 av Sten Bergheden (M).

Ställningstagande

Regelverket för personalliggare i hotell- och restaurangbranschen upplevs som fyrkantigt och omodernt. Alltför höga sanktionsavgifter tas ut för oavsiktliga småfel trots att det är uppenbart att det inte rör sig om fusk i egentlig mening. Personalliggare infördes för att motverka illegal arbetskraft, men också som ett verktyg mot lönedumpning. Personalliggare ska föras av den som bedriver verksamhet inom branscherna bygg, fordonsservice, frisör, kropps- och skönhetsvård, livsmedels- och tobaksgrossist, restaurang och tvätteri. I personalliggaren måste även minderåriga barn som uppehåller sig i lokalen och som inte är en del i verksamheten anges. Skatteverket gör oannonserade kontroller och de kontrollavgifter som Skatteverket kan kräva vid upptäckt av felaktigheter i personalliggaren uppfattas som stelbenta och tar ofta inte hänsyn till ofrivilliga fel eller uppsåtliga fel. Många i de olika branscherna upplever systemet som betungande och tycker att det tar mycket tid i anspråk. Små och medelstora företag som lyckas växa skapar de flesta nya arbetstillfällena i Sverige i dag och en sund politik måste utgå från att möjliggöra tillväxt i dessa företag. Regelverket har med dagens tillämpning väldigt låg acceptans hos branschens aktörer. Vi behöver därför utreda systemet med personalliggare och dess effektivitet när det gäller att beivra skatteundandragande samt hur den administrativa bördan för företagare ska kunna hållas till ett minimum.

Detta bör regeringen se över.

8. Personalliggare, punkt 4 (V)

av Ilona Szatmári Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:62 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 18 och 19 samt avslår motionerna

2024/25:1148 av Charlotte Nordström (M),

2024/25:1191 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 9,

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 2,

2024/25:1450 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del,

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 4 och

2024/25:2907 av Sten Bergheden (M).

Ställningstagande

I dag finns möjligheter till skatteavdrag för kostnader vid renovering, ombyggnad och tillbyggnad i egna hem och bostadsrättslägenheter s.k. rottjänster. Ett av syftena med rotavdraget är att minska svartarbete. Enligt flera rapporter är dock svartarbete vanligt förekommande inom rotsektorn. Bland annat förekommer fusk med löner och sociala avgifter. För att motverka detta behöver regelverket stramas åt. Det finns i dag krav på elektroniska personalliggare på byggarbetsplatser. Från detta krav är den småskaliga byggverksamheten i form av rotföretag undantagen. Byggmärknadskommissionen föreslår att det införs krav på att elektroniska personalliggare används vid en byggtjänst för vilken man ansöker om rotavdrag. Jag anser att det är ett bra förslag. Krav på elektroniska personalliggare bör införas för företag som utför byggtjänster med rotavdrag.

Företag som utför arbete med rotavdrag ska anmäla avdraget för utbetalning till Skatteverket. Denna anmälan innehåller bara uppgifter om omfattningen av avdraget, vem som varit uppdragsgivare samt vilken fastighet det gäller. Byggföretaget behöver inte uppge vem eller vilka som utfört arbetet. Byggmärknadskommissionen föreslår att ett företag som begär en utbetalning från Skatteverket inom ramen för rotsystemet även ska lämna uppgift om vilka arbetstagare som har utfört arbetet. Det skulle ge Skatteverket bättre förutsättningar att upptäcka fall där svart arbetskraft använts i samband med en rottjänst. Kunden ska, enligt Byggmärknadskommissionen, kunna drabbas av utebliven subvention om svart arbetskraft har använts och kunden inte har gjort tillräckligt för att kontrollera att företaget följer gällande regelverk. Jag

delar Bygghandelskommissionens uppfattning. Företag som begär en utbetalning från Skatteverket inom ramen för rotsystemet ska även lämna uppgift om vilka arbetstagare som har utfört arbetet.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det jag anfört ovan.

9. Personalliggare, punkt 4 (C)

av Anders Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 4 och

avslår motionerna

2024/25:62 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 18 och 19,

2024/25:1148 av Charlotte Nordström (M),

2024/25:1191 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 9,

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 2,

2024/25:1450 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 i denna del och

2024/25:2907 av Sten Bergheden (M).

Ställningstagande

För att upprätthålla förtroendet för skattesystemet är det avgörande att kontinuerligt arbeta med att förenkla för skattebetalarna. För mindre organisationer och företag innebär all komplicerad och tidskrävande skatteadministration en tung börda. De behöver ofta göra lika mycket som större företag men med färre resurser. Ett regelverk som är särskilt problematiskt för många företag, t.ex. för företag inom besöksnäringen och lantbruksföretag, är systemet med personalliggare. Sedan 2018 måste alla personer som bor under samma tak där det bedrivs näringsverksamhet registrera sig om de på något sätt bidrar till verksamheten. Systemet har redan utvärderats vid flera tillfällen och nu är det dags för förändring. Regeringen behöver återkomma med konkreta förslag på hur systemet med personalliggare kan förändras både för att förenkla för företagen och för att minska antalet företag som omfattas av systemet. I ett första steg behöver utvidgningen från 2018 slopas. Regelkrånglet måste minska och här kan ny teknik bana väg för ett enklare system.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det jag anfört ovan.

10. Certifierade kassaregister, punkt 5 (SD)

av Eric Westroth (SD), Bo Broman (SD), Jimmy Ståhl (SD) och Erik Hellsborn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1450 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 4 i denna del och 12,

2024/25:1454 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 14 och

2024/25:1469 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 och avslår motionerna

2024/25:317 av Erik Hellsborn (SD) och

2024/25:3084 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkandena 5 och 6.

Ställningstagande

Marknadsknallarna är inte många, men de reser runt till landets olika marknader. Vissa marknader får hela städer att blomma upp – Jokkmokks marknad, Skänninge marknad, Kiviks marknad, Vimmerby marknad m.fl. Marknaderna har ett historiskt arv och utgör en mötesplats och på vissa håll är det en tidpunkt på året då utflyttade kommer hem och träffar nära och kära. Det är ett problem att knallarna sedan 2014 är skyldiga att ha kvittoskrivande kassasystem som måste fungera oavsett om de har tillgång till el eller inte och oavsett om mobilnätet blir överbelastat eller inte. Dessutom ska kassasystemen tåla fukt och kyla, vilket de inte är konstruerade för. Ingen tillverkare kan i dag tillhandahålla system som lever upp till de svenska kraven. Marknaden för kassasystem som uppfyller kraven enligt det svenska regelverket är alltför begränsad för att det ska vara motiverat att utveckla sådana system. Detta beror på att mer schablonmässig och förenklad beskattning av marknadsknallar är vanligt förekommande i vår omvärld.

Regeringen bör därför ta initiativ till en utvärdering av kravet på kassaregister och kvittoskrivande kassasystem för torg- och marknadshandeln i syfte att göra det möjligt för marknadsknallar att bedriva verksamhet även utan tillgång till el och datatrafik samt under svåra väderförhållanden, inte minst för att våra stora och välkända marknader har en mycket positiv inverkan på vår turist- och besöksnäring.

Regelverket för kassaregister i hotell- och restaurangbranschen upplevs som fyrkantigt och omodernt. Alldeles för höga sanktionsavgifter tas ut för oavsiktliga småfel trots att det är uppenbart att det inte är fråga om fusk i

egentlig mening. I dag görs nästan inga köp med kontanter, varför det är ovanligt med svarta pengar och behovet av kassaregister kan ifrågasättas. Detta regelverk bör därför utvärderas och förenklas.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det vi anfört ovan.

11. Skatte- och avgiftskontroll, punkt 6 (S, V)

av Niklas Karlsson (S), Marie Olsson (S), Kalle Olsson (S), Mathias Tegnér (S), Ilona Szatmári Waldau (V) och Marcus Andersson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 23 och

2024/25:3191 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna

2024/25:504 av Anne-Li Sjölund (C),

2024/25:2056 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 6,

2024/25:2546 av Boriana Åberg (M) och

2024/25:2827 av Sten Bergheden och Johanna Rantsi (båda M) yrkande 1.

Ställningstagande

Reglerna om personalliggare har utvidgats. Arbetsgivardeklarationer på individnivå har införts. Ett ekonomiskt arbetsgivarbegrepp har införts, och med det ett krav på registrering av utländska arbetsgivare som har anställda i Sverige. Den som är skyldig att göra skatteavdrag ska registreras som arbetsgivare hos Skatteverket. Det behöver tas fler steg för att använda systemets fulla potential. Mer behöver göras för att motverka svartarbete och arbetslivskriminalitet. Den utredning som just nu arbetar med ett brett mandat behöver komma fram med ytterligare åtgärder. Steg för steg ska vi få svartarbetet att upphöra. Den svenska arbetsmarknadsmodellen ska upprätthållas. Därför måste åtgärderna mot arbetslivskriminalitet skärpas och utökas. Det är mycket angeläget för att stoppa utnyttjandet av människor på svensk arbetsmarknad och för att sätta stopp för snedvridningen av konkurrensen i näringslivet där seriösa företagare riskerar att slås ut av kriminella.

Sverige möter flera stora samhällsproblem. Vi behöver stoppa den nationella sjukvårdskrisen, vi behöver ta krafttag mot gängkriminaliteten och försvaret måste rustas starkare. Svenska hushåll pressas hårt av det höga kostnadsläget. Samtidigt försvinner enorma summor ut ur Sverige och Europa genom skatteundandragande och skattefusk. Beräkningar från EU-kommissionen visar att det försvinner hundratals miljarder kronor i Europa

varje år. Exakt hur stort skattebortfallet är i Sverige är inte fastställt, men uppskattningar tyder på att det rör sig om många miljarder kronor per år som försvinner från statskassan. Det är medel som skulle kunna användas till välfärden, polisen eller försvaret. Att motverka skattefusk och skatteflykt måste vara en prioriterad fråga. Skälen till det är flera. Bland annat är det en moralisk fråga. Det är viktigt för skattemoralen att motverka skattefelet, dvs. skillnaden mellan den skatt som skulle ha blivit fastställd om alla redovisade sina verksamheter och transaktioner korrekt och den skatt som fastställs efter Skatteverkets kontroller. Det är orimligt att väldigt rika svenskar och svenska företag kan betala en lägre andel i skatt än undersköterskan eller småföretagaren genom aggressiv skatteplanering. Därför vill vi kraftigt skärpa reglerna för medhjälp till skatteundandragande och aggressiv skatteplanering. Dessutom är motverkandet av skattefusk och skatteflykt en konkurrensfråga. Om inte alla företag betalar skatt på samma villkor snedvrids konkurrensen. Det är också en fråga om resurser och förtroende för våra demokratiska system.

Reglerna om skattetillägg har skärpts. Men skatteflykten söker ständigt nya vägar, och det krävs jämna steg för att minska skatteundandragande. När skatteflykten är internationell måste arbetet för att motverka den också bedrivas på global nivå. Ett stort antal steg i det arbetet har tagits. Det EU-gemensamma arbetet för att sätta press på jurisdiktioner med skadliga skatte-regimer har rustats med skarpa motåtgärder vid transaktioner med företag i de jurisdiktionerna. EU:s granskning av dolda statsstöd till internationella jättekonglomerat är betydelsefull. Skatteavtal har sagts upp när de lett till icke-beskattnings i stället för att motverka dubbelbeskattnings. De globala tech-jättarna ska inte få möjlighet att undvika att betala skatt utan måste bidra utifrån sin bärkraft och beskattas där värdena skapas i stället för där skatten är lägst. Vi är däremot motståndare till att flytta beskattningsrätten från innovationsländer till marknadsländer. Det skulle urholka skatteintäkterna för länder som likt Sverige bygger sitt välstånd på att investera i människor och kunskap i stället för att konkurrera med lägre skatter och löner.

Det EU-gemensamma arbetet för att motverka skatteundandragande bör fortsättningsvis stärkas. Vi välkomnar inriktningen i det föreslagna regelverket för att motverka att skalbolag används för gränsöverskridande skatteflykt, det s.k. ATAD 3-direktivet. Även arbetet mot gränsöverskridande momsbedrägerier behöver stärkas. Den förra socialdemokratiska regeringen införde regler om omvänd skattskyldighet för företag som säljer mobiltelefoner, datorer m.m., för att motverka momsbedrägerier. Problemen är dock ofta gränsöverskridande och därför behöver det samordnade arbetet på EU-nivå stärkas.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det vi anförde ovan.

12. Skatte- och avgiftskontroll, punkt 6 (C)

av Anders Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:504 av Anne-Li Sjölund (C) och

avslår motionerna

2024/25:2056 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 6,

2024/25:2546 av Borianana Åberg (M),

2024/25:2827 av Sten Bergheden och Johanna Rantsi (båda M) yrkande 1,

2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 23 och

2024/25:3191 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Det måste vara lätt att göra rätt även för en kassör i en ideell förening. Föreningar är precis som alla andra utbetalare skyldiga att lämna kontrolluppgifter om ersättning till personer som uppgår till 100 kronor eller mer. Många föreningar är små och omsätter inte några stora summor. Många av de som är kassörer i ideella föreningar har inte någon professionell erfarenhet av att arbeta med ekonomi, och då innebär det ett stort ansvar och mycket arbete att hantera skatte- och avgiftssituationen och den administration som detta innebär. Att minska onödig administration och underlätta för kassörer i de ideella föreningarna skulle ge mer tid till föreningarnas kärnverksamhet. Gränsen för när föreningar är skyldiga att lämna kontrolluppgifter bör därför höjas.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det jag anfört ovan.

13. Deklaration m.m., punkt 7 (SD)

av Eric Westroth (SD), Bo Broman (SD), Jimmy Ståhl (SD) och Erik Hellsborn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 9 och

avslår motionerna

2024/25:1659 av Camilla Rinaldo Miller (KD),

2024/25:1958 av Cecilia Engström (KD),

2024/25:2722 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2024/25:2865 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2024/25:2880 av Sten Bergheden (M),

2024/25:2881 av Sten Bergheden (M) och

2024/25:3084 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD)
yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Enskild firma är en lämplig form för ensamföretagare men är en företagsform som innebär en hel del administrativa sysslor som tar tid i anspråk från företagets kärnverksamhet. Många företagare är fullt upptagna med att utveckla, marknadsföra och leverera företagets erbjudanden till sina kunder. Därför anser vi att Skatteverket bör tillhandahålla förnyade, förenklade och automatiserade digitala tjänster för enskilda företagens redovisning och deklaration av skatter.

Detta bör regeringen se över.

14. Skattebeslut och rättssäkerhet i skattemål m.m., punkt 9 (SD)

av Eric Westroth (SD), Bo Broman (SD), Jimmy Ståhl (SD) och Erik Hellsborn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkandena 5 och 7 samt

avslår motion

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkandena 7 och 9.

Ställningstagande

Rättssäkerheten i skattemål bör stärkas. Skattetillägg kan drabba enskilda näringsidkare på ett orimligt sätt. För att upprätthålla förtroendet för rättsstaten är det viktigt att hitta vägar för att undvika att sådana situationer uppstår. Det handlar om gränsdragning i lagstiftningen. De villkor som gäller ska också uppfattas som legitima av medborgare och företagare.

Vi vill tillsätta en utredning för att se över hur rättssäkerheten i skatterättsliga processer kan förbättras. I utredningen ska det utvärderas om det skatterättsliga företrädaransvaret fungerar på ett tillfredsställande sätt. Utvärderingen bör också belysa om gränsdragningen mellan seriösa och oseriösa företagare i lagstiftningen är rätt avvägd.

I samband med skattemål tvingas normalt företag att i förväg, innan dom meddelas, betala rättegångskostnaderna för de mål de är part i. Detta kan vara betungande och ibland katastrofalt för ett företag och kan leda till att anställda förlorar sina arbeten. Vi menar att regelverket behöver ses över så att ersättning kan betalas ut för dessa rättegångskostnader tills dess att domen har meddelats alternativt att rättegångskostnaderna betalas in först efter att rättsläget har klarlagts. En utredning bör få i uppdrag att ta fram ett väl avvägt förslag om ersättningens storlek, om hur länge ersättning ska betalas ut och om hur utformningen ska göras för att systemet inte ska kunna missbrukas.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det vi anfört ovan.

15. Skattebeslut och rättssäkerhet i skattemål m.m., punkt 9 (C)

av Anders Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkandena 7 och 9 samt
avslår motion

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkandena 5 och 7.

Ställningstagande

Företrädaransvar innebär att en person som är legal eller faktisk företrädare för ett bolag kan bli personligt betalningsansvarig för bolagets obetalda skatter och avgifter. Tillämpningen av dagens regelverk har fått omfattande kritik från såväl akademi och näringslivsorganisationer som företagare. Kärnan i kritiken är att tillämpningen av reglerna i stort sett innebär ett närmast strikt ansvar och att bedömningen av de subjektiva rekvisiten (uppsåtliga och av grov oaksamhet) är alltför mekanisk. Detta riskerar att leda till att livsdugliga företag försätts i konkurs i onödan och innebär samtidigt försämrade möjligheter att rekrytera styrelseledamöter till mindre bolag. Den utredning om företrädaransvaret som lämnades under 2020 (SOU 2020:60) lyfte fram bra förslag, men de går som helhet inte tillräckligt långt. Betänkandet måste därför ses som en utgångspunkt att bygga vidare på. Regeringen bör ta fram

ett förslag på ny lagstiftning som utökar rådrumsregeln och ger ett större utrymme för att tillämpa regeln om befrielse från betalningsskyldighet.

Alla har rätt att få sin sak prövad i domstol när ett myndighetsbeslut har gått dem emot. När det kommer till bl.a. skattemål är dock processkostnaden en faktor som inte minst små företag behöver överväga innan de fattar beslut om huruvida de ska överklaga ett betungande beslut. Vid bifall till överklagandet får den enskilde i stort sett aldrig full ersättning för sina rättegångskostnader i skattemål. Företagare kan inte anses vara jämbördiga med Skatteverket och enskilda företagare ska inte behöva avstå att överklaga för att en kostnadskalkyl visar att det till slut kanske inte är värt processen. Regeringen bör därför skyndsamt tillsätta en utredning med uppdrag att återkomma med förslag på en rättvisare och rättssäkrare reglering av ersättning för processkostnader i skattemål.

Detta bör regeringen se över.

16. Skatteavtal m.m., punkt 10 (SD)

av Eric Westroth (SD), Bo Broman (SD), Jimmy Ståhl (SD) och Erik Hellsborn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 14 och avslår motionerna

2024/25:59 av Kjell-Arne Ottosson (KD),

2024/25:446 av Serkan Köse (S),

2024/25:554 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 16,

2024/25:744 av Fredrik Olovsson (S),

2024/25:1125 av Lars Püss (M),

2024/25:1200 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 8 och

2024/25:1921 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkandena 18–20.

Ställningstagande

Skatteavtal tecknas multilateralt eller bilateralt. Löpande har Sverige tecknat skatteavtal med många länder och OECD har tagit fram multilaterala skatteavtal för att undvika skatteundandragande som Sverige är part i. De internationella skatteavtalen behöver kontinuerligt uppdateras. Det är en ständig process som innebär att Sverige om vi förblir passiva kan hamna i ett läge där vi till slut får en skattemässig konkurrensnackdel gentemot andra

länder. Det är därför viktigt att genomföra en översyn av de skatteavtal som Sverige har tecknat för att se vilka behov det finns av förnyelse.

Sverige har i flera decennier arbetat med att genomföra globala partnerskap för att stärka utvecklingsländers skattekapacitet. Sverige har lagt resurser på att bygga upp utvecklingsländers möjligheter att beskatta den egna ekonomin. När det nu gått en tid kan det vara lämpligt att utvärdera hur arbetet med skattekapacitet har utvecklats. Vilka länder är i dag självständiga med en fungerande marknadsekonomi och egen offentlig sektor som finansieras av skatter som landet självt klarar av att driva in. Med detta som utgångspunkt behöver Sverige i framtiden lägga en större vikt vid förhandlingar i internationella skatteavtal med utvecklingsländer, i syfte att undvika dubbelbeskattning, och ställa tydligare krav på en viss standard på skattemyndighetens funktionsduglighet i fråga om att driva in skatter för att avtalet ska undertecknas.

Sveriges politik för skatteavtal behöver både stärka exportindustrins konkurrenskraft och ställa krav på att utvecklingsländer ökar sin självständighet i fråga om den egna beskattningskapaciteten.

Detta bör regeringen se över.

17. Skatteavtal m.m., punkt 10 (V, MP)

av Ilona Szatmári Waldau (V) och Annika Hirvonen (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:554 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 16 och

2024/25:1921 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkandena 18–20 och avslår motionerna

2024/25:59 av Kjell-Arne Ottosson (KD),

2024/25:446 av Serkan Köse (S),

2024/25:744 av Fredrik Olovsson (S),

2024/25:1125 av Lars Püss (M),

2024/25:1200 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 8 och

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 14.

Ställningstagande

Vi vill underlätta och öka tryggheten för arbetstagare som bor i ett nordiskt land men arbetar i ett annat. En utredning bör därför tillsättas som bl.a. ska se över gemensamma avtal mellan de nordiska länderna som berör detta område.

Regeringen bör tillsammans med de övriga nordiska regeringarna se över det nordiska dubbelbeskattningsavtalet.

En lag om skatterapportering infördes 2023. Den handlar om ökad transparens i stora företags skattebetalningar och bygger på ett EU-direktiv som syftar till att öka insynen i företag, transparensen och den offentliga granskningen av företags inkomstskatteuppgifter. Genom lagen införs krav på att stora multinationella koncerner och företag ska offentliggöra uppgifter om den inkomstskatt som de betalar i olika länder. Vi välkomnar att EU infört land-för-land-rapportering efter att bl.a. Sverige försenat och hindrat införandet. EU-direktivet har dock flera brister. För det första omfattas endast multinationella företag som har en årlig omsättning som överstiger 750 miljoner euro, i den svenska lagtexten 8 miljarder kronor. Detta innebär att 85–95 procent av de multinationella företagen inte omfattas av regelverket. För det andra ska företagen endast offentliggöra sin verksamhet i EU-länderna samt om de har någon verksamhet i länder som finns med i EU:s förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet. Regeringen bör inom EU driva på för att den offentliga land-för-land-rapporteringen ska gälla i samtliga länder där företagen har verksamhet.

Regeringen bör också driva på för att alla multinationella företag vars omsättning överstiger 40 miljoner euro ska omfattas av den offentliga land-för-land rapporteringen.

Regleringen behöver också förbättras eftersom Sverige har valt att använda möjligheten för företag att tillfälligt utelämna vissa uppgifter i inkomstskatterapporten. För att effektivt bidra till kampen mot skatteplanering och skatteflykt behöver rapporteringsskyldigheten för storföretag vara heltäckande. Regeringen bör därför återkomma med ett lagförslag som innebär att företag inte ska ha möjlighet att tillfälligt utelämna vissa uppgifter i sin inkomstskatterapport.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det vi anfört ovan.

18. Skatteavtal m.m., punkt 10 (C)

av Anders Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1200 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 8 och avslår motionerna

2024/25:59 av Kjell-Arne Ottosson (KD),

2024/25:446 av Serkan Köse (S),

2024/25:554 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 16,

2024/25:744 av Fredrik Olovsson (S),
2024/25:1125 av Lars Püss (M),
2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 14 och
2024/25:1921 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkandena 18–20.

Ställningstagande

Nordiska gränspendlare som arbetade hemifrån under coronapandemin kan tvingas betala skatt i två länder. Det är följden av att de nordiska finansministrarna inte går med på ett undantag från gällande skatteregler. Enligt det nordiska skatteavtalet ska en gränspendlare betala skatt i det land där personen arbetar. Under coronapandemin arbetade många pendlare på uppmaning av sina arbetsgivare hemifrån vilket innebär att pendlarna ska betala skatt i det land där de bor för varje dag som arbetet genomförs hemifrån. I Öresundsregionen finns ett särskilt skatteavtal, Öresundsavtalet, som innebär att de vanliga reglerna inte gäller om hemarbetet pågått mer än 50 procent under en period av tre månader, utan då ska skatten betalas i det land där man bor. Det betyder att de pendlare som berörs av detta måste deklarera och betala skatt både i bosättningslandet och i det land där de arbetar. I vissa fall ska skattepengar skickas mellan länderna, vilket leder till ökat merarbete för arbetstagaren, arbetsgivaren och myndigheterna. Inom socialförsäkringen och arbetslöshetsförsäkringen har man hittat en lösning på denna problematik genom att arbetstagaren kvarstår i arbetslandets försäkring. En liknande lösning bör införas på skatteområdet. Den svenska regeringen har i enhällighet med de övriga nordiska regeringarna betonat att de inte i nuläget avser att vidta åtgärder som ger dispens från det nordiska skatteavtalet eller Öresundsavtalet.

Regeringen bör se över sin position och förenkla skattesituationen efter covid-19 för arbetspendlare över landsgränser.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det jag anfört ovan.

19. Folkbokföring m.m., punkt 11 (C, MP)

av Anders Ådahl (C) och Annika Hirvonen (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:2951 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 17 och
avslår motionerna

2024/25:263 av Anna Vikström (S) yrkandena 1 och 2,
2024/25:363 av Martin Westmont (SD),
2024/25:788 av Monica Haider (S),

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4,
2024/25:1960 av Margareta Cederfelt (M),
2024/25:2139 av Robert Stenkvist (SD) yrkandena 1–7,
2024/25:2260 av Mattias Eriksson Falk m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,
2024/25:2514 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 9 och
2024/25:2869 av Ann-Sofie Lifvenhage (M).

Ställningstagande

Om vårdnadshavarna inte delar bostadsadress bör myndighetspost och meddelanden från exempelvis förskolan och skolan alltid skickas till båda vårdnadshavarna för att säkerställa insyn. I dag skickas sådan post bara till den förälder hos vilken barnet bor trots att båda föräldrarna är vårdnadshavare. Det är inte rimligt att en vårdnadshavare ska vara beroende av att den andra vårdnadshavaren lämnar information. Att myndighetspost och post från hälso- och sjukvården, förskolan, skolan m.m. kommer till båda vårdnadshavarnas kännedom kan också främja en bättre dialog och ett bättre samarbete mellan föräldrarna kring barnet.

Detta bör regeringen se över.

20. Delårsboende, punkt 12 (C, MP)

av Anders Ådahl (C) och Annika Hirvonen (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 11 och
2024/25:3057 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 8 och
avslår motion
2024/25:1483 av Camilla Mårtensen m.fl. (L).

Ställningstagande

Lands- och glesbygdskommuner med många fritidshus brottas i dag med utmaningen att tillhandahålla samhällsinfrastruktur samtidigt som de boende inte betalar skatt i dessa kommuner. Den 1 november varje år sätts den kommunala skattebasen inför följande år utifrån hur många som är folkbokförda i kommunen vid det datumet. Många kommuner har en stor utmaning med en relativt sett hög andel deltidsboende, som aldrig folkbokför sig i kommunen, under stora delar av året. Både en hög andel säsongsanställda och övriga deltidsboende under året innebär en belastning på såväl infrastruktur

som välfärdstjänster som skatteuttaget baserat på permanentboende ska bära. För kommunen kan det innebära en annan allokering av skatteresurser till verksamheter och tjänster än vad som skulle ha varit fallet om skatteuttaget hade motsvarat antalet invånare under helåret, t.ex. när det gäller investeringar i vägar, vatten och avlopp och vård. Efter pandemin finns tecken på vad vissa kallar en ruralisering dvs. en flytt från stad till land, men ingen vet ännu hur det kommer att påverka valet av företags- och affärsmodeller eller val av arbets- och bostadsort. I övergången till ett mer digitalt samhälle ökar möjligheterna till nya företagsetableringar och val av boende vilket ökar behovet av att se över vilka utmaningar ett ökat antal deltidboende kan innebära för kommuner. Utmaningen som vissa kommuner möter med en hög andel deltidboende som inte betalar inkomstskatt i kommunen är konkret och måste tas på allvar. En utredning bör därför göras av hur dessa kommuners ekonomi ytterligare skulle kunna stärkas genom att alla som bor där tillfälligt betalar skatt även när de bor där en kortare tid, som sommar- eller säsongboende. Skatteintäkterna skulle komma såväl tillfälligt boende som åretruntboende till del genom en stärkt välfärd och samhällsservice.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det vi anfört ovan.

21. Uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, punkt 13 (V, MP)

av Ilona Szatmári Waldau (V) och Annika Hirvonen (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1930 av Tony Haddou m.fl. (V) yrkande 28 och

2024/25:3052 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 19.

Ställningstagande

Ukrainska flyktingar bör få samma villkor som andra som får uppehållstillstånd i Sverige. Vi välkomnar att utlänningar med tillfälligt skydd ska kunna folkbokföras tidigare. Det är en central och viktig åtgärd då en person som folkbokförs får ett personnummer som gör det möjligt att få tillgång till det svenska samhället på ett mer inkluderande sätt. Vi är dock kritiska till hur bestämmelsen är utformad. Personer som har beviljats uppehållstillstånd i Sverige med tillfälligt skydd träffas av en ”spärrtid” om tolv månader innan de kan folkbokföras i Sverige. Någon motsvarande regel förekommer inte för andra grupper utan för dessa gäller i stället huvudregeln i 4 § folkbokföringslagen att en person ska folkbokföras så snart ett uppehållstillstånd har beviljats. Den nuvarande bestämmelsen innebär att en person som kommer till Sverige

och söker skydd från kriget i Ukraina och som beviljas uppehållstillstånd med tillfälligt skydd inte kan folkbokföras här under det första året. Det innebär att personen inte kan ta del av alla de förmåner som utgår vid folkbokföring i Sverige. Personen omfattas dock av lagen om mottagande av asylsökande vilket är den situation och de livsvillkor som regeringen ansåg var bristfälliga och sa sig vilja förbättra. Det är därför svårt att förstå varför man lade fram ett förslag med en tolv månadersgräns. I likhet med vad juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet ansåg i sitt svar på remissen saknas en tydlig motivering till att tolv månadersgränsen behövs och en ordentlig analys av de konsekvenser som denna särreglering kan innebära. Utlänningar med tillfälligt skydd bör i likhet med andra grupper kunna folkbokföras i Sverige så snart ett uppehållstillstånd har beviljats. Vi anser också att handläggningstiderna måste kortas ned så att asylsökande får besked om uppehållstillstånd tidigare. De nya reglerna som innebär folkbokföring efter ett år i Sverige är ett steg i rätt riktning, men regeringen bör återkomma med förslag om att utlänningar med tillfälligt skydd ska kunna folkbokföras i Sverige så snart de har beviljats ett minst ett år långt uppehållstillstånd.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det vi har anfört ovan.

22. Skyddade personuppgifter, punkt 14 (S, V, MP)

av Niklas Karlsson (S), Marie Olsson (S), Kalle Olsson (S), Mathias Tegnér (S), Ilona Szatmári Waldau (V), Annika Hirvonen (MP) och Marcus Andersson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 27 och avslår motionerna

2024/25:321 av Erik Hellsborn (SD),

2024/25:486 av Mikael Larsson (C),

2024/25:854 av Alexandra Völker och Azadeh Rojhan (båda S) yrkande 7,

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 6,

2024/25:1503 av Marlène Lund Kopparklint (M),

2024/25:2062 av Ann-Sofie Alm (M) yrkande 2,

2024/25:2534 av Jan Ericson (M),

2024/25:2611 av Ida Drougge (M),

2024/25:2702 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2024/25:3078 av Markus Wiechel (SD),

2024/25:3130 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) och

2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 13.

Ställningstagande

Mer än 26 000 personer i Sverige lever med s.k. skyddade personuppgifter. I många fall handlar det om kvinnor och barn som tvingats flytta på grund av våld och hot från en närstående man. Att leva med skyddade personuppgifter försvårar hela livssituationen för våldsutsatta kvinnor och barn. Det finns stora risker kopplade till att personuppgifter görs tillgängliga på internet, t.ex. uppgifter om adress, telefonnummer och ålder och andra uppgifter som rör enskildas personliga förhållanden. Att uppgifterna finns offentligt bidrar till att kvinnor och barn utsätts för risker. Skyddet för personuppgifter bör stärkas.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det vi anfört ovan.

23. Skyddade personuppgifter, punkt 14 (C)

av Anders Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 13 och avslår motionerna

2024/25:321 av Erik Hellsborn (SD),

2024/25:486 av Mikael Larsson (C),

2024/25:854 av Alexandra Völker och Azadeh Rojhan (båda S) yrkande 7,

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 6,

2024/25:1503 av Marlène Lund Kopparklint (M),

2024/25:2062 av Ann-Sofie Alm (M) yrkande 2,

2024/25:2534 av Jan Ericson (M),

2024/25:2611 av Ida Drougge (M),

2024/25:2702 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2024/25:3078 av Markus Wiechel (SD),

2024/25:3130 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) och

2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 27.

Ställningstagande

Det finns stora problem med dagens lagstiftning när det gäller skyddet för de som lämnat en våldsam relation. För personer med skyddade personuppgifter kan helt vanliga vardagliga situationer innebära stora säkerhetsrisker. Riksdagen har nyligen slagit fast att statens skydd brister i flera olika avseenden. Risken för att myndigheterna röjer skyddade personuppgifter är

stor. Regeringen arbetar med förslag om att utvidga den geografiska yta inom vilken en brottsutsatt ska vara skyddad, men våldsamma mäns rörelsefrihet väger ofta tyngre än kvinnors och barns trygghet och säkerhet. Kvinnors fundamentala mänskliga rättigheter åsidosätts. Det behövs därför ett skifte i synen på vems frihet vi som samhälle ska värna om. För en kvinna som lämnat en våldsam relation blir sällan fri från förövaren. Kvinnor som lever under skydd måste också kunna träffa sin familj och nära anhöriga, utan att riskera att stöta på den hon skyddas ifrån. Jag och mitt parti vill göra det enklare att utvidga kontaktförbudet så att dess geografiska område även omfattar platser där familj och nära anhöriga till kvinnan bor. Jag och mitt parti anser att lagstiftningen om kontaktförbud behöver göras om i grunden. I dag fungerar kontaktförbuden så att kvinnan får en ”fredad zon” runt hemmet, barnens skola och arbetet. Mannen har inte rätt att kontakta henne men det är en illusion eftersom mannen ofta bryter kontaktförbudet utan några konsekvenser. Problem uppstår när kvinnan behöver åka till andra sidan staden på en släkträff, hälsa på kompisar, gå en kvällskurs eller åka på semester. Allt detta görs med risk för att möta förövaren som anses så farlig att han inte får kontakta kvinnan. Det borde vara tvärtom dvs. mannen borde få en geografisk plats anvisad till sig och om han lämnar den ska han vara tvungen att anmäla det så att kvinnan får kännedom om det.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det jag anfört ovan.

24. Driva företag med skyddad identitet, punkt 15 (SD)

av Eric Westroth (SD), Bo Broman (SD), Jimmy Ståhl (SD) och Erik Hellsborn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 8 och avslår motionerna

2024/25:2467 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 34 och

2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 50.

Ställningstagande

Kapning av identiteter är ett samhällsproblem som vuxit sig allt större. När företagare driver företag inom ramen för företagsformen enskild firma är det den enskilda företagarens personnummer som används mot kund. Vi anser att detta medför en risk att företagaren får sitt personnummer kapat. Enskilda firmor bör därför få ett organisationsnummer som inte är identiskt med

näringsidkarens personnummer utan påminner om de organisationsnummer som gäller för aktiebolag, detta för att skydda företagare från identitetsstöld.

Detta bör regeringen se över.

25. Driva företag med skyddad identitet, punkt 15 (C, MP)

av Anders Ådahl (C) och Annika Hirvonen (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:2467 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 34 och

2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 50 och

avslår motion

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 8.

Ställningstagande

En person som lever med skyddad identitet bör också ha möjlighet att driva företag och engagera sig i näringslivet. Det finns många exempel på personer, t.ex. våldsutsatta kvinnor, som med både stöd i lag och stöd från myndigheter har skyddad identitet. Dessa personer kan inte vara utestängda från möjligheten att driva företag eller sitta i bolagsstyrelser. I dag finns dock hinder för detta. Enligt sekretessgruppen hos Skatteverket kan man inte ha sekretess hos Bolagsverket. Det gör det möjligt att söka på personnummer och få information om i vilka bolag en person har styrelseuppdrag. Bolagens adresser kan då avslöja i vilken region personen med skyddad identitet befinner sig, vilket innebär stora risker för den enskilde. Det är motiverat med dessa regler, men olika möjligheter bör utredas så att inte t.ex. våldsutsatta kvinnor utestängs från en karriär i näringslivet. Det är inte rättvist eller rimligt att en kvinna som tagit sig ur en våldsam relation ska begränsas ekonomiskt livet ut.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det vi anfört ovan.

26. Tull och importskatter, punkt 16 (SD)

av Eric Westroth (SD), Bo Broman (SD), Jimmy Ståhl (SD) och Erik Hellsborn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 12 och

2024/25:1354 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2 samt avslår motion

2024/25:25 av Magnus Jacobsson (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

En stor del av brottsligheten i Sverige är hänförlig till missbruk av alkohol och narkotika. Ett annat perspektiv på grov brottslighet är användningen av vapen. Import av denna typ av varor inklusive tobak och läkemedel är föremål för s.k. importrestriktioner, vilket innebär att det krävs licenser och tillstånd för att föra in dessa varor. Dessutom finns en rad tullfria produkter, t.ex. dokument, farmaceutiska produkter, gåvor, skyddshjälpmedel, särskilda jordbruksprodukter, kapitalvaror, litteratur, luftfartsutrustning, trycksaker, gödningsmedel och varuprover. Det finns en uppenbar risk att kriminella utnyttjar import av denna typ av tullfria varor för att packa in exempelvis vapendelar och narkotika i försändelserna. Vi vill se över regelverket för importrestriktioner och tullfria varor så att det inte finns luckor som kriminella kan utnyttja för smuggling.

Vid inbetalning av importskatter såsom moms och punktskatter kan betalningen göras till både Skatteverket och Tullverket beroende på om personen eller företaget i fråga är momsregistrerat. Systemet med att anmäla och betala moms till Tullverket innebär en extra myndighetskanal i skatte- och redovisningshänseende. I förenklings- och enhetlighetssyfte bör skatter vid import, liksom all annan skattehantering, skötas av Skatteverket. Vi anser att det behöver vara enkelt att betala in importrelaterade skatter. Vi vill därför utreda hur systemet för importskatter kan utformas så att det blir enkelt för företagen att hantera.

Näringslivets utveckling är av fundamental betydelse för hela samhället och det är viktigt att på riktigt komma till rätta med onödigt regelkrångel. Samtidigt är det självklart att skatter och avgifter ska betalas in på ett korrekt sätt. För att minimera misstag och fel är det viktigt att huvudorsaken till felaktiga inbetalningar inte är alltför krångliga regelverk. Innebörden kan bli att fullt fungerande företag utan avsikt att göra fel ändå gör misstag i förfarandet vid tulldeklARATIONER och således straffas med tulltillägg i onödan. Det är vår uppfattning att vi inte i onödan bör bestraffa våra export- och importföretag som är så viktiga för att finansiera trygghet och välfärd i Sverige. Därför vill vi utreda hur regelverket för tulltillägg och deklARATIONER kan förenklas både formellt och tekniskt.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det vi anfört ovan.

27. Tullverkets verksamhet, punkt 18 (S, MP)

av Niklas Karlsson (S), Marie Olsson (S), Kalle Olsson (S), Mathias Tegnér (S), Annika Hirvonen (MP) och Marcus Andersson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:3111 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 65 och

2024/25:3192 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna

2024/25:73 av Johnny Svedin (SD) yrkande 1,

2024/25:819 av Eva Lindh m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2024/25:1191 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 11,

2024/25:1194 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 3,

2024/25:1354 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 3,

2024/25:1686 av Joakim Sandell m.fl. (S) och

2024/25:3164 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 15.

Ställningstagande

Tullverkets möjligheter att stoppa gränsöverskridande brottslighet och införseln av vapen, narkotika och pengar i Sverige samt utförseln av bl.a. stöldgods är avgörande för att knäcka den organiserade brottsligheten och öka tryggheten i vårt land. För att stärka våra gränser påbörjade vi socialdemokrater en kraftig utbyggnad av Tullverket och mellan 2017 och 2021 ökade resurserna med över en tredjedel och hundratala fler anställdes. Vi inledde även ett stort arbete med att se över alla Tullverkets befogenheter för att myndigheten skulle få bättre och mer moderna verktyg för att göra våra gränser säkrare och på så sätt vårt samhälle tryggare. Mer behöver göras. Den socialdemokratiskt tillsatta Tullbefogenhetsutredningen kom med sitt slutbetänkande förra året och som en följd av utredningens förslag föreslog regeringen en ny lag, tullbefogenhetslagen, som trädde i kraft den 7 november 2024. Vi välkomnar att tulltjänstemän har fått nya och utvidgade befogenheter inom kontrollverksamheten och den brottsbekämpande verksamheten. De ökade kraven på tullen innebär att myndigheten behöver ökade resurser för att kunna hantera sitt uppdrag. Vi ville ge ett extra tillskott till Tullverket redan hösten 2024, något som regeringen avslög. Samtidigt behöver tullens befogenheter regelbundet ses över och uppdateras för att myndigheten utöver att leverera på sitt kärnuppdrag ska kunna bidra till det brottsbekämpande arbetet. Insatserna för att stoppa stöldgods behöver stärkas, även om

problematiken med stöldgods egentligen handlar om att polisen inte har tillräckliga resurser för att jaga de stöldgods som härjar i Sverige. Det är svårt för Tullverket att nedprioritera kontrollen av införsel av vapen och narkotika till förmån för insatser mot stöldgods. Även våra grannländer torde prioritera införselkontroll framför kontroll av utförsel. Det är dock av stor vikt att Sverige åstadkommer tullsamverkan med motsvarande myndigheter i våra grannländer och även arbetar för detta inom EU. I en sådan tullsamverkan bör system för kontroll av misstänkt stöldgods kunna upprättas. Den som vill föra ut t.ex. cyklar, båtmotorer och bildelar i stor omfattning ska kunna uppvisa kontrollerbara köpehandlingar i samband med utförseln. Polisen bör genom underrättelse från Tullverket kunna genomföra särskilda kontroller av misstänkta kriminella säljare och transportföretag som hanterar misstänkt stöldgods. Vidare bör kontrollerna vid EU:s yttre gräns skärpas genom att det inrättas ett europeiskt expertcentrum mot narkotika- och vapensmuggling. Möjligheterna att få ytterligare stordriftsfördelar genom samordnade upphandlingar mellan olika EU-länders tullmyndigheter bör utredas. Det handlar t.ex. om röntgenapparater och vapen- och sprängämnesshundar för att stoppa införsel av vapen och narkotika. Det rättsliga samarbetet och polissamarbetet i EU fungerar väl men behöver utvecklas och förstärkas ytterligare. Artificiell intelligens och maskininlärning möjliggör nya brottsupplägg men ger också tullen och polisen nya möjligheter. Det kan t.ex. handla om att analysera stora mängder data för att identifiera mönster som kan tyda på smuggling. Det bästa är förstås om vapnen kan stoppas redan innan de kommer till Sveriges gräns. Därför vill vi stärka samarbetet med ursprungs- och transitländer, både det bilaterala samarbetet och det arbete som bedrivs inom EU.

Förra året inledde Tullverket på eget initiativ en utredning om behovet av utökad beväpning och annan skyddsutrustning. I november 2024 fick Tullverket i uppdrag från regeringen att utreda frågan vilket har resulterat i att Tullverket beslutat att den uniformerade personal som arbetar med kontroller vid landets gränser ska kunna vara beväpnad med tjänstepistol. Tullverket har också utrett möjligheterna att införa elchockvapen och kroppskameror som komplement. Erfarenheter från andra myndigheter och länder visar att elchockvapen kan vara effektiva men inte ersätta pistoler. Därför har man valt att inte införa elchockvapen i det här läget. Erfarenheter visar att kroppskameror kan bidra till att minska risken för att hotfulla situationer eskalerar. En pilotverksamhet med kroppskameror kommer att starta längre fram. Det kan dock komma att dröja innan förändringen är genomförd fullt ut. Medarbetare ska utbildas och vapen och all kringutrustning ska köpas in.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det vi anför ovan.

28. Tullverkets verksamhet, punkt 18 (SD)

av Eric Westroth (SD), Bo Broman (SD), Jimmy Ståhl (SD) och Erik Hellsborn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1354 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 3 och
avslår motionerna

2024/25:73 av Johnny Svedin (SD) yrkande 1,

2024/25:819 av Eva Lindh m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2024/25:1191 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande
11,

2024/25:1194 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 3,

2024/25:1686 av Joakim Sandell m.fl. (S),

2024/25:3111 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 65,

2024/25:3164 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 15 och

2024/25:3192 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Tullverkets verksamhet har en avgörande roll både för handeln och för brottsbekämpningen och är beroende av tilldelning av resurser. Tullen har successivt ökat sin personalstyrka de senaste åren, vilket har inneburit att fler beslag har kunnat göras. Tullen är dock ofta underbemannad och betydligt fler beslag och kontroller skulle kunna genomföras om Tullverket fick mer resurser för att kunna utbilda och anställa fler tulltjänstemän.

Detta bör regeringen se över.

29. Tullverkets verksamhet, punkt 18 (C)

av Anders Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3164 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 15 och
avslår motionerna

2024/25:73 av Johnny Svedin (SD) yrkande 1,
2024/25:819 av Eva Lindh m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,
2024/25:1191 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 11,
2024/25:1194 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 3,
2024/25:1354 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 3,
2024/25:1686 av Joakim Sandell m.fl. (S),
2024/25:3111 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 65 och
2024/25:3192 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Förutom polisen har bl.a. Tullverket en viktig brottsbekämpande roll. I en globaliserad värld sätts tullens verksamhet på prov och det är viktigt att med riktade åtgärder se till att bekämpa organiserad brottslighet samtidigt som vi ska vara öppna mot omvärlden. Att Tullverkets verksamhet fungerar bra är viktigt för att handeln, med varuflöden in i och ut ur vårt land, ska fungera bra för våra företag. Det är avgörande ur ett globalt konkurrensperspektiv. Tullverket har två huvudsakliga uppgifter som måste uppfyllas uppbörd dvs. att ta ut tullar, skatter och andra avgifter, och brottsbekämpning, där bl.a. olaglig införsel av alkohol, drogsmuggling och vapensmuggling ska stoppas. I nuläget behöver man också fokusera på att stoppa pengaflöden till den organiserade brottsligheten. För att kunna stärka sitt arbete med att skydda våra gränser, vara en central aktör i bekämpningen av den grova organiserade brottsligheten och upprätthålla goda förutsättningar för våra företag att bedriva handel med andra länder behöver Tullverket långsiktiga och hållbara resurser. Det är också viktigt för lag och ordning och för att våra företag ska kunna vara konkurrenskraftiga gentemot aktörer i andra länder. Riksdagen behöver därför säkerställa att Tullverket har en lagstiftning som är ändamålsenlig för verksamheten, och trots att Tullverkets befogenheter under en lång rad av år har utökats finns det fortfarande ett stort behov. Tullen behöver förstärkas när det gäller både personal och utrustning och möjligheterna för Tullverket att hantera problemen med införsel av vapen och stöldligor på landsbygden måste mötas med full kraft.

Detta bör regeringen se över.

Särskilt yttrande

Skyddade personuppgifter, punkt 14 (SD)

Eric Westroth (SD), Bo Broman (SD), Jimmy Ståhl (SD) och Erik Hellsborn (SD) anför:

Vi vill framhålla Tidöavtalet där samarbetspartierna Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna anger att partierna är överens om att ta ansvar för Sverige i ett gemensamt samarbete under mandatperioden 2022–2026.

Vi har därför valt att inte lämna någon reservation på motion 2024/25:1350 yrkande 6. Vi kommer i stället att noga följa det fortsatta arbetet med frågorna och återkomma med förslag om det finns skäl för det.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2024/25

2024/25:25 av Magnus Jacobsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det lättare för civilsamhället att bistå Ukraina och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:59 av Kjell-Arne Ottosson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för en översyn och eventuell revidering av det nordiska skatteavtalet, i syfte att förenkla reglerna och förbättra rättssäkerheten för gränspendlare samt främja den nordiska arbetsmarknadens integration, och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:62 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska krävas flera uppdragsgivare för att godkännas för F-skatt och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tidsbegränsad F-skatt och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör införas ett krav på att även underentreprenörer ska ha giltig F-skatt för att rotavdrag ska utbetalas och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att krav på elektroniska personalliggare bör införas för företag som utför byggtjänster med rotavdrag och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att företag som begär en utbetalning från Skatteverket inom ramen för rotsystemet även ska lämna uppgift om vilka arbetstagare som har utfört arbetet och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör ställas krav på F-skatt vid egenanställning och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:73 av Johnny Svedin (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten för Tullverket att stationeras på postcentraler och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:263 av Anna Vikström (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa korrekta identiteter, t.ex. överväga en nationell övergripande stödfunktion i id-frågor och se över Statens servicecenters uppdrag, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge berörda myndigheter ett samverkansuppdrag att identifiera och åtgärda förekomsten av falska eller felaktiga identiteter i myndigheternas register och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:317 av Erik Hellsborn (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdatera lagen om kassaregister och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:321 av Erik Hellsborn (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sekretessbelägga inkomster och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:332 av Nima Gholam Ali Pour (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska överväga att utreda att den allmänna löneavgiften ska synliggöras för löntagare på lönebeskedet och i deklarationen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den allmänna löneavgiften ska få en ny benämning som beskriver den allmänna löneavgiften som en statlig löneskatt och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:363 av Martin Westmont (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skatteverket i sin årliga sammanställning över de populäraste namnen på nyfödda barn i Sverige bör redovisa namn med likartad stavning i samma grupp och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:446 av Serkan Köse (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motverka skatteflykt genom att stärka transparenskraven för multinationella företag och intensifiera det internationella samarbetet för att bekämpa skatteflykt och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:486 av Mikael Larsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bedrägerier med personnummer och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:504 av Anne-Li Sjölund (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att höja gränsen för föreningars skyldighet att lämna kontrolluppgift och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:554 av Birger Lahti m.fl. (V):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen tillsammans med de övriga nordiska regeringarna bör se över det nordiska dubbelbeskattningsavtalet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:744 av Fredrik Olovsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nytt skatteavtal och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:754 av Heléne Björklund (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta åtgärder för att utöka Tullverkets befogenheter till att även omfatta indirekt brottsbekämpning och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:788 av Monica Haider (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det möjligt att ändra civilstånd och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:819 av Eva Lindh m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Tullverket i uppdrag att utveckla samarbetet med våra grannländer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka Tullverket och ge verket nödvändiga förutsättningar för att kunna använda sina nya befogenheter och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:854 av Alexandra Völker och Azadeh Rojhan (båda S):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att kartlägga hur ofta personer som lever med skyddade uppgifter får sina uppgifter röjda och hur det ska förhindras och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:904 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studera förutsättningarna för att införa liknande begränsningar för påminnelseavgifter för statliga myndigheter som de som gäller för företag och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1099 av Helena Storckenfeldt och Lars Püss (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga behovet av ändringar i skatteförfarandelagen om att arbetsgivardeklarationen för varje betalningsmottagare även ska innehålla uppgift om arbetsgivaravgiftens belopp och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1125 av Lars Püss (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om benämningen av Republiken Kina (Taiwan) och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1127 av Alexandra Anstrell (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur hästnäringens betydelse för Sverige ska förtydligas, och även att den ofta innefattar viktiga småföretagare, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:1148 av Charlotte Nordström (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över kravet på personalliggare för att få en lagstiftning som är rimlig och rättvis, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:1191 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa kraven på personalliggare för familj och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa kravet på hamnar att kontrollera innehållet i samtliga containrar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1194 av Niels Paarup-Petersen (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flytta Tullverket till Skåne och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1200 av Niels Paarup-Petersen (C):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att dubbelbeskattning av pensioner måste stoppas och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1350 av Per Söderlund m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att öka skattetransparensen på lönebesked, slutskattebesked och konsumentkvitton och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda systemet för personalliggare med dess effektivitet när det gäller att beivra skatteundandragande samt hur den administrativa bördan för företagare ska kunna hållas till ett minimum, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga en total översyn av folkbokföringen för att minimera folkbokföringsfel och effektivare kunna stävja brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en total översyn av systemet med samordningsnummer och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att se över hur rättssäkerheten i skatterättsliga processer kan förbättras och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att se över regelverket för skyddade folkbokföringsuppgifter för att förhindra brott och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att se över regelverket för skattemål så att rättegångskostnader betalas in efter att en dom blivit klarlagd och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda om enskilda firmor ska ges ett organisationsnummer som ej är identiskt med näringsidkarens personnummer i syfte att motverka id-kapning och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör fortsätta arbetet med förenklad digital deklaration för företag och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket för importrestriktioner och tullfria varor för att förhindra brottslighet och tillkännager detta för regeringen.

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör förstärka arbetet med de bilaterala skatteavtalen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1354 av Per Söderlund m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur systemet för importskatter kan bli smidigare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur regelverket för tulltillägg och deklarationer kan förenklas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör stärka Tullverkets möjligheter att utföra sina uppdrag och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att utöka tullpersonalens befogenheter och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1450 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera systemet med personalliggare och kassaregister i hotell- och restaurangbranschen och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om översyn av marknadsknallarnas förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1454 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om översyn av marknadsknallarnas förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1469 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av marknadsknallarnas förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1483 av Camilla Mårtensen m.fl. (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheterna till delårsskatt bör ses över och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1498 av Marléne Lund Kopparklint (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att stärka åtgärderna mot internationella stöldligor genom att ge Tullverkets tjänstemän utökade befogenheter att stoppa utförsel av misstänkt stöldgods och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1503 av Marléne Lund Kopparklint (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda möjligheten att införa skyddade bostadsuppgifter för särskilt utsatta yrkesgrupper och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1659 av Camilla Rinaldo Miller (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda det som anförs i motionen om att höja taket för den skattefria kostnadsersättningen till familjedaghem och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1686 av Joakim Sandell m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka tullens verksamhet i Skåne och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1741 av Cecilia Rönn (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att synliggöra arbetsgivaravgiften för den anställda på slutskattebeskedet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1787 av Johanna Haraldsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över reglerna för F-skatt i syfte att motverka löne- och villkorsdumpning på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1833 av Jennie Wernäng och Marléne Lund Kopparklint (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att stärka tullens rätt att kontrollera stöldgods vid gränskontroller och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1921 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom EU bör driva på för att den offentliga land-för-land-rapporteringen ska gälla i samtliga länder där företagen har verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom EU bör driva på för att alla multinationella företag vars omsättning överstiger 40 miljoner euro ska omfattas av den offentliga land-för-land-rapporteringen och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag som innebär att företag inte ska ha möjlighet att tillfälligt utelämna vissa uppgifter i sin inkomstskatterapport och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1930 av Tony Haddou m.fl. (V):

28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att utlänningar med tillfälligt skydd ska kunna folkbokföras i Sverige så snart ett uppehållstillstånd har beviljats och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1948 av Margareta Cederfelt (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad transparens i skattesystemet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1958 av Cecilia Engström (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda att ge Kronofogden ett utvidgat och/eller förändrat uppdrag i syfte att minska suicidrisken hos överskuldsetta och samarbeta med vården på ett annorlunda sätt än i dag och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1960 av Margareta Cederfelt (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av reglerna för folkbokföring så att den blir mer rättssäker, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:1996 av Erik Ottoson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn i syfte att sänka avgiften för försenad inbetalning av trängselavgift och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2044 av Anna af Sillén och Jesper Skalberg Karlsson (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge Skatteverket i uppdrag att stärka informationen om jobbskatteavdragens positiva effekter och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge Skatteverket i uppdrag att stärka informationen om arbetsgivaravgiftens storlek för löntagare och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2056 av Niels Paarup-Petersen (C):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skatteverket inte ska invänta deklarationen innan det ageras mot svartjobb och fusk gentemot Försäkringskassan och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2062 av Ann-Sofie Alm (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att skyddade identiteter för brottsoffer för hedersbrott ska vara livslånga och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2123 av Mattias Ottosson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över reglerna vid F-skatt så att de inte missbrukas av oseriösa arbetsgivare, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2139 av Robert Stenkvist (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att identiteten ska fastställas mycket noggrannare, säkrare och så tidigt som möjligt för alla grupper av människor med utländsk härkomst som vill bli folkbokförda i vårt land, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biometriska uppgifter alltid ska användas vid fastställande av identitet när detta är möjligt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa biometriska uppgifter vid tilldelning av samordningsnummer och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att falska samordningsnummer omedelbart ska avföras från folkbokföringsdatabasen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att för människor som anländer till vårt land utan identitetshandlingar och söker asyl ska identiteten kontrolleras mycket noggrant och identiteten göras "högst sannolik" innan samordningsnummer tilldelas och vidare beslut i ärendet tas och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samtliga relevanta myndigheter såsom Polismyndigheten, Migrationsverket och

Skatteverket ska samarbeta för att avslöja och inhibera falska identiteter samt att alla falska identiteter som upptäcks av en myndighet genast ska meddelas folkbokföringsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samtliga kontor och utlandsmyndigheter bör ha erforderlig utrustning för att med maximal precision kunna fastställa identiteten hos individer som avser att söka sig till eller anländer till Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2260 av Mattias Eriksson Falk m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att återinföra utgivningen av identitetsbrickor i samband med födsel och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att utge identitetsbrickor för barn födda från 1 januari 2010 och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2460 av Hans Eklind (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att på lönespecifikationer och slutskattebeskedet tydligt redovisa arbetsgivaravgifterna och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2467 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C):

34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten för människor med skyddad identitet att driva företag och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstiftningen om hantering av preliminärskatt bör utredas i syfte att ändra på regelverk kring förtida inbetalning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den allmänna löneavgiften bör separeras från arbetsgivaravgiften och definieras som en egen skattesats för att tydliggöra vilka skatter som företagen betalar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på undantag och förenklingar i systemet med personalliggare i sin helhet och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram förslag på ny lagstiftning kring företrädaransvaret och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ersättningen för processkostnader i skattemål och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur utmaningar hos kommuner med en stor andel icke folkbokförda deltidsboende kan mötas och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2514 av Mathias Tegnér m.fl. (S):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvalitetshöjning av folkbokföringen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2534 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga sekretessregler vid utlämnande av bouppteckningar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2546 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över lagstiftningen som reglerar förverkande av brottsvinster, i fall där åklagaren inte har yrkat på förverkande av brottsvinster ska dessa skönbeskattas av Skatteverket, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2611 av Ida Drougge (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att göra det enklare att utföra vanliga och vardagliga sysslor för de som lever med någon form av skyddade personuppgifter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2669 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att synliggöra skatter för löntagare på lönebesked och i deklaration och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2702 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att möjliggöra sekretess för folkbokföring för poliser och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2722 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över hur handläggningstiden hos Skatteverket kan påskyndas för en normal bouppteckning och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2755 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det tydligt vilka skatter, vilken moms och vilka avgifter som betalas på lön och köpta varor och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2784 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra reglerna så att Transportstyrelsen måste vänta med att skicka ut räkningen för trängselavgifter tills kravet är minst 100 kronor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2791 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över Tullverkets befogenheter i syfte att ge tullen möjlighet att vid behov utföra polisiära uppdrag och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2827 av Sten Bergheden och Johanna Rantsi (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att se över Skatteverkets möjligheter att motverka skattefusk i form av olaglig arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2865 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att få göra en frivillig extra skatteinbetalning till specifika projekt och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2868 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att separera socialförsäkringar från skatter för löntagare på lönebesked och i deklaration och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2869 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att kräva biometrisk identifiering vid utfärdande av

personnummer eller samordningsnummer för att minimera risken för fusk och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2880 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge möjligheten till de som vill att betala in mer i skatt än de behöver och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2881 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till rättvisa skattekonton där tillgångar respektive skulder som understiger 100 kronor inte vare sig betalas ut eller betalas in under året och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2907 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en översyn och om möjligt slopa kravet på personalliggare i mindre företag och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2923 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur det kan förtydligas vilka skatter, vilken moms och vilka avgifter som betalas på lön och på köpta varor och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2951 av Martina Johansson m.fl. (C):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndighetspost och information ska skickas till båda vårdnadshavarna till ett barn och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3052 av Annika Hirvonen m.fl. (MP):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om folkbokföring vid beviljande av ettåriga uppehållstillstånd och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3057 av Elin Söderberg m.fl. (MP):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda effekter för Sveriges kommuner om man skulle skatta där man bor, även vid kortare boende som sommar- eller säsongsboende, och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3077 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydligare redovisa mervärdesskatt för konsumenter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att redovisa socialavgifter i arbetstagares inkomstdeklaration och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att redovisa socialavgifter på lönebesked och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheter att i samband med slutskattebeskedet redovisa hur inbetald skatt fördelats på olika utgiftsområden och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att presentera lättlästa budgetar i all offentlig verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3078 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ytterligare skydda privatpersoners känsliga uppgifter från offentligheten och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3084 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bokföringshjälp till småföretagare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att småföretagare ska få en förenklad deklarationsprocess och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till en bokföringstjänst kopplad direkt till Skatteverket och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att företagare som lämnat in felaktiga eller försenade uppgifter enbart ska beläggas med administrativ avgift om felet inte begåtts uppsåtligt eller för egen vinnings skull och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en rättvisare hantering av kassaregister vid torghandel och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en rättvisare hantering av kassaregister vid fäbodverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3111 av Teresa Carvalho m.fl. (S):

65. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda gemensamma upphandlingar för EU-ländernas tullmyndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3130 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ansöka om att begränsa en viss typ av bank- och myndighetskontakter under pågående skilsmässa och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3144 av Marie-Louise Hänel Sandström (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra osynliga skatter synliga och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3155 av Josefin Malmqvist (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga om det ska framgå tydligt av deklarationen vad skattepengarna gått till och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga om det ska framgå tydligt av deklarationen vilka totala skatter som betalats, inklusive arbetsgivaravgift och schablon för konsumtionsskatter, och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över systemet för personer med skyddade personuppgifter och andra skyddsåtgärder för att stärka säkerheten och öka dessa personers frihet och tillkännager detta för regeringen.
50. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten för människor med skyddad identitet att driva företag och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3164 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förstärkning av Tullverket vad gäller både personal och utrustning och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3190 av Niklas Karlsson m.fl. (S):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkta förutsättningar för kontroll i F-skattesystemet och tillkännager detta för regeringen.

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka arbetet mot arbetslivskriminalitet systematiskt och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkt skydd för skyddade uppgifter och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3191 av Niklas Karlsson m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka arbetet mot skattefusk och skatteundandragande och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkta regelverk för att motverka medhjälp till skatteundandragande och aggressiv skatteplanering och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3192 av Niklas Karlsson m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökat tullsamarbete med våra grannländer och inom EU i syfte att stoppa utförseln av stöldgods och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inköp av kroppskameror, vapen och annan skyddsutrustning samt om att utbilda Tullverkets personal i dessas användning och tillkännager detta för regeringen.